

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ
GRUPA AZOTY ZAKŁADY AZOTOWE „PUŁAWY” SPÓŁKA AKCYJNA
za okres 1 stycznia 2019 roku – 31 grudnia 2019 roku

SPIS TREŚCI

1.	Informacje ogólne	5
2.	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	6
3.	Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	8
4.	Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	9
5.	Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	10
6.	Opis Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.	11
6.1.	Organizacja Grupy Kapitałowej	11
6.2.	Kapitał i akcjonariat Jednostki Dominującej	12
6.3.	Podmioty objęte konsolidacją	13
6.4.	Zakres działalności podmiotów objętych konsolidacją	13
7.	Skład Zarządu Jednostki Dominującej	15
8.	Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej	15
9.	Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego	15
10.	Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	16
10.1.	Oświadczenie o zgodności	16
10.2.	Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji	16
10.3.	Zasady sporządzenia sprawozdania skonsolidowanego	16
11.	Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i korekty błędów	16
12.	Wpływ zastosowania MSSF 16 na sprawozdanie Grupy	17
13.	Nowe standardy i interpretacje	20
14.	Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach	21
14.1.	Istotność informacji	21
14.2.	Profesjonalny osąd	21
14.3.	Niepewność szacunków	22
15.	Zasady rachunkowości	23
15.1.	Przeliczenie pozycji wyrażonych w walucie obcej	23
15.2.	Rzeczowe aktywa trwałe	24
15.3.	Koszty finansowania zewnętrznego	25
15.4.	Nieruchomości inwestycyjne	25
15.5.	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania (leasing, najem, dzierżawa)	26
15.6.	Wartości niematerialne	28
15.7.	Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych	29
15.8.	Instrumenty finansowe	29
15.9.	Wbudowane instrumenty pochodne	32
15.10.	Zapasy i prawa majątkowe	33
15.11.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	35
15.12.	Pozostałe aktywa finansowe	36
15.13.	Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	36
15.14.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	36
15.15.	Kapitał własny	37
15.16.	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	37
15.17.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	37
15.18.	Rezerwy	39
15.19.	Świadczenia pracownicze	39
15.20.	Przychody	40
15.21.	Koszty	43
15.22.	Dotacje	44
15.23.	Podatek dochodowy	44
15.24.	Połączenia jednostek	45
15.25.	Inwestycje kapitałowe w jednostki stowarzyszone/wspólne przedsięwzięcia	46
15.26.	Zysk netto na akcję	46

16.	Informacje dotyczące segmentów	46
17.	Przychody i koszty	52
17.1.	Przychody ze sprzedaży	52
17.2.	Koszty według rodzaju, w tym koszty świadczeń pracowniczych	55
17.3.	Pozostałe przychody operacyjne	56
17.4.	Pozostałe koszty operacyjne	57
17.5.	Podział amortyzacji na poszczególne kategorie kosztów (układ kalkulacyjny)	57
17.6.	Przychody i koszty finansowe netto	58
17.7.	Informacje dotyczące cykliczności i sezonowości działalności Grupy	59
18.	Podatek dochodowy	59
18.1.	Odroczony podatek dochodowy	61
19.	Działalność zaniechana, aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	62
20.	Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS	62
21.	Zysk przypadający na jedną akcję	63
22.	Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty	63
23.	Rzeczowe aktywa trwałe	64
24.	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	71
25.	Wartości niematerialne	73
26.	Nieruchomości inwestycyjne	75
27.	Wartość firmy	76
28.	Udziały i akcje, inwestycje wyceniane metodą praw własności	76
29.	Zapasy	79
30.	Prawa majątkowe	81
31.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	82
32.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	84
33.	Pochodne instrumenty finansowe	85
34.	Pozostałe aktywa finansowe	86
35.	Kapitał własny	86
35.1.	Kapitał zakładowy	86
35.2.	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	87
35.3.	Charakter i cel pozostałych kapitałów	87
36.	Rezerwy	88
36.1.	Zmiany stanu rezerw	88
36.2.	Rezerwa na zobowiązania związane z ochroną środowiska	89
36.3.	Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania	89
36.4.	Inne rezerwy	89
37.	Świadczenia pracownicze	90
37.1.	Programy akcji pracowniczych	90
37.2.	Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia	90
37.3.	Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz pozostałe	92
38.	Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	92
39.	Pozostałe zobowiązania finansowe	93
40.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	94
41.	Dotacje	96
42.	Zobowiązania i należności warunkowe oraz inne pozycje pozabilansowe	97
42.1.	Opłaty z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca	97
42.2.	Inne zobowiązania warunkowe i pozycje pozabilansowe	97
42.3.	Należności warunkowe i pozycje pozabilansowe	100
42.4.	Zobowiązania inwestycyjne	100
42.5.	Sprawy sądowe	100
42.6.	Gwarancje	100
42.7.	Rozliczenia podatkowe	102
43.	Informacje o podmiotach powiązanych	104
43.1.	Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi	106

43.2.	Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej.....	106
43.3.	Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej	107
44.	Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym	109
44.1.	Ryzyko stopy procentowej	110
44.2.	Ryzyko walutowe	111
44.3.	Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe	112
44.4.	Ryzyko cenowe	114
44.5.	Ryzyko kredytowe.....	115
44.6.	Ryzyko płynności.....	117
45.	Zarządzanie kapitałem	119
46.	Instrumenty finansowe	120
47.	Objaśnienia do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	123
48.	Informacje dotyczące emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych	126
49.	Struktura zatrudnienia	126
50.	Wynagrodzenie Audytora	127
51.	Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego	127

1. Informacje ogólne

Zarząd Spółki Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. przedstawia roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. za okres sprawozdawczy obejmujący 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2019 roku, na które składają się:

- Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 01 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku;
- Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2019 roku;
- Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres od 01 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku;
- Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres od 01 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku;
- Dodatkowe informacje i objaśnienia.

Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską. W ocenie Zarządu sprawozdanie to rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy.

2. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

Wyszczególnienie	Nota	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zyski i straty			
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży produktów	17.1	3 382 352	3 346 321
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	17.1	201 224	231 596
Przychody ze sprzedaży		3 583 576	3 577 917
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	17.2	(2 525 412)	(2 808 556)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	17.2	(191 332)	(217 812)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów, towarów i materiałów		(2 716 744)	(3 026 368)
Zysk/(strata) brutto ze sprzedaży		866 832	551 549
Koszty sprzedaży, w tym:	17.2	(253 625)	(264 172)
- oczekiwane straty kredytowe		(553)	(1 524)
Koszty ogólnego zarządu	17.2	(212 718)	(212 023)
Pozostałe przychody operacyjne	17.3	16 710	15 549
Pozostałe koszty operacyjne	17.4	(43 488)	(33 652)
Zysk/(strata) z działalności operacyjnej		373 711	57 251
Przychody finansowe, w tym:	17.6	19 098	27 663
- przychody z tytułu odsetek		8 588	9 047
- odwrócenie oczekiwanych strat kredytowych		1 195	3 070
Koszty finansowe, w tym:	17.6	(16 617)	(10 479)
- oczekiwane straty kredytowe		(666)	(776)
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		(6)	1 571
Zysk/(strata) brutto z działalności kontynuowanej		376 186	76 006
Podatek dochodowy	18	(75 161)	(20 672)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej		301 025	55 334
Zysk/(strata) netto za okres		301 025	55 334
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które w przyszłości nie mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat			
Zyski/(straty) aktuarialne z tytułu programu określonych świadczeń	37	(10 070)	(874)
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które nie mogą być przeklasyfikowane do zysków i strat	18	1 915	166
Razem pozycje, które nie mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat		(8 155)	(708)
Inne całkowite dochody netto		(8 155)	(708)
CAŁKOWITY DOCHÓD ZA OKRES		292 870	54 626

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	Nota	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zysk/(strata) netto przypadający/a na:			
akcjonariuszy Jednostki Dominującej		302 647	57 253
udziałowców nie posiadających kontroli		(1 622)	(1 919)
Całkowity dochód przypadający na:			
akcjonariuszy Jednostki Dominującej		294 513	56 562
udziałowców nie posiadających kontroli		(1 643)	(1 936)
Zysk/(strata) netto w zł na jedną akcję:			
	21		
– podstawowy za okres		15,83	3,00
– podstawowy za okres z zysku z działalności kontynuowanej		15,83	3,00
– rozwodniony za okres		15,83	3,00
– rozwodniony za okres z zysku z działalności kontynuowanej		15,83	3,00

3. Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

Wyszczególnienie	Nota	31.12.2019	01.01.2019	31.12.2018
<i>przekształcone*</i>				
AKTYWA				
Aktywa trwałe				
Rzeczowe aktywa trwałe	23	2 793 312	2 542 847	2 550 834
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	24	-	-	71 879
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	24	264 801	323 522	-
Nieruchomości inwestycyjne	26	24 072	18 488	18 488
Wartości niematerialne	25	48 925	49 900	49 900
Wartość firmy	27	933	933	933
Udziały i akcje	28	1 064	9 265	9 265
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	28	27 442	15 836	15 836
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	31	29 155	76 662	76 662
Aktywa z tytułu podatku odroczonego	18	7 474	6 645	6 645
Aktywa trwałe razem		3 197 178	3 044 098	2 800 442
Aktywa obrotowe				
Zapasy	29	445 361	398 229	398 229
Prawa majątkowe	30	258 493	132 534	132 534
Pochodne instrumenty finansowe	33	2 923	512	512
Pozostałe aktywa finansowe	34	174 615	2 997	2 997
Należności z tytułu podatku dochodowego		9 111	35 336	35 336
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	31	419 433	476 444	477 474
Aktywa z tytułu umów	31	271	142	142
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	32	558 227	569 409	569 409
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	19	-	27	27
Aktywa obrotowe razem		1 868 434	1 615 630	1 616 660
SUMA AKTYWÓW		5 065 612	4 659 728	4 417 102
PASYWA				
Kapitał zakładowy	35.1	191 150	191 150	191 150
Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	35.2	237 650	237 650	237 650
Zyski zatrzymane	35.3	3 041 932	2 781 061	2 781 061
Kapitał przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej		3 470 732	3 209 861	3 209 861
Udziały niekontrolujące		(3 033)	(1 157)	(1 157)
Kapitał własny		3 467 699	3 208 704	3 208 704
Zobowiązania				
Pozostałe zobowiązania finansowe	39	193 258	222 043	2 268
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	37	181 153	146 391	146 391
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	40	13 700	2 490	2 490
Rezerwy	36	17 348	7 188	7 188
Dotacje	41	93 898	53 630	53 630
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	47 560	31 180	31 180
Zobowiązania długoterminowe		546 917	462 922	243 147
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	38	76 517	52 554	52 554
Pochodne instrumenty finansowe	33	15	188	188
Pozostałe zobowiązania finansowe	39	57 915	53 404	30 553
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	37	22 130	22 345	22 345
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		497	1 736	1 736
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	40	854 949	817 182	817 182
Zobowiązania z tytułu umów		19 233	24 074	24 074
Rezerwy	36	12 435	11 855	11 855
Dotacje	41	7 305	4 764	4 764
Zobowiązania krótkoterminowe		1 050 996	988 102	965 251
Zobowiązania razem		1 597 913	1 451 024	1 208 398
SUMA PASYWÓW		5 065 612	4 659 728	4 417 102

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w notcie 12

4. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	Nota	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) brutto		376 186	76 006
Korekty o pozycje:			
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności		6	(1 571)
Amortyzacja	17.2 17.5	244 014	213 301
Odsetki, dywidendy i różnice kursowe		7 670	(4 440)
(Zysk)/strata na działalności inwestycyjnej		25 928	16 166
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności	47	51 948	(47 843)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów		(47 132)	(13 279)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu praw majątkowych		(125 959)	(37 267)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	47	67 135	122 486
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu dotacji		42 809	16 996
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw	47	35 157	9 261
(Zapłacony)/zwrócony podatek dochodowy	47	(28 705)	(14 997)
(Zysk)/strata z wyceny instrumentów pochodnych		(2 584)	725
Pozostałe wpływy/(wydatki) operacyjne	47	29 324	27 884
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		675 797	363 428
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych		1 482	1 979
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	47	(444 440)	(477 935)
Sprzedaż pozostałych aktywów finansowych		245 000	236 350
Nabycie udziałów i akcji		(5 900)	-
Nabycie pozostałych aktywów finansowych		(415 252)	(5 000)
Dywidendy i odsetki otrzymane		2 492	1 751
Spłata udzielonych pożyczek		-	-
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(616 618)	(242 855)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Spłata zobowiązań z tytułu leasingu		(26 442)	(2 781)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia pożyczek/kredytów		32 423	24 855
Wydatki z tytułu spłaty kredytów i pożyczek		(8 460)	(18 799)
Dywidendy wypłacone		(33 744)	(85 253)
Odsetki zapłacone		(7 434)	(3 334)
Pozostałe wpływy/(wydatki) finansowe		(26 266)	(38)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(69 923)	(85 350)
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		(10 744)	35 223
w tym różnice kursowe netto		(648)	7 355
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	32	569 062	533 839
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu, w tym:	32	558 318	569 062

5. Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Wyszczególnienie	Kapitał akcyjny	Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej	Zyski zatrzymane	Kapitał własny przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	Kapitał własny przypadający udziałowcom niekontrolującym	Kapitał własny razem
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	191 150	237 650	2 812 979	3 241 779	817	3 242 596
Inne zmiany - zastosowanie MSSF 15 i 9	-	-	(3 227)	(3 227)	-	(3 227)
Na dzień 1 stycznia 2018 roku	191 150	237 650	2 809 752	3 238 552	817	3 239 369
łącznie całkowite dochody, w tym:	-	-	56 562	56 562	(1 936)	54 626
- wynik bieżącego okresu	-	-	57 253	57 253	(1 919)	55 334
- inne całkowite dochody	-	-	(691)	(691)	(17)	(708)
Transakcje z właścicielami, w tym:	-	-	(85 253)	(85 253)	(38)	(85 291)
- inne całkowite dochody	-	-	-	-	(38)	(38)
- wypłata dywidendy	-	-	(85 253)	(85 253)	-	(85 253)
Na dzień 31 grudnia 2018 roku	191 150	237 650	2 781 061	3 209 861	(1 157)	3 208 704
Na dzień 1 stycznia 2019 roku	191 150	237 650	2 781 061	3 209 861	(1 157)	3 208 704
Zmiana polityki rachunkowości	-	-	-	-	-	-
Na dzień 1 stycznia 2019 roku	191 150	237 650	2 781 061	3 209 861	(1 157)	3 208 704
łącznie całkowite dochody, w tym:	-	-	294 513	294 513	(1 643)	292 870
- wynik bieżącego okresu	-	-	302 647	302 647	(1 622)	301 025
- inne całkowite dochody	-	-	(8 134)	(8 134)	(21)	(8 155)
Transakcje z właścicielami, w tym:	-	-	(33 642)	(33 642)	(233)	(33 875)
- inne	-	-	-	-	(131)	(131)
- wypłata dywidendy	-	-	(33 642)	(33 642)	(102)	(33 744)
Na dzień 31 grudnia 2019 roku	191 150	237 650	3 041 932	3 470 732	(3 033)	3 467 699

Dodatkowe informacje i objaśnienia

6. Opis Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

6.1. Organizacja Grupy Kapitałowej

Na dzień bilansowy w skład Grupy Kapitałowej wchodzi Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. jako Jednostka Dominująca oraz 7 podmiotów zależnych bezpośrednio.

Grupa Kapitałowa Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty, której Jednostką Dominującą jest spółka Grupa Azoty S.A. z siedzibą w Tarnowie.

Schemat Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z siedzibą w Puławach			
Zakłady Azotowe Chorzów S.A. z siedzibą w Chorzowie	96,48	STO-ZAP Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	96,15
	96,48		98,35
Gdańskie Zakłady Nawozów Fosforowych „Fosfory” Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku	99,19		
	99,23		
REMZAP Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	94,61		
	96,83		
PROZAP Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	84,69		
	86,20		
SCF Natural Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	99,99		
	99,99		
Agrochem Puławy Sp. z o.o. z siedzibą w Puławach	100,00		
	100,00		
udział w kapitale zakładowym w %			
udział w prawach głosów w %			

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. powiązana jest również kapitałowo ze spółkami:

- Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o. z siedzibą w Gdyni (dalej: BBM), udział w kapitale zakładowym 50,00%;
- Grupa Azoty „KOLTAR” Sp. z o.o. z siedzibą w Tarnowie (dalej: GA Koltar), udział w kapitale zakładowym 20,00%;
- TECHNOCHEMSERVICE S.A. z siedzibą w Moskwie, udział w kapitale zakładowym 25,00%.

Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej

W dniu 02 stycznia 2019 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowane zostało połączenie spółek Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. (spółka przejmująca) i Elektrownia Puławy Sp. z o.o. (spółka przejmowana). Połączenie nastąpiło w trybie uproszczonym, bez podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej oraz bez objęcia jakichkolwiek udziałów w kapitale zakładowym spółki przejmującej przez współników spółki przejmowanej, z uwagi na to iż Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. posiadała 100% udziałów spółki przejmowanej. Rozliczenie połączenia dokonano metodą poprzednich

wartości („predecessor accounting”). Połączenie spółek nie miało wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

W dniu 08 stycznia 2019 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zarejestrowane zostało podwyższenie kapitału GA Koltar do kwoty 54 600 000 złotych, udział Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. w kapitale spółki wzrósł o 5,28 p.p., tj. do 20%. W wyniku zwiększenia zaangażowania kapitałowego nastąpiła zmiana charakteru inwestycji na inwestycję w jednostkę stowarzyszoną.

Wyszczególnienie	Wartość udziałów przed dniem transakcji	Udział w kapitale Spółki	Wartość inwestycji	Wartość udziałów po transakcji	Udział w kapitale Spółki
Grupa Azoty "KOLTAR" Sp. z o.o.	8 201	14,72%	5 900	14 101	20%

W dniu 30 sierpnia 2019 roku Zarządy spółek PROZAP Sp. z o.o. i KONCEPT Sp. z o.o. uzgodniły i podpisały Plan połączenia. Został on udostępniony do publicznej wiadomości na stronach internetowych obu spółek. W dniu 19 grudnia 2019 roku na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki KONCEPT Sp. z o.o. oraz w dniu 20 grudnia 2019 roku na Nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników spółki PROZAP Sp. z o.o. podjęte zostały uchwały w sprawie połączenia spółek PROZAP Sp. z o.o. na podstawie art. 492 §1 pkt. 1 Kodeksu Spółek Handlowych, tj. poprzez przeniesienie całego majątku Spółki przejmowanej (KONCEPT Sp. z o.o.) na Spółkę przejmującą (PROZAP Sp. z o.o.). Nastąpi podwyższenie kapitału zakładowego Spółki przejmującej o kwotę 65,5 tysiąca złotych, poprzez utworzenie nowych udziałów, które Spółka przejmująca wyda wspólnikom Spółki przejmowanej. Spółka PROZAP Sp. z o.o. wstąpi we wszystkie prawa i obowiązki Spółki przejmowanej. Połączenie nastąpi z dniem wpisu połączenia do Krajowego Rejestru Sądowego.

W 2019 roku zostały umorzone 132 udziały w spółce REMZAP Sp. z o.o. oraz 1 udział w spółce PROZAP Sp. z o.o. Umorzenie udziałów nastąpiło bez obniżenia kapitału zakładowego.

6.2. Kapitał i akcjonariat Jednostki Dominującej

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. (dalej: Jednostka Dominująca), poprzednio działająca pod nazwą Zakłady Azotowe „Puławy” S.A., została utworzona Aktem Notarialnym (Rep nr 2600/92) z dnia 24 marca 1992 roku. Siedziba Spółki mieści się w Puławach, Al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 13.

Jednostka Dominująca jest wpisana do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego prowadzonego przez Sąd Rejonowy Lublin – Wschód w Lublinie z siedzibą w Świdniku, VI Wydział Gospodarczy – Krajowy Rejestr Sądowy, pod numerem KRS 0000011737. Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny REGON 430528900, BDO 000007701 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 716-000-18-22.

Kapitał zakładowy Jednostki Dominującej wynosi 191 150 000 zł. Składa się na niego 19 115 000 akcji o wartości nominalnej 10,00 zł każda. Akcje wszystkich serii, tj. A oraz B są akcjami zwykłymi na okaziciela i uprawniają do jednego głosu na Walnym Zgromadzeniu. Statut nie przewiduje ograniczeń w zakresie wykonywania prawa głosu przypadającego na akcje.

Akcje są notowane na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych według klasyfikacji GPW w Warszawie.

Struktura akcjonariatu Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” Spółka Akcyjna

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Udział w kapitale zakładowym	Udział w ogólnej liczbie głosów
Grupa Azoty S.A.	18 345 735	183 457	95,98%	95,98 %
Akcjonariat rozproszony (w tym Skarb Państwa posiadający 1 akcję)	769 265	7 693	4,02%	4,02 %

W okresie bieżącego roku obrotowego w strukturze własności nie nastąpiły zmiany znacznych pakietów akcji Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

6.3. Podmioty objęte konsolidacją

Konsolidacją metodą pełną objęto:

- GZNF „Fosfory” Sp. z o.o.;
- Zakłady Azotowe Chorzów S.A.;
- REMZAP Sp. z o.o.;
- PROZAP Sp. z o.o.;
- SCF Natural Sp. z o.o.;
- Agrochem Puławy Sp. z o.o.

W oparciu o uregulowania MSR 8, w szczególności pkt 8, który zezwala na odstąpienie od zasad zawartych w MSSF UE, w sytuacji gdy skutek odstąpienia od ich zastosowania nie jest istotny, nie skonsolidowano spółki STO-ZAP Sp. z o.o.

Udziały w spółkach BBM oraz GA Koltar w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym wycenione zostały metodą praw własności.

Spółki te w oparciu o obowiązujące przepisy prawa zobowiązane są do sporządzania jednostkowych sprawozdań finansowych.

6.4. Zakres działalności podmiotów objętych konsolidacją

Podstawowym przedmiotem działania Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. jest:

- produkcja podstawowych chemikaliów, nawozów i związków azotowych, wyrobów z tworzyw sztucznych;
- produkcja pozostałych wyrobów chemicznych;
- wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej;
- produkcja i dystrybucja ciepła (pary wodnej i gorącej wody);
- pobór i uzdatnianie wody, rozprowadzanie wody;
- gospodarowanie ściekami i odpadami, działalność związana z rekultywacją;
- handel hurtowy i detaliczny, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi.

GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie:

- produkcji nawozów mineralnych i związków fosforowych;
- produkcji podstawowych chemikaliów organicznych oraz pozostałych podstawowych chemikaliów nieorganicznych;
- świadczenia usług przeładunkowych i magazynowania dla towarów sypkich i płynnych z wykorzystaniem posiadanych terminali i nabrzeży do obsługi statków;
- handlu.

Zakłady Azotowe Chorzów S.A. prowadzą działalność w zakresie:

- wytwarzania produktów nawozów mineralnych, chemii technicznej, dodatków do żywności oraz produktów oleochemicznych;
- świadczenia usług transportu kolejowego;
- wynajmu wagonów i cystern;
- handlu.

REMZAP Sp. z o.o. prowadzi głównie działalność w zakresie:

- robót budowlano-montażowych;
- remontów mechanicznych, budowlanych i elektrycznych na instalacjach produkcyjnych.

PROZAP Sp. z o.o. prowadzi głównie działalność w zakresie:

- projektowania budowlanego, urbanistycznego i technologicznego;
- działalności poligraficznej pozostałej.

SCF Natural Sp. z o.o. jest spółką, utworzoną w celu prowadzenia działalności w zakresie:

- produkcji granulatów roślinnych dla przemysłu spożywczego i farmaceutycznego;
- kontraktacji, skupu i przerobu chmielu;
- produkcji granulatów i ekstraktów chmielowych;
- sprzedaży ekstraktów roślinnych m.in. z nasion maliny, truskawki i czarnej porzeczki.

Agrochem Puławy Sp. z o.o. prowadzi głównie działalność w zakresie:

- handlu nawozami mineralnymi oraz środkami ochrony roślin;
- handlu kwalifikowanymi nasionami zbóż;
- handlu koncentratami paszowymi i paszami pełnoporcjowymi;
- produkcji nawozów mineralnych i mieszanek nawozowych na zamówienie;
- skupu i sprzedaży zbóż paszowych i konsumpcyjnych.

BBM prowadzi działalność głównie w zakresie:

- przeładunku i magazynowania towarów;
- transportu drogowego i wodnego;
- cumowania statków.

GA Koltar prowadzi działalność głównie w zakresie:

- przewozy kolejowe towarów;
- wynajem lokomotyw spalinowych;
- obsługa ekspedycyjna przesyłek kolejowych;
- remonty taboru kolejowego;
- obsługa bocznic kolejowych.

Zakres działania podmiotów nie objętych konsolidacją przedstawiony został w nocie 28.

7. Skład Zarządu Jednostki Dominującej

W skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień 06 kwietnia 2020 roku wchodził:

- Anna Zarzycka-Rzepecka Prezes Zarządu
- Andrzej Skwarek Członek Zarządu

W okresie sprawozdawczym nie było zmian w składzie Zarządu.

W dniu 15 marca 2019 roku Rada Nadzorcza Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. podjęła uchwałę powołując Członków Zarządu Spółki na nową trzy letnią kadencję rozpoczynającą się od dnia odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2018 rok. Rada Nadzorcza powołała w skład Zarządu:

- Pana Krzysztofa Bednarza powierzając mu pełnienie funkcji Prezesa Zarządu
- Pana Krzysztofa Homendę powierzając mu pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu
- Panią Izabelę Świderek powierzając jej pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu
- Panią Annę Zarzycką-Rzepecką powierzając jej pełnienie funkcji Wiceprezesa Zarządu

W dniu 16 kwietnia 2019 roku Rada Nadzorcza Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. podjęła uchwałę o powołaniu do Zarządu Spółki na nową trzy letnią kadencję rozpoczynającą się od dnia odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za 2018 rok Pana Andrzeja Skwarka, wybranego przez pracowników Spółki, powierzając mu pełnienie funkcji Członka Zarządu.

Po okresie sprawozdawczym, w dniu 03 marca 2020 roku Rada Nadzorcza Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. odwołała ze składu Zarządu Pana Krzysztofa Bednarza pełniącego funkcję Prezesa Zarządu, Pana Krzysztofa Homendę pełniącego funkcję Wiceprezesa Zarządu oraz Panią Izabelę Świderek pełniącą funkcję Wiceprezesa Zarządu.

8. Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

W skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej na dzień 06 kwietnia 2020 roku wchodził:

- Jacek Nieścior Przewodniczący Rady
- Maciej Marzec Wiceprzewodniczący Rady
- Wiktor Cwynar Sekretarz Rady
- Krzysztof Majcher Członek Rady
- Grzegorz Mandziarz Członek Rady
- Jacek Wójtowicz Członek Rady

W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły zmiany w składzie Rady Nadzorczej.

9. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Jednostki Dominującej w dniu 06 kwietnia 2020 roku.

10. Podstawa sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

10.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez Unię Europejską.

10.2. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Walutą funkcjonalną Grupy i walutą prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest złoty polski. Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w tysiącach złotych.

10.3. Zasady sporządzenia sprawozdania skonsolidowanego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem instrumentów finansowych, które są wyceniane według wartości godziwej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez podmioty tworzące Grupę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności podmiotów wchodzących w skład Grupy w niezmienionej formie i zakresie przez okres co najmniej 12 miesięcy od daty bilansowej, z wyjątkiem sytuacji opisanych w niniejszym sprawozdaniu.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym prezentowany jest okres od 01 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku oraz dane porównawcze za okres od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

W stosownych przypadkach w pakietach konsolidacyjnych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez daną jednostkę z zasadami stosowanymi przez Grupę. Wszelkie transakcje, salda, przychody i koszty zachodzące między podmiotami powiązаныmi objętymi konsolidacją podlegają pełnej eliminacji konsolidacyjnej.

11. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i korekty błędu

Przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zastosowano zasady rachunkowości w zakresie niezmienionym w odniesieniu do zasad zastosowanych przy sporządzaniu rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok obrotowy zakończony 31 grudnia 2018 roku, za wyjątkiem zmian wynikających z wdrożenia nowego MSSF 16 „Leasing”.

Począwszy od 01 stycznia 2019 roku Grupa wdrożyła nowy MSSF 16, którego wpływ na sprawozdanie Grupy przedstawiony został w nocie 12.

Pozostałe nowe lub zmienione MSR i interpretacje, które weszły w życie w 2019 roku:

- Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe” dotyczą prawa wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem (ujemną rekompensatą);
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność związana z ujęciem podatku dochodowego” wyjaśnia wymogi w zakresie rozpoznania i wyceny zawarte w MSR 12 w sytuacji niepewności związanej z ujęciem podatku dochodowego;
- Zmiany w MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” dotyczą wyceny inwestycji długoterminowych;

- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” dotyczące zmian, ograniczenia lub rozliczenia programu;
- Cykl poprawek MSSF (cykl 2015-2017) za okres 2015-2017 obejmuje zmiany m.in. MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23

nie miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

Pozostałe zmiany MSR, które weszły w życie w 2019 roku nie miały zastosowania w sprawozdaniach Grupy.

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

12. Wpływ zastosowania MSSF 16 na sprawozdanie Grupy

Począwszy od 01 stycznia 2019 roku Grupa wdrożyła nowy MSSF 16 „Leasing”, stosując podejście zmodyfikowane retrospektywne, bez korygowania na dzień pierwszego zastosowania danych porównawczych.

Na podstawie przeprowadzonych prac, zidentyfikowano obszary, na które ma wpływ MSSF 16. Przedmiotem analiz były umowy leasingu finansowego, leasingu operacyjnego, umowy najmu, dzierżawy, dostaw towarów z instalacji dedykowanych Grupie, jak również przyznane Grupie oraz nabyte prawa wieczystego użytkowania gruntów. Umowy te przeanalizowane zostały pod kątem identyfikacji składnika aktywów oraz posiadania przez Grupę prawa do kontroli nad użytkowaniem składników aktywów przez zakładany w umowie okres.

Prawa do użytkowania aktywów z tytułu umów leasingu są prezentowane w wyodrębnionej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej – Aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Równolegle do ujęcia aktywów z tytułu prawa do użytkowania ujęte zostały zobowiązania z tytułu leasingu. Są one prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania finansowe”.

Stosując po raz pierwszy MSSF 16 Grupa skorzystała z następujących, praktycznych rozwiązań dopuszczonych przez standard:

- nie ujęła tych umów leasingu operacyjnego, których okres kończy się przed upływem 12 miesięcy od dnia 01 stycznia 2019 roku (leasing krótkoterminowy);
- nie ujęła umów leasingu operacyjnego, dla których bazowy składnik aktywów ma niską wartość, tj. poniżej 10 tysięcy złotych;
- dla umów, w których nie wskazano indywidualnej stopy dyskontowej zastosowano krańcową stopę procentową, wyznaczoną jako stopa procentowa, którą Grupa musiałaby zapłacić, aby na podobny okres i przy podobnych zabezpieczeniach pożyczyć środki niezbędne do zakupu składnika aktywów o podobnej wartości co składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w podobnym środowisku gospodarczym;
- wyłączyła początkowe koszty bezpośrednie z wyceny składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania w dniu pierwszego zastosowania, za wyjątkiem prawa wieczystego użytkowania gruntu;
- dla określenia okresu leasingu wykorzystała wiedzę aktualną na dzień wdrożenia MSSF 16, tj. zdobytą po fakcie/zawarciu umowy.

W przypadku umów, które zgodnie z MSR 17 sklasyfikowano jako umowy leasingu finansowego, wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania z tytułu leasingu w dniu pierwszego zastosowania MSSF 16 jest wartością bilansową składnika aktywów objętego leasingiem i zobowiązania z tytułu leasingu bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania wycenioną zgodnie z MSR17.

W przypadku umów uprzednio sklasyfikowanych jako leasing operacyjny, wartość bilansowa składnika aktywów została ustalona w kwocie równej zobowiązaniom z tytułu leasingu, skorygowanej o kwoty przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania. Zobowiązania z tytułu leasingu wycenione zostały w wartości bieżącej pozostałych opłat leasingowych, zdyskontowanych poprzez zastosowanie krańcowej stopy procentowej leasingobiorcy w dniu pierwszego zastosowania.

Zastosowana do wyceny zobowiązań stopa dyskonta mieści się w przedziale 1,64% do 3,34% dla umów zawartych w złotych i 4,84% dla prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz 1,1% dla EUR, w zależności od okresu trwania i warunków umowy. Średnioważona krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy zastosowana do zobowiązań z tytułu leasingu ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w dniu pierwszego zastosowania wynosi 2,86%.

Zastosowanie po raz pierwszy MSSF 16 spowodowało rozpoznanie na dzień 01 stycznia 2019 roku prawa do użytkowania oraz zobowiązań z tytułu leasingu w kwocie 242,6 miliona złotych.

W związku z wdrożeniem MSSF 16 na dzień 01 stycznia 2019 roku wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania wynosi 323,5 miliona złotych, zaś wartość zobowiązania 247,4 miliona złotych.

Różnica w wycenie aktywa z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań z tytułu leasingu wynika z:

- poniesionych kosztów bezpośrednich nabytego prawa wieczystego użytkowania gruntów w kwocie 72,9 milionów złotych;
- wyceny aktywów i zobowiązań wynikających z umów leasingu finansowego wg MSR 17 w kwotach odpowiednio 7 987 tysięcy złotych oraz 4 749 tysięcy złotych.

Wyszczególnienie	01.01.2019
Rozpoznanie składników aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania leasingowe według MSSF 16 do umów leasingowych uprzednio, wg MSR 17, sklasyfikowanych do umów leasingu operacyjnego, w tym:	242 626
Grunty	214
Budynki i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	30 012
Urządzenia techniczne i maszyny	110 312
Środki transportu	12 055
PWUG	90 033
Początkowe koszty bezpośrednie dotyczące:	72 909
PWUG	72 909
Aktywa uprzednio, wg MSR 17, użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego, w tym:	7 987
Urządzenia techniczne i maszyny	3 375
Środki transportu	4 612
Razem prawo do użytkowania, wg MSSF 16, na dzień 01.01.2019r.	323 522
Zobowiązania wynikające z umów uprzednio, wg MSR 17, zaklasyfikowanych do leasingu operacyjnego, w tym:	242 626
długoterminowe	219 775
krótkoterminowe	22 851
Zobowiązania wynikające z umów uprzednio, wg MSR 17, zaklasyfikowanych do leasingu finansowego, w tym:	4 749
długoterminowe	2 268
krótkoterminowe	2 481
Razem zobowiązania leasingowe, wg MSSF 16, na dzień 01.01.2019r.	247 375

Wyszczególnienie	01.01.2019
Wartość przyszłych opłat, do których Spółka była zobowiązana z tytułu leasingu operacyjnego ujawnionych zgodnie z MSR 17 na dzień 31 grudnia 2018r.	240 353
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego na dzień 31.12.2018r.	4 749
<i>Zwolnienia wynikające z zastosowania rozwiązań praktycznych:</i>	
<i>leasing krótkoterminowy</i>	325
<i>różnica w metodologii szacowania</i>	(2 598)
Wartość zobowiązań leasingowych ujęta na dzień 01.01.2019r.	247 375
Przeklasyfikowanie pozycji aktywów wykazywanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2018r. wg MSR 17 do pozycji "Aktywa z tytułu prawa do użytkowania" dokonanych w związku z wdrożeniem MSSF 16 na dzień 01.01.2019r.	80 896
Prawo wieczystego użytkowania gruntów (nabyte)	71 879
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 030
Rzeczowe aktywa trwałe (środki transportu, maszyny urządzenia)	7 987

W pozycji urządzenia techniczne i maszyny prezentowana jest wybudowana przez podmiot zewnętrzny, będący jej właścicielem, głównie na potrzeby Jednostki Dominującej, instalacja produkcyjna. Instalacja ta wytwarza gazy techniczne, wykorzystywane w procesach technologicznych Jednostki Dominującej.

Zaklasyfikowanie umowy do leasingu dokonano na podstawie analizy warunków zawartej umowy. W szczególności przedmiotowa instalacja jest dedykowana dla Jednostki Dominującej, tj. korzysta ona

w pełni ze zdolności produkcyjnych instalacji w zakresie produkcji tlenu i azotu gazowego, instalacja zlokalizowana jest na jej terenie i jest połączona z jej infrastrukturą. Sprzedawane na zewnątrz, przez właściciela instalacji, nadwyżki produktów są nieistotne. Jednostka Dominująca partycypuje również w zasadniczej części kosztów utrzymania instalacji w postaci stałych comiesięcznych opłat.

Wpływ pierwszego zastosowania MSSF 16 na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 01 stycznia 2019 roku

Wyszczególnienie	01.01.2019 Dane przekształcone	Korekty wynikające z wdrożenia MSSF 16	31.12.2018 Dane opublikowane
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	2 542 847	(7 987)	2 550 834
Prawo wieczystego użytkowania gruntu	-	(71 879)	71 879
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	323 522	323 522	-
Aktywa trwałe razem	3 044 098	243 656	2 800 442
Aktywa obrotowe			
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	476 444	(1 030)	477 474
Aktywa obrotowe razem	1 615 630	(1 030)	1 616 660
SUMA AKTYWÓW	4 659 728	242 626	4 417 102
PASYWA			
Kapitał własny	3 208 704	-	3 208 704
Zobowiązania			
Pozostałe zobowiązania finansowe	222 043	219 775	2 268
Zobowiązania długoterminowe	462 922	219 775	243 147
Pozostałe zobowiązania finansowe	53 404	22 851	30 553
Zobowiązania krótkoterminowe	988 102	22 851	965 251
Zobowiązania razem	1 451 024	242 626	1 208 398
SUMA PASYWÓW	4 659 728	242 626	4 417 102

13. Nowe standardy i interpretacje

Grupa zamierza przyjąć wymienione poniżej, nowe standardy oraz zmiany standardów i interpretacji MSSF opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, lecz nieobowiązujące w 2019 roku zgodnie z datą ich wejścia w życie.

Standardy i interpretacje zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rocznych kończących się w dniu 31 grudnia 2019 roku

Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w MSSF

Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w MSSF obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2020 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

Zmiany do MSR 1 i MSR 8 dotyczą definicji istotności i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2020 roku i po tej dacie.

Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” i MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”

Zmiana dotyczy weryfikacji wskaźników referencyjnych stóp procentowych i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2020 roku i po tej dacie.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej się zmiany te nie będą miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

Standardy i interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania

Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”

Zmiany do MSSF 3 dotyczą definicji przedsięwzięcia i obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2020 roku i po tej dacie.

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

Zmiany MSSF 17 obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 01 stycznia 2021 roku i po tej dacie i dotyczą jednostek prowadzących działalność ubezpieczeniową.

MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzenia wersji wstępnej standardu, do stosowania na terenie Unii Europejskiej do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14.

Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”

Zmiany dotyczą sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem. Data wejścia w życie zmian została odroczone bezterminowo.

MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

Zmiany dotyczą podziału zobowiązań na krótkoterminowe i długoterminowe i mają zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 01 stycznia 2022 roku lub później.

Grupa na bieżąco analizuje konsekwencje oraz wpływ zastosowania wyżej wymienionych nowych i zmienionych standardów i interpretacji na przyszłe skonsolidowane sprawozdania finansowe. W jej ocenie zastosowanie niniejszych standardów i interpretacji nie będzie miało na nie znaczącego wpływu.

14. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

14.1. Istotność informacji

Za informacje istotne uznawane są te informacje, których pominięcie lub zniekształcenie może wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

14.2. Profesjonalny osąd

Zarząd Jednostki Dominującej, kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje politykę rachunkowości, która ma zapewnić, iż skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie zawierać właściwe i wiarygodne informacje oraz będzie:

- prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową i finansową Grupy, wyniki jej działalności oraz przepływy pieniężne,
- odzwierciedlać treść ekonomiczną transakcji,
- obiektywne,

- sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny,
- kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

Sporządzanie skonsolidowanych sprawozdań finansowych wymaga dokonania osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Dokonywanie osądów, szacunków oraz założeń ma w szczególności zastosowanie do klasyfikacji składników aktywów i pasywów, oceny i kwalifikacji zawieranych umów (ujmowania przychodów i kosztów), dokonywanych wycen, oceny stopnia zużycia i przydatności posiadanych składników majątku, oceny i wyceny ryzyk, w szczególności strat kredytowych, oceny powiązań z innymi podmiotami, w szczególności do oceny sprawowania kontroli czy wywierania wpływu na inne podmioty.

14.3. Niepewność szacunków

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego wymaga dokonania szacunków, jako że wiele informacji zawartych w sprawozdaniu nie może zostać wycenione w sposób precyzyjny. Szacunki opierają się na założeniach, które Zarząd Jednostki Dominującej weryfikuje w oparciu o zmiany czynników branych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje oraz doświadczenia z przeszłości. Dokonując szacunków Zarząd Jednostki Dominującej opiera się również na opiniach niezależnych ekspertów. W związku z powyższym, szacunki dokonane na dzień 31 grudnia 2019 roku mogą w przyszłości ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy, a rzeczywiste wyniki mogą się różnić od dokonanych szacunków.

Zmiany rynkowe oraz zmiany nie będące pod kontrolą Grupy są uwzględniane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Zmiana szacunków jest ujmowana w okresie, w którym zostały one dokonane, jeśli dotyczą wyłącznie tego okresu lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiany dotyczą zarówno okresu bieżącego jak i okresów przyszłych.

Wyszczególnienie głównych szacunków	Zakres szacunków
Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych	Identyfikacja i ocena przesłanek wskazujących na utratę wartości, modele, prognozy finansowe, stopy dyskontowe. Przeprowadzanie testów na utratę wartości w celu oszacowania wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne przy wykorzystaniu przyszłych przepływów pieniężnych i ustaleniu ich wartości bieżącej.
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania, Zobowiązania z tytułu leasingu	Stopy dyskonta, okres ekonomicznej użyteczności, metoda amortyzacji, identyfikacja i ocena przesłanek wskazujących na utratę wartości, modele szacowania wartości użytkowej.
Utrata wartości należności	Prawdopodobieństwo wpływu należnych kwot. Oczekiwane straty kredytowe zostały ustalone w oparciu o pogrupowane wg ryzyka kredytowego należności handlowe, wykorzystania danych historycznych dotyczących strat kredytowych skorygowane o informacje dotyczące przyszłości.
Utrata wartości zapasów	Ocena przydatności posiadanych zapasów, poziomu cen sprzedaży możliwych do uzyskania.
Odroczony podatek dochodowy	Założenia przyjęte w celu rozpoznania aktywu z tytułu podatku odroczonego – możliwość osiągnięcia w przyszłości zysku podatkowego pozwalającego na jego wykorzystanie.

Świadczenia pracownicze	Stopy dyskontowe, wzrost płac, rotacja pracowników, oczekiwany przeciętny okres zatrudnienia. Wyceny świadczeń dokonuje aktuariusz.
Wartość godziwa innych instrumentów finansowych	Wartość godziwa instrumentów, dla których nie istnieje aktywny rynek, ustala się z wykorzystaniem odpowiednich technik wyceny. Przy wyborze odpowiednich metod i założeń Spółka kieruje się profesjonalnym osądem. Wyceny instrumentów pochodnych przeprowadzane są przez instytucje finansowe realizujące transakcje.
Utrata wartości udziałów i akcji nie zaliczanych do instrumentów finansowych	Identyfikacja i ocena przesłanek wskazujących na utratę wartości, prognozy finansowe, stopy dyskontowe.
Rezerwy, rozliczenia międzyokresowe	Stopy dyskontowe, poziom i prawdopodobieństwo wystąpienia zobowiązania oraz inne założenia.
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych	Okres ekonomicznej użyteczności, metoda amortyzacji, wartość odzyskiwalna.
Przychody z umów z klientami	Ustalenie ceny transakcyjnej, wynagrodzenia zmiennego, momentu rozpoznania przychodu, stopnia realizacji/zaawansowania umów o roboty budowlane i projektowe.
Rozliczenia podatkowe	Zmieniające się i nieprecyzyjne regulacje prawne, zmieniające się i niespójne interpretacje przepisów, stanowiska organów podatkowych.

Szczegółowe informacje, w szczególności wyniki, dotyczące dokonanych szacunków zostały przedstawione w notach przypisanych poszczególnym pozycjom skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy. W odniesieniu do rozliczeń podatkowych ryzyka zostały przedstawione w nocie 42.7.

15. Zasady rachunkowości

15.1. Przeliczanie pozycji wyrażonych w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów/kosztów finansowych w zależności od ich charakteru (dodatnie w przychodach, ujemne w kosztach).

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Do wyceny bilansowej pozycji walutowych przyjęte zostały następujące kursy:

Kurs obowiązujący na dzień	31.12.2019	31.12.2018
USD	3,7977	3,7597
EUR	4,2585	4,3000
GBP	4,9971	4,7895

Kurs średni, liczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
EUR	4,3018	4,2669

15.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartość początkowa środków trwałych obejmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, obciążają wynik finansowy w momencie ich poniesienia.

W momencie ujęcia środka trwałego wydzielane są części składowe (komponenty) będące pozycjami o istotnej wartości, do których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności.

Istotne części zamienne i serwisowe ujmowane jako rzeczowe aktywa trwałe są amortyzowane przez przewidywany okres użytkowania, nie dłuższy niż okres użytkowania środków trwałych, które serwisują.

Jako środki trwałe ujmuje się koszty regularnych, znaczących przeglądów, których przeprowadzenie jest niezbędne w celu zapobieżenia wystąpienia usterek oraz których wartość w poszczególnych okresach sprawozdawczych różni się istotnie. Z uwagi na zasadę istotności oraz przewagę korzyści nad kosztami Grupa do znaczących przeglądów kwalifikuje przeglądy o wartości przekraczającej kwotę 1,5 miliona złotych w odniesieniu do grupy środków trwałych stanowiących ciąg technologiczny (instalację) lub 100 tysięcy złotych w odniesieniu do pojedynczych środków trwałych, a odstęp pomiędzy poszczególnymi przeglądami przekracza 2 lata. Wartość przeglądu podlega amortyzacji w okresie do następnego przeglądu lub do końca okresu użytkowania danego środka trwałego w zależności od tego, który moment wystąpi wcześniej. Ewentualna pozostała wartość bilansowa kosztów poprzedniego przeglądu jest usuwana ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej.

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych naliczana jest metodą liniową przez szacowany dalszy okres użytkowania danego składnika aktywów.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku dalszy okres użytkowania poszczególnych grup środków trwałych wynosi przeciętnie:

Typ	Okres
Budynki i budowle	24,4 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	13,2 lat
Środki transportu	8,7 lat
Pozostałe	8,9 lat

Okres i metoda amortyzacji są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu i traktowane jako zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny odnoszony jest w ciężar tej kategorii działalności, w której są wykorzystywane środki trwałe.

Jeżeli przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego zidentyfikowano przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości posiadanych aktywów, a wartość bilansowa przekracza szacowaną wartość odzyskiwalną, wówczas wartość tych aktywów jest obniżana do poziomu wartości odzyskiwalnej. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji Pozostałe koszty operacyjne.

Pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia, likwidacji lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia danego składnika aktywów ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej (obliczone jako różnica pomiędzy ewentualnymi wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danej pozycji) ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody lub koszty w okresie, w którym dokonano usunięcia składnika aktywów.

Środki trwałe będące w toku budowy lub montażu są wykazywane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania środka trwałego do używania.

15.3. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego są kapitalizowane jako część kosztu wytworzenia środków trwałych, w części w jakiej dają się bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości odpowiadającej korekcie kosztu odsetek.

15.4. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są zgodnie z zasadami określonymi do wyceny środków trwałych, tj. według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy z tytułu utraty wartości, za wyjątkiem wydzierżawionych gruntów oddanych Grupie w wieczyste użytkowanie, które to prawo wycenione jest według zasad określonych dla aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Nieruchomości inwestycyjne są usuwane ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w przypadku ich zbycia lub w przypadku stałego wycofania danej nieruchomości inwestycyjnej z użytkowania. Wszelkie zyski lub straty wynikające z usunięcia nieruchomości inwestycyjnej ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie, w którym dokonano usunięcia.

Przeniesienia poszczególnych nieruchomości do lub z nieruchomości inwestycyjnych dokonuje się tylko wówczas, gdy następuje zmiana przeznaczenia i sposobu ich użytkowania.

Jeżeli nieruchomości w części służą pozyskiwaniu przychodów z czynszów lub są utrzymywane ze względu na wzrost ich wartości, w pozostałej zaś części są wykorzystywane przy produkcji, dostawach dóbr, świadczeniu usług lub czynnościach administracyjnych, to części te traktuje się rozdzielnie, jeżeli można je oddzielnie sprzedać (lub oddać w leasing).

Nieruchomości inwestycyjne podlegają amortyzacji wg zasad określonych dla środków trwałych przeznaczonych na potrzeby jednostki. Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres

użytkowania danej nieruchomości inwestycyjnej. Przeciętny dalszy okres użytkowania nieruchomości inwestycyjnych na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi około 35,3 lat.

15.5. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania (leasing, najem, dzierżawa)

Zasady stosowane od 01 stycznia 2019 roku

Umowy leasingu, najmu, dzierżawy lub inne umowy o podobnym charakterze, w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu, w ramach których następuje przeniesienie na Grupę prawa do kontroli nad użytkowaniem, a tym samym przeniesienie na Grupę prawa do uzyskania zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych z tytułu użytkowania i prawa do kierowania użytkowaniem, zidentyfikowanego składnika aktywów będącego przedmiotem umowy w zamian za wynagrodzenie, klasyfikowane są jako leasing, który wycenia się początkowo według kosztu.

Grupa stosuje jednolite podejście do ujmowania i wyceny wszystkich umów spełniających definicję leasingu z MSSF 16 „Leasing”, z wyjątkiem leasingów krótkoterminowych, tj. umów, których nieodwołalny okres wynosi 12 miesięcy lub mniej, oraz umów dotyczących aktywów o niskiej wartości, tj. umów, których przedmiot w dacie początkowego ujęcia ma wartość nieprzekraczającą 10 tysięcy złotych. Umowy te traktowane są jako umowy zakupu usług, a koszty realizacji tych umów ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako koszty usług bieżącego okresu.

Prawa do korzystania z aktywów na podstawie w/w umów w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w pozycji „Aktywa z tytułu prawa do użytkowania”, za wyjątkiem wydzierżawionych gruntów oddanych Grupie w wieczyste użytkowanie, które prezentowane są jako nieruchomości inwestycyjne. Zobowiązania wynikające z w/w umów prezentowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania finansowe”. Koszty finansowe ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w okresie ich poniesienia.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Grupa rozpoznaje aktywa z tytułu prawa do użytkowania w dacie rozpoczęcia leasingu, tj. dzień, kiedy bazowy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Na moment początkowego ujęcia prawo do użytkowania wyceniane jest według kosztu, który obejmuje początkową wycenę zobowiązania z tytułu leasingu, opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty, poniesione przez Grupę początkowe koszty bezpośrednie oraz szacunek kosztów demontażu i usunięcia. Na koniec okresu sprawozdawczego prawo do użytkowania składnika majątku wycenia się według kosztu pomniejszonego o skumulowane odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości.

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania użytkowane na mocy umów leasingu są amortyzowane przez okres ich użytkowania przez okres trwania leasingu. W przypadku umów zawartych na czas nieokreślony, prawa do użytkowania z nich wynikające, amortyzowane są przez przyjęty dalszy okres użytkowania aktywa wynikający z jego okresu ekonomicznej użyteczności lub dalszy okres użytkowania aktywa wynikający z okresu ekonomicznej użyteczności podobnych aktywów będących własnością Grupy z uwzględnieniem stopnia zużycia.

Przeciętny dalszy okres użytkowania aktywów z tytułu prawa do użytkowania na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi około 35,7 lat, w tym z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów około 70,7 lat.

Zobowiązania z tytułu leasingu

W dacie rozpoczęcia leasingu, zobowiązania z tytułu leasingu wycenia się w wysokości wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty w tej dacie. Opłaty leasingowe obejmują opłaty stałe

pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe, zmienne opłaty, które zależą od indeksu lub stawki oraz kwoty, których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej. Opłaty leasingowe obejmują również cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć jej wykonanie przez Grupę oraz płatności kar pieniężnych za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano możliwość wypowiedzenia leasingu przez Grupę.

Zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, są ujmowane jako koszty w okresie, w którym następuje zdarzenie lub warunek powodujący płatność.

Przy obliczaniu wartości bieżącej opłat leasingowych Grupa stosuje stopę procentową leasingu, wynikającą indywidualnie dla każdej umowy, a w przypadku jej braku, krańcową stopę procentową. Po dacie rozpoczęcia leasingu kwotę zobowiązań z tytułu leasingu zwiększając naliczone odsetki oraz zmniejszając dokonane płatności leasingowe. Ponadto wartość bilansowa zobowiązań z tytułu leasingu podlega ponownej wycenie w przypadku zmiany okresu leasingu, zmiany zasadniczo stałych opłat leasingowych lub zmiany osądu odnośnie zakupu aktywów bazowych.

Grupa jako leasingodawca

Jeśli z zawartych umów wynika, że Grupa jest leasingodawcą, umowy te klasyfikowane są odpowiednio do leasingu operacyjnego lub leasingu finansowego. Jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania bazowego składnika aktywów, to dany leasing jest leasingiem finansowym. W przeciwnym wypadku jest leasingiem operacyjnym.

W przypadku leasingu operacyjnego składnik majątku będący przedmiotem umowy pozostaje w ewidencji Grupy i jest prezentowany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odpowiedniej dla niego pozycji aktywów trwałych. Opłaty wynikające z umów zakwalifikowanych do leasingu operacyjnego ujmowane są jako przychód metodą liniową albo w inny systematyczny sposób.

W przypadku leasingu finansowego aktywa oddane w leasing prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności w kwocie równej inwestycji leasingowej netto. Wartość netto inwestycji leasingowej ustalana jest w oparciu o stopę procentową leasingu.

Zasady stosowane do 31 grudnia 2018 roku

Leasing i prawo wieczystego użytkowania gruntu

Umowy leasingu finansowego, które przenoszą zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu na dzień rozpoczęcia leasingu ujmuje się według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Umowy te w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w pozycji „Pozostałe zobowiązania finansowe”, a użytkowane składniki majątku jako aktywa trwałe. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar skonsolidowanego sprawozdania z całkowitych dochodów w okresie ich poniesienia.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez okres ich ekonomicznej użyteczności lub w przypadku braku wystarczającej pewności, że leasingobiorca uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu otrzymane przez Grupę nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnej jest wyłączone z aktywów.

W przypadku prawa nabytego odpłatnie część długoterminowa ceny nabycia-ceny odstąpienia, to jest część ceny przypadającą do rozliczenia w okresie powyżej 1 roku, prezentowana jest w odrębnej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej „Prawo wieczystego użytkowania gruntów”, a część krótkoterminowa w pozycji „Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe” jako tytuł czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów. Cenę nabycia wraz z wnoszonymi opłatami za używanie rozlicza się liniowo przez okres wieczystego użytkowania i okres, za który dokonano zapłaty.

15.6. Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia, a w odniesieniu do aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe w koszcie wytworzenia. Nakłady poniesione na pozostałe wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie nie są aktywowane, lecz ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Okres użytkowania wartości niematerialnych może być ograniczony lub nieokreślony.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości.

Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania odnosi się w ciężar tej kategorii działalności, w której są one wykorzystywane. Przeciętny dalszy okres użytkowania wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi około 8,6 lat.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane.

Po początkowym ujęciu nakładów na prace rozwojowe, do wyceny stosuje się model kosztu historycznego wymagający, aby składniki aktywów były ujmowane według cen nabycia/kosztów wytworzenia pomniejszonych o skumulowaną amortyzację i skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Poniesione nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży produktów, w których są wykorzystywane.

Wyszczególnienie	Patenty i licencje	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe	Pozostałe	Znaki towarowe	Relacje z klientami
Okresy użytkowania	Okres trwania umowy z uwzględnieniem okresu możliwego przedłużenia użytkowania.	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści.	5 lat	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści.	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści lub nieokreślony.	Indywidualnie przewidywany okres uzyskiwania korzyści.
Metoda amortyzacji	Liniowa					Krzywa utraty klientów
Źródło pochodzenia	Nabyte	Wewnętrznie wytworzone	Nabyte			
Weryfikacja pod kątem utraty wartości	Coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości/badanie wartości odzyskiwalnej.					

15.7. Odzyskiwalna wartość aktywów długoterminowych

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Grupa dokonuje oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, dokonywane jest oszacowanie wartości odzyskiwalnej zgodnie z MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne (CGU) przewyższa jego wartość odzyskiwalną, uznaje się utratę jego wartości i dokonuje odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalna jest jedną z dwóch wartości w zależności od tego, która z nich jest wyższa: wartością godziwą pomniejszoną o koszty zbycia lub wartością użytkową danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Zespół aktywów niezależnie wypracowujący środki pieniężne, podlegający ocenie, obejmuje rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz aktywa z tytułu prawa do użytkowania.

Dla potrzeb przeprowadzania testów na utratę wartości aktywów w Grupie wyodrębniono ośrodki wypracowujące przepływy pieniężne, na poziomie których ustalana jest wartość odzyskiwalna.

15.8. Instrumenty finansowe

Instrumentem finansowym jest każdy kontrakt, który skutkuje powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron.

Aktywa finansowe klasyfikuje się do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody;
- aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

Zobowiązania finansowe dzielone są na:

- zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, i zobowiązań finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składników

aktywów niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych.

Klasyfikacja aktywów finansowych do poszczególnych kategorii dokonywana jest na podstawie **modelu biznesowego** w zakresie zarządzania aktywami finansowymi oraz charakterystyki przepływów pieniężnych dla danego składnika aktywów finansowych (test SPPI).

Wartość godziwa aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej, stanowiących przedmiot obrotu na aktywnych rynkach finansowych jest ustalana w odniesieniu do ofert zakupu notowanych na giełdzie w chwili zamknięcia sesji na dzień sprawozdawczy. Instrument finansowy jest uznawany za notowany na aktywnym rynku, jeśli kwotowane ceny są łatwo i regularnie dostępne z giełdy, od dealera, brokera, grupy branżowej, instytucji usługowej lub uprawnionej do wydawania regulacji, a ceny te reprezentują aktualne i regularnie występujące na rynku transakcje zawierane bezpośrednio pomiędzy stronami.

Jeżeli nie ma aktywnego rynku na dane aktywa finansowe, wartość godziwą ustala się przy pomocy technik wyceny, obejmujących:

- wykorzystanie niedawno zawartych transakcji (np. z procesu ofertowego), przeprowadzonych na warunkach rynkowych;
- odniesienie do innych instrumentów, które są zasadniczo takie same;
- analizę przepływów pieniężnych zdyskontowanych bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów;
- modele wyceny opcji, kontraktów forward, praw poboru i innych instrumentów;
- w odniesieniu do instrumentów kapitałowych w sposób uproszczony – udział w kapitale własnym jednostki.

Grupa dokonuje **oceny oczekiwanych strat kredytowych** (ECL) związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, niezależnie od tego czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług stosuje się uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia przy użyciu macierzy rezerw. Grupa wykorzystuje swoje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości, tj. oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, Spółka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, odpis na oczekiwane straty kredytowe wycenia się w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia.

W odniesieniu do pozostałych aktywów finansowych ryzyko niewypłacalności kontrahentów (np. instytucji finansowych) wyznaczane jest w oparciu o ocenę wiarygodności przyznaną przez agencje ratingowe.

Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe” kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń oraz wartości pieniądza w czasie.

Przesłanką, która brana jest pod uwagę przy analizie znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym aktywem finansowym jest fakt, że prawdopodobieństwo niewypłacalności kontrahenta na dzień sprawozdawczy jest co najmniej 100% większe od prawdopodobieństwa niewypłacalności na datę jego początkowego ujęcia. W analizie znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego uwzględniane są również inne informacje mogące mieć wpływ na ocenę ryzyka kredytowego.

W przypadku, gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 30 dni, przyjęto, że od dnia początkowego ujęcia ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło.

Jednocześnie przyjęto, że niewykonanie zobowiązania przez dłużnika (default) następuje w przypadku, gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 90 dni.

Zamortyzowany koszt instrumentu finansowego jest kwotą, w jakiej jest on wyceniany w momencie początkowego ujęcia, pomniejszoną o spłaty kapitału oraz powiększoną lub pomniejszoną o ustaloną z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej skumulowaną amortyzację wszelkich różnic między wartością początkową a wartością w terminie wymagalności, oraz skorygowaną o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe.

Efektywna stopa procentowa jest to stopa procentowa, która dyskontuje oszacowane przyszłe pieniężne wpływy lub płatności dokonywane w oczekiwanym okresie do wygaśnięcia instrumentu finansowego, a w uzasadnionych przypadkach w okresie krótszym, do bilansowej wartości brutto danego instrumentu.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do kategorii tej zalicza się inne niż aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie lub wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w szczególności papiery wartościowe notowane na aktywnym rynku, nabyte w celu sprzedaży w krótkim terminie oraz instrumenty pochodne.

W momencie początkowego ujęcia w księgach rachunkowych, można dokonać nieodwołalnego wyboru odnośnie do określonych inwestycji w instrumenty kapitałowe, które w przeciwnym razie byłyby wyceniane w wartości godziwej przez wynik, aby przedstawić późniejsze zmiany wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody. Zasady te można stosować w odniesieniu do instrumentu kapitałowego, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia przedsięwzięć, do którego ma zastosowanie MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”.

Aktywa finansowe (dłużne i kapitałowe) wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Do kategorii tej zalicza się aktywa, które są utrzymywane zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest zarówno otrzymywanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i sprzedaż składników aktywów finansowych oraz warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty (składnik aktywów pozytywnie przeszedł test SPPI).

W momencie początkowego ujęcia w księgach rachunkowych, można wyznaczyć aktywa kapitałowe jako wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, przy czym wyznaczenie takie jest nieodwracalne i może mieć miejsce jedynie dla pojedynczego składnika aktywów i nie jest dostępne dla instrumentów kapitałowych przeznaczonych do obrotu. Po początkowym ujęciu, instrumenty finansowe zakwalifikowane do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej wyceniane są według wartości godziwej na każdy dzień sprawozdawczy.

W momencie początkowego ujęcia dokonywany jest nieodwołalny wybór dotyczący ujmowania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć”.

Wybór taki dokonywany jest oddzielnie dla każdego instrumentu kapitałowego. Skumulowane zyski lub straty uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach nie podlegają przeklasyfikowaniu do wyniku finansowego.

Do kategorii tej zalicza oraz udziały i akcje długoterminowe.

Aktywa finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Do kategorii tej zaliczane są aktywa, które są utrzymywane, zgodnie z modelem biznesowym, którego celem jest utrzymywanie aktywów finansowych dla uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a warunki umowy dotyczącej składnika aktywów finansowych powodują powstawanie w określonych terminach przepływów pieniężnych, które są jedynie spłatą kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostałej do spłaty.

Do aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie zalicza się środki pieniężne i ekwiwalenty, należności finansowe, w tym należności z tytułu dostaw i usług, udzielone pożyczki oraz lokaty i depozyty bankowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy należą przede wszystkim instrumenty pochodne (Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń) o ujemnej wartości godziwej. Wyceny instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki lub inne instytucje finansowe realizujące transakcje. Wszelkie zyski lub straty z tytułu wyceny instrumentów pochodnych odnoszone są w przychody lub koszty działalności, której dotyczą w szczególności instrumenty pochodne zabezpieczające przed ryzykiem walutowym w przychody lub koszty finansowe. Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów. Wszelkie zyski lub straty z tego tytułu odnoszone są w przychody lub koszty finansowe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Pozostałe zobowiązania finansowe, niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy zalicza się do zobowiązań finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie. Do kategorii tej zaliczane są głównie zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zaciągnięte kredyty i pożyczki. Zobowiązania zaliczone do tej kategorii wycenia się w zamortyzowanym koszcie z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej.

15.9. Wbudowane instrumenty pochodne

Wbudowane instrumenty pochodne są oddzielane od umów i traktowane jak instrumenty pochodne, jeżeli wszystkie poniższe warunki są spełnione:

- charakter ekonomiczny i ryzyko wbudowanego instrumentu nie są ściśle związane z ekonomicznym charakterem i ryzykiem umowy zasadniczej;
- samodzielny instrument o takich samych warunkach umownych jak instrument wbudowany spełniałby definicję instrumentu pochodnego;
- instrument hybrydowy (złożony) nie jest wykazywany w wartości godziwej, a zmiany jego wartości godziwej nie są odnoszone w wynik finansowy.

Wbudowane instrumenty pochodne są wykazywane w podobny sposób jak samodzielne instrumenty pochodne, które nie są uznane za instrumenty zabezpieczające.

15.10. Zapasy i prawa majątkowe

Zapasy obejmują w szczególności:

- materiały - zużywające się jednorazowo lub stopniowo;
- towary;
- produkty (wyroby i usługi) wytworzone lub przetworzone, zdatne do sprzedaży;
- półprodukty i produkcja w toku (w działalności usługowej).

Do materiałów zużywających się jednorazowo w cyklu produkcyjnym zalicza się nabyte: surowce i materiały podstawowe, materiały pomocnicze, paliwa, opakowania, części zamienne oraz odpadki, produkty uboczne i odzyski powstałe w toku produkcji lub opakowania wytworzone we własnym zakresie.

Do materiałów zużywających się stopniowo zalicza się składniki o okresie użytkowania krótszym niż rok, niezależnie od wartości oraz, niezależnie od okresu użytkowania, składniki o stosunkowo niskiej wartości, których zakwalifikowanie do materiałów nie zniekształca aktywów Grupy.

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia i możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

Rodzaj zapasu	Zasady wyceny
Materiały	Cena nabycia (średnio ważona).
Produkty gotowe, półprodukty i produkcja w toku	Koszt bezpośredni oraz odpowiedni narzut pośrednich kosztów produkcji ustalony przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego.
Towary	Cena nabycia (średnio ważona).
Prawa majątkowe	Nabyte wg ceny nabycia, wygenerowane lub otrzymane nieodpłatnie wg wartości godziwej.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, ceł importowych i pozostałych podatków (inne niż te możliwe do odzyskania w okresie późniejszym przez jednostkę gospodarczą od urzędów skarbowych) oraz kosztów transportu, załadunku, wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania wyrobów, materiałów i usług. Przy określaniu kosztów zakupu odejmuje się opusty, rabaty handlowe i inne podobne pozycje.

Ceną sprzedaży netto możliwą do uzyskania jest szacowana cena sprzedaży dokonywana w toku zwykłej działalności gospodarczej, pomniejszona o koszty wykończenia i szacowane koszty niezbędne do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Wygenerowane prawa majątkowe ujmowane są na bieżąco jako zapasy oraz drugostronnie jako zmniejszenie kosztów produkcji. Do czasu potwierdzenia ilości odpowiednio przez Urząd Regulacji Energetyki i audyt weryfikujący zmiany ujętych w ewidencji praw majątkowych traktuje się jako zmiany szacunków.

Prawa majątkowe przyznane z tytułu zrealizowania projektów zakwalifikowanych do Krajowego Planu Inwestycyjnego (KPI) lub z tytułu zrealizowania projektów poprawy efektywności energetycznej wyceniane są na moment początkowego ujęcia w wartości godziwej i ujmowane jako „Prawa majątkowe”

a drugostronnie jako „Dotacja” do środków trwałych nabytych/wytworzonych w ramach realizacji projektu.

Przyznane nieodpłatnie prawa majątkowe wyceniane są na moment początkowego ujęcia w wartości godziwej jako składnik aktywów – „Prawa majątkowe” w korespondencji z „Dotacjami”.

Wartość godziwą praw majątkowych stanowi iloczyn ich ilości i ceny rynkowej z dnia ujęcia, z uwzględnieniem warunków cenowych wynikających z zawartych umów.

Zapasy i prawa majątkowe są wykazywane w wartości netto (pomniejszonej o odpisy aktualizujące). Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się w związku z utratą ich wartości, celem doprowadzenia wartości zapasów i praw majątkowych do poziomu możliwej do odzyskania wartości netto.

Utworzenie i odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów ujmowane jest jako odpowiednio zwiększenie lub zmniejszenie:

- kosztu wytworzenia sprzedanych produktów - w przypadku utraty wartości wyrobów gotowych, półfabrykatów, produkcji w toku, materiałów i surowców służących do produkcji, praw majątkowych przeznaczonych na potrzeby własne;
- wartości sprzedanych towarów i materiałów - w przypadku utraty wartości towarów, materiałów i praw majątkowych przeznaczonych do sprzedaży.

Skutki różnic wynikających z inwentaryzacji zapasów ujmowane są w działalności, której dotyczą.

Prawa do emisji dwutlenku węgla (CO₂)

Przyznane nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ ujmowane są w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej z dnia ich przyznania z uwzględnieniem kursu waluty ustalonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego obowiązującego na ten dzień. Początkowe ujęcie nieodpłatnie przyznanych praw do emisji ujmuje się jako składnik aktywów – „Prawa majątkowe” w korespondencji z „Dotacjami”.

Należne, lecz nieprzyznane prawa do emisji ujmuje się jako należności. Do czasu przyznania praw do emisji zmiany wartości tych praw traktuje się jako zmiany szacunków.

Nabyte prawa na moment początkowego ujęcia wyceniane są w cenie nabycia.

W oparciu o rzeczywistą emisję koszty bieżącego okresu obciążane są wartością praw przypadających na tę emisję w korespondencji z pozycją biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów. Utworzone biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów obciążają koszt wytworzenia sprzedanych produktów. Równolegle do obciążenia kosztów następuje rozliczenie dotacji – odciążenie kosztów – do wysokości wartości praw przyznanych nieodpłatnie przeznaczonych do umorzenia.

Do wysokości posiadanych przez Grupę praw, równowartość praw do emisji CO₂ ustala się w oparciu o średnioważoną cenę odrębnie dla praw przyznanych nieodpłatnie oraz nabytych i zawartych na dzień bilansowy kontraktów terminowych na zakup praw przeznaczonych do zabezpieczenia emisji danego roku, z których dostawa praw nastąpi przed upływem terminu umorzenia. W przypadku braku ilości praw do pokrycia rzeczywistej emisji, biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów dotyczące różnicy pomiędzy misją rzeczywistą a posiadanymi prawami, w tym wynikających z posiadanych kontraktów, ustalane są wg cen rynkowych z dnia bilansowego.

Na koniec okresu sprawozdawczego wartość praw jest weryfikowana w odniesieniu do ich wartości rynkowej na dzień bilansowy.

W przypadku sprzedaży praw, przychody z tytułu sprzedaży ujmowane są na zasadach ogólnych.

Okresem rozliczeniowym praw do emisji CO₂ jest rok kalendarzowy. Wykorzystane prawa do emisji ulegają umorzeniu i wyłączają się z ewidencji. Wyłączenie z ewidencji następuje w korespondencji z biernymi rozliczeniami międzyokresowymi kosztów (rozliczenie rmk).

Wartość niewykorzystanych i niesprzedanych praw do emisji, które ulegają umorzeniu odpisuje się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych.

15.11. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Należności z tytułu dostaw i usług są aktywami finansowymi, niebędącymi instrumentami pochodnymi, o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowanymi na aktywnym rynku. Należności z tytułu dostaw i usług powstają w wyniku podstawowej działalności Grupy.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe wycenia się na koniec okresu sprawozdawczego według zamortyzowanego kosztu (tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej) pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości. W przypadku należności krótkoterminowych o terminie płatności do 365 dni przyjmuje się, że wycena ta odpowiada kwocie należnej zapłaty.

Należności z tytułu dostaw i usług korygowane są o należne rabaty (dyskonto, premie, bonusy, upusty) z uwagi na przyjęte założenie, że ich rozliczenie odbywać się będzie poprzez potrącenie.

Pozostałe należności stanowią:

a/ inne należności spełniające definicję aktywów finansowych, w tym:

- należności z tytułu rozliczenia pochodnych instrumentów finansowych;
- należności z tytułu dywidend;
- odsetki od należności;
- zaliczki, które będą rozliczone w formie pieniężnej;
- pozostałe należności finansowe;

b/ inne należności nie spełniające definicji aktywów finansowych, w tym:

- przekazane zaliczki na dostawy oraz na środki trwałe, środki trwałe w budowie i wartości niematerialne, które zostaną rozliczone poprzez fizyczną dostawę lub wykonanie usługi;
- należności z tytułu podatków (inne niż należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego);
- pozostałe należności niefinansowe;
- rozliczenia międzyokresowe czynne.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

Należności niestanowiące aktywów finansowych ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na koniec okresu sprawozdawczego w kwocie wymagającej zapłaty.

Wartość należności jest aktualizowana przy uwzględnieniu stopnia prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego, dokonywane są szacunki oczekiwanych strat kredytowych. Zasady ustalania oczekiwanych strat kredytowych opisane zostały w notcie 15.8.

Kwota odpisów może ulec zmniejszeniu w przypadku posiadania przez Zarząd wiarygodnych dokumentów, z których wynika, iż należności zostały zabezpieczone i ich zapłata jest wysoce prawdopodobna.

Odpisy oczekiwanych strat kredytowych ujmuje się w ciężar kosztów sprzedaży, z wyjątkiem odpisów aktualizujących dotyczących należności z tytułu odsetek od należności z tytułu dostaw i usług, które ujmuje się w kosztach finansowych. Odpisy aktualizujące odnoszące się do pozostałych należności, innych niż należności odsetkowe, ujmuje się w pozostałych kosztach operacyjnych. Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość należności ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości uległa zmniejszeniu, a wzrost wartości aktywa finansowego może być przypisany do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. W wyniku odwrócenia odpisu wartość bilansowa aktywów finansowych nie może przekraczać wysokości zamortyzowanego kosztu, jaki zostałyby ustalony, gdyby uprzednio nie ujęto odpisu z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów odpowiednio jako zmniejszenie kosztów sprzedaży lub jako przychody finansowe/pozostałe przychody operacyjne.

Aktywa z tytułu umów

W przypadku poniesienia kosztów związanych ze świadczeniem usługi/realizacją umowy przez stronę trzecią na rzecz klientów przed wykonaniem umowy, koszty te stanowią koszty wykonania umowy i podlegają aktywowaniu. Są one rozliczane przez okres wykonywania zobowiązań wynikających z umowy. Aktywowane koszty wykazywane są w odrębnej pozycji skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej – „Aktywa z tytułu umów”.

W pozycji tej wykazywane są również szacunki dotyczące umów budowlanych.

15.12. Pozostałe aktywa finansowe

Pozostałe aktywa finansowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują pożyczki udzielone oraz lokaty bankowe i inne środki pieniężne ulokowane na okres przekraczający trzy miesiące licząc od daty ich ulokowania.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wartość pozostałych aktywów finansowych skorygowana jest o oszacowane straty kredytowe. Szacowanie strat kredytowych opiera się na ratingu instytucji finansowych i przedsiębiorstw, w których ulokowane są środki pieniężne bądź udzielone pożyczki.

15.13. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i lokaty krótkoterminowe wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują środki pieniężne w banku i w kasie oraz lokaty krótkoterminowe o pierwotnym okresie zapadalności nieprzekraczającym trzech miesięcy.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się ze środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej, skorygowanych o naliczone na dzień bilansowy odsetki, różnice kursowe z wyceny walut obcych oraz oszacowane straty kredytowe.

Szacowanie strat kredytowych opiera się na ratingu instytucji finansowych, w których zdeponowane są środki pieniężne.

15.14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa będzie odzyskana raczej poprzez transakcje sprzedaży niż poprzez kontynuowanie użytkowania, pod warunkiem, iż są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie, z zachowaniem warunków, które są zwyczajowo stosowane przy sprzedaży tych aktywów (lub grup do zbycia) oraz ich sprzedaż jest wysoce uprawdopodobniona.

Aktywa trwałe (lub grupy do zbycia) wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia. Różnica z wyceny do wartości godziwej ujmowana jest w pozostałych kosztach operacyjnych. W momencie późniejszej wyceny, ewentualne odwrócenie wartości godziwej ujmuje się w pozostałych przychodach operacyjnych.

W przypadku, gdy składnik nie spełnia już kryteriów kwalifikacji do aktywów przeznaczonych do sprzedaży, ujmuje się go w tej pozycji bilansowej, z której był uprzednio ujęty i wycenia się go w kwocie niższej z dwóch:

- wartości bilansowej z dnia poprzedzającego klasyfikację składnika aktywów jako przeznaczony do sprzedaży, skorygowanej o amortyzację lub aktualizację wyceny, która zostałaby ujęta, gdyby składnik aktywów nie został zaklasyfikowany jako przeznaczony do sprzedaży lub
- wartości odzyskiwalnej z dnia podjęcia decyzji o jego nie sprzedawaniu.

15.15. Kapitał własny

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na jego rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

Kapitał zakładowy wykazywany jest w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w wysokości wykazywanej w statucie Jednostki Dominującej i Krajowym Rejestrze Sądowym.

Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej stanowią nadwyżki osiągnięte przy emisji, pomniejszone o koszty poniesione w związku z emisją akcji.

Zyski zatrzymane stanowią: kapitał zapasowy, kapitały rezerwowe i pozostałe, zyski i straty aktuarialne, niepodzielony zysk lub niepokryta strata z lat ubiegłych (skumulowane zyski/straty z lat ubiegłych), wynik finansowy bieżącego roku obrotowego.

15.16. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek

W momencie początkowego ujęcia, wszystkie kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne ujmowane są według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane przy rozliczeniu zobowiązania.

15.17. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Zobowiązania stanowią obecny, wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek, którego wypełnienie, według oczekiwań, spowoduje wypływ środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług obejmują:

- zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone lub wykonane oraz zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą;
- rozliczenia międzyokresowe bierne, czyli zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, przy czym kwota lub termin zapłaty są mniej niepewne niż w przypadku rezerw;

- zobowiązania przypadające do zapłaty za materiały i towary, które jeszcze nie zostały dostarczone, ale zgodnie z obowiązującymi warunkami współpracy, znaczące ryzyka i korzyści związane z ich własnością przeszły już na Grupę.

Pozostałe zobowiązania obejmują:

a/ zobowiązania spełniające definicję zobowiązań finansowych, w tym:

- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń osobowych;
- zobowiązania z tytułu dywidend;
- zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, jeżeli ich rozliczenie nastąpi w formie pieniężnej;
- zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych itp.,
- bierne rozliczenia międzyokresowe, czyli zobowiązania przypadające do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały dostarczone/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, przy czym kwota lub termin zapłaty są mniej niepewne niż w przypadku rezerw, inne niż zaklasyfikowane do zobowiązań z tytułu dostaw i usług;

b/ zobowiązania niespełniające definicji zobowiązań finansowych, w tym:

- zobowiązania z tytułu podatków (inne niż zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego, które są prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębnie), opłat, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych tytułów publicznoprawnych;
- bierne rozliczenia międzyokresowe inne niż zaklasyfikowane do zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz innych zobowiązań finansowych, w tym oszacowane opłaty za korzystanie ze środowiska naturalnego, dla których moment płatności przypada w okresach późniejszych niż koniec okresu sprawozdawczego i na które nie otrzymano jeszcze decyzji potwierdzającej powstania zobowiązania;
- zobowiązania wobec pracowników, jeżeli ich uregulowanie nastąpi w innej formie niż poprzez wypłatę środków pieniężnych;
- zobowiązania wobec pracowników z tytułu podróży służbowych;
- fundusze specjalne, w tym zobowiązanie z tytułu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS) po pomniejszeniu o środki pieniężne, należności z tytułu pożyczek udzielonych ze środków z ZFŚS;
- rozliczenia międzyokresowe przychodów, z wyjątkiem dotacji rządowych prezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej odrębnie.

Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, na koniec okresu sprawozdawczego wycenia się według zamortyzowanego kosztu, tj. zdyskontowane przy użyciu efektywnej stopy procentowej. W przypadku zobowiązań krótkoterminowych o terminie płatności do 365 dni przyjmuje się, że wycena ta odpowiada kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania niezaliczone do zobowiązań finansowych wycenia się w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania z tytułu umów

Zobowiązania z tytułu umów obejmują zobowiązania do wykonania świadczenia w postaci prawa materialnego po spełnieniu określonego warunku, wynagrodzenia za działania marketingowe, otrzymane zaliczki na dostawy wyrobów gotowych, towarów i wykonanie usług oraz zafakturowane, ale jeszcze nie w pełni wykonane usługi.

W pozycji tej wykazywane są również szacunki dotyczące umów budowlanych – szacunki przychodów, wynikające ze stopnia zaawansowania realizacji umów, poniesionych kosztów oraz oczekiwanego wyniku.

15.18. Rezerwy

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy, gdy jest rzeczą praktycznie pewną, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Koszty dotyczące danej rezerwy są wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów po pomniejszeniu o wszelkie zwroty.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszty finansowe.

15.19. Świadczenia pracownicze

Nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe, odprawy pośmiertne

Zgodnie z obowiązującymi Grupę przepisami dotyczącymi wynagradzania pracownikom przysługuje nagroda jubileuszowa i odprawa emerytalno-rentowa, natomiast w przypadku śmierci pracownika osobom uposażonym, odprawa pośmiertna. Grupa tworzy rezerwę na przyszłe zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych, pośmiertnych oraz nagród jubileuszowych w celu przyporządkowania kosztów do okresów, których dotyczą. Niektóre podmioty Grupy dokonują odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na rzecz emerytów i rencistów. Grupa nie wydziela aktywów, które w przyszłości służyłyby uregulowaniu zobowiązań z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych oraz nagród jubileuszowych.

Wartość przyszłych zobowiązań z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz odpraw pośmiertnych wyliczana jest przez uprawnionego aktuarium przy zastosowaniu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych z uwzględnieniem prognozowanego wzrostu wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru przyszłych świadczeń, założonej stopy dyskonta, założonym prawdopodobieństwie osiągnięcia odpowiedniego stażu pracy (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do nagrody jubileuszowej), prawdopodobieństwie dożycia przez pracownika wieku emerytalnego (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do jednorazowej odprawy emerytalnej), prawdopodobieństwie inwalidztwa pracownika przed osiągnięciem wieku emerytalnego (prawdopodobieństwo osiągnięcia uprawnień do jednorazowej odprawy rentowej), pod warunkiem pozostania w stosunku pracy z obecnym pracodawcą oraz w odniesieniu do odpraw pośmiertnych umieralność i prawdopodobieństwo dożycia.

Wysokość rezerwy aktualizowana jest co najmniej na koniec danego roku obrotowego. Korekta zwiększająca lub zmniejszająca wysokość rezerwy odnoszona jest w koszty działalności operacyjnej, za wyjątkiem zysków/(strat) aktuarialnych dotyczących programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia, które ujmowane są w innych całkowitych dochodach.

Wykorzystanie tego typu rezerw powoduje zmniejszenie rezerwy. Rozwiązanie powyższej rezerwy koryguje (zmniejsza) odpowiednio koszty operacyjne lub inne całkowite dochody.

Świadczenie związane z ustaniem stosunku pracy

W przypadku rozwiązania stosunku pracy, pracownikom przysługują świadczenia przewidziane przez obowiązujące w Polsce przepisy prawa pracy, między innymi ekwiwalent z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego oraz odszkodowania z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy.

Rezerwy/rozliczenia międzyokresowe kosztów/zobowiązania na pozostałe świadczenia związane z ustaniem stosunku pracy tworzone są w momencie ustania stosunku pracy. Ich aktualizacja następuje najpóźniej na koniec roku obrotowego.

Nagroda roczna, wynagrodzenie zmienne

Pracownikom niektórych Spółek z Grupy przysługuje prawo do nagrody rocznej. Jej wysokość, zgodnie z przyjętymi regulacjami, uzależniona jest od uzyskanych w danym roku wyników finansowych.

Osobom zatrudnionym na podstawie tzw. kontraktów menadżerskich przysługuje prawo do wynagrodzenia uzależnionego od stopnia realizacji wyznaczonych celów (wynagrodzenie zmienne).

Rezerwa na nagrodę roczną oraz wynagrodzenie zmienne tworzona jest w ciężar kosztów operacyjnych.

Odписy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych z zysku netto

Zgodnie z obowiązującymi Grupę przepisami możliwe jest przeznaczenie części zysku na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). W związku z tym, że na koniec okresu sprawozdawczego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie kwoty zobowiązania Grupa ujmuje koszty świadczeń pracowniczych dotyczących odpisów na ZFŚS z zysku netto w kosztach roku obrotowego, w którym podjęta została uchwała o przeznaczeniu części zysku netto na ZFŚS.

Pozostałe świadczenia pracownicze

Koszty pozostałych świadczeń pracowniczych są ujmowane w kosztach roku obrotowego, w którym zostały zatwierdzone do wypłaty, chyba że możliwe jest wiarygodne określenie kwoty świadczenia.

15.20. Przychody

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej otrzymanej bądź należnej zapłaty.

W przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny (za taki uważa się okres uzyskania zapłaty dłuższy niż 365 dni), przychody wycenia się według wartości zdyskontowanej. Wartość dyskonta jest odnoszona stosownie do upływu czasu jako zwiększenie wartości należności, a drugostronnie jako przychody finansowe.

Przychody ujmowane i prezentowane są w podziale na przychody ze sprzedaży (produktów, materiałów i towarów), pozostałe przychody operacyjne (dotyczące majątku trwałego, dotacji, kar i odszkodowań) oraz przychody finansowe (dotyczące działalności o charakterze finansowym, w tym majątku finansowego, różnic kursowych oraz wyniku na transakcjach zabezpieczających przed ryzykiem walutowym oraz lokowania nadwyżek środków pieniężnych).

Sprzedaż produktów, materiałów, towarów i usług

Przychody ze sprzedaży produktów (w tym ze sprzedaży usług), materiałów i towarów są to przychody z tytułu umów zawartych z klientami, których identyfikacja uregulowana została w MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”.

Przychody te ujmowane są zgodnie z 5-etapowym modelem ujmowania przychodów:

- identyfikacja umowy z klientem;
- identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- ustalenie ceny transakcyjnej;
- przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia zawartych w umowie;
- ujęcie przychodu w chwili wypełnienia zobowiązań.

W ramach powyższego modelu wydzielane jest:

- wynagrodzenie za działania reklamowe i promocyjne klienta, które kwalifikowane jest jako bonifikata, do której klient ma prawo po wykonaniu określonych w umowie działań reklamowych i marketingowych; realizacja działań reklamowych i promocyjnych przez klienta stanowi zmienny element wynagrodzenia;
- wynagrodzenie stałej bonifikaty na jednostkę produktu, niezależnego od rodzaju produktu, która alokowana jest do poszczególnych produktów oferowanych w ramach umowy proporcjonalnie do indywidualnych cen sprzedaży;
- zobowiązanie Grupy do wykonania świadczenia w postaci prawa materialnego, tj. prawa kupującego do zakupu produktów/towarów w przyszłości po obniżonych cenach, po spełnieniu określonego warunku;
- zobowiązanie do świadczenia przez Grupę usług transportu lub transportu i ubezpieczenia świadczonych po przekazaniu kontroli nad towarem/produktem na rzecz klienta, uwzględnionych w cenie towaru/produktu (warunki dostawy wg INCOTERMS CIF, CIP, CFR, CPT) skutkuje ujmowaniem korekty przychodu w części dotyczącej niezrealizowanej, wydzielonej usługi transportu lub transportu i ubezpieczenia.

Przysługujące klientowi wynagrodzenia z wyżej wskazanych tytułów do czasu realizacji usługi, uzyskania bonifikaty czy prawa do nabycia produktu po obniżonej cenie, wykazywane jest w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako zobowiązania z tytułu umów.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów, materiałów i towarów ustalane są i ujmowane z uwzględnieniem warunków INCOTERMS, w szczególności w zakresie identyfikacji zobowiązań oraz przekazania kontroli nad produktem/towarem.

Przychody z tytułu świadczenia usług ujmowane są po ich wykonaniu, chyba że z zawartych umów wynika etapowe rozliczanie ich realizacji lub umowy dotyczą usług świadczonych w sposób ciągły.

Świadczenie usług budowlano-montażowych

Umowy o usługę budowlaną zawierane przez Grupę są to umowy z klientem, których przedmiotem jest budowa obiektu – składnika aktywów lub zespołu aktywów. W szczególności do umów o usługę budowlaną zalicza się umowy na realizację „pod klucz”, umowy remontowe, umowy na modernizację i przebudowę. Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów jako przychody ze sprzedaży, w oparciu o 5-etapowy model ujmowania przychodów, który został przedstawiony powyżej.

Grupa każdorazowo dokonuje oceny, czy przychód z tytułu umowy o usługę budowlaną będzie podlegał ujęciu w miarę upływu czasu, czy w określonym momencie.

Przychody ujmuje się w miarę upływu czasu, dla zobowiązań do wykonania świadczeń spełnianych w czasie, tj. Grupa przenosi kontrolę nad dobrem lub usługą w miarę upływu czasu, jeśli spełniony jest jeden z poniższych warunków:

- klient jednocześnie otrzymuje i czerpie korzyści płynące ze świadczenia w miarę wykonywania go przez jednostkę;
- w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę powstaje lub zostaje ulepszony składnik aktywów, a kontrole nad tym składnikiem sprawuje klient;
- w wyniku wykonania świadczenia przez jednostkę nie powstaje składnik o alternatywnym zastosowaniu dla jednostki (np. specjalistyczne urządzenie), a jednostce przysługuje prawo do zapłaty za dotychczas wykonane świadczenia.

Jeśli Grupa nie spełnia zobowiązania do wykonania świadczenia w miarę upływu czasu, **zobowiązanie do wykonania świadczenia jest spełnione w określonym momencie**.

Wartość przychodów ujmowanych w miarę upływu czasu ustala się jako iloczyn wartości alokowanej ceny transakcyjnej oraz stopnia spełnienia zobowiązania.

Dla umów o usługę budowlaną ujmowanych w miarę upływu czasu Grupa stosuje metody pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, obejmujące metody oparte na wynikach oraz metody oparte na nakładach

Dokonując wyboru metody pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia wynikającego z zawartej umowy Zarząd kieruje się zasadą zapewnienia najlepszego odwzorowania uzyskiwanych przychodów oraz rzetelnego obrazu przeniesienia na rzecz klienta dóbr i usług przyrzeczonych w ramach umowy oraz charakteru dobra lub usługi, które Grupa zobowiązała się przekazać klientowi.

Grupa stosuje metodę pomiaru stopnia spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia opartą na nakładach.

Wartość szacowanych przychodów ustalana jako różnica pomiędzy wartością wykonanych usług wynikających ze stopnia zaawansowania realizacji umowy a wartością prac odebranych na podstawie protokołów odbioru (zafakturowanych) określana jest w protokole prac w toku. W przypadku dodatniej różnicy ujmowane jest aktywo z tytułu umów, w przypadku zaś różnicy ujemnej zobowiązanie z tytułu umów.

Przychody z tytułu spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia wynikającego z umów o usługę budowlaną ujmuje się w miarę upływu czasu tylko wtedy, gdy może dokonać racjonalnego pomiaru stopnia całkowitego spełnienia tego zobowiązania do wykonania świadczenia.

Jeśli podmiot nie jest w stanie dokonać racjonalnego pomiaru wyników spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia (przykładowo ze względu na wczesne etapy realizacji umowy), ale oczekuje, że odzyska koszty poniesione podczas spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia, wówczas ujmuje przychody wyłącznie do wysokości kosztów poniesionych do momentu, w którym można dokonać racjonalnego pomiaru wyników spełniania zobowiązania do wykonania świadczenia (tj. stosuje tzw. metodę zysku zerowego). Dla kontraktów rozliczanych metodą zysku zerowego szacowanych przychód ustala się w wysokości tej części poniesionych kosztów, której pokrycie przez zamawiającego jest wysoce prawdopodobne.

Metoda ta ma również zastosowanie dla umów o niskiej wartości, tj. do 50 tysięcy złotych.

Koszty realizacji umów o usługi budowlane są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym wykonane zostały prace, w wysokości faktycznie poniesionej. Koszty wytworzenia

niezakończonych usług budowlanej obejmują wszystkie koszty poniesione od dnia zawarcia odpowiedniej umowy do dnia bilansowego przypadającego na koniec każdego miesiąca. Jednostka w rachunku zysków i strat ujmuje wszystkie obciążające ją koszty dotyczące danego okresu sprawozdawczego, niezależnie od terminu ich zapłaty, a w szczególności tworzy rezerwy (RMK) na koszty dotyczące danego okresu sprawozdawczego, w przypadku których nie otrzymała jeszcze faktur lub innych dokumentów potwierdzających poniesiony koszt.

W przypadku zaangażowania podwykonawców, Grupa rozważa, czy pełni rolę zleceniodawcy, czy pośrednika. W przypadku wykonywania usług w ramach Konsorcjum – Członkowie Konsorcjum są traktowani jako podwykonawcy Lidera Konsorcjum.

Koszty zatrudnienia podwykonawców uwzględniane są w kosztach stanowiących podstawę pomiaru realizacji prac w metodach opartych na nakładach – poniesionych kosztach.

W szczególności należy dokonać szacunku kosztów podwykonawców, w przypadku, gdy podwykonawca nie wystawił jeszcze faktury a zasadne jest ich uwzględnienie w kosztach, niezależnie od metody szacowania przychodów.

Rezerwa na stratę z tytułu umów o usługę budowlaną jest tworzona zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” dla umów rodzących obciążenia, tj. dla umów, na podstawie których nieuniknione koszty wypełnienia obowiązku przeważają nad korzyściami, które, według przewidywań, będą uzyskane na mocy tej umowy. Grupa, jako nieuniknione koszty wypełnienia obowiązku traktuje koszty, których nie może uniknąć, gdyż zawarła umowę (w tym koszty pośrednie, które są ponoszone w związku z działaniami niezbędnymi do wykonania umowy).

W przypadku umów innych niż umowy o usługi budowlane (np. umowy na usługi projektowe), z których przychody ujmowane są w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych w miarę upływu czasu stosuje się zasady analogiczne jak dla umów o usługi budowlane.

Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich narastania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy gotówkowe przez szacowany okres użytkowania instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Przychody z tytułu dywidend

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Przychody z tytułu wynajmu

Przychody z tytułu wynajmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są metodą liniową przez okres wynajmu w stosunku do otwartych umów.

15.21. Koszty

Koszty ujmowane są z uwzględnieniem zasady kompletności, współmierności i ostrożności. Ponoszone przez Grupę koszty ujmowane i prezentowane są w podziale na koszty operacyjne, pozostałe koszty operacyjne oraz koszty finansowe.

Koszty operacyjne obejmują koszty wytworzenia sprzedanych produktów, wartość sprzedanych towarów i materiałów, koszty sprzedaży i handlowe oraz koszty ogólnego zarządu.

Koszty w układzie rodzajowym ujmowane są w momencie ich wpływu na wynik finansowy, niezależnie od momentu ich poniesienia.

Pozostałe koszty operacyjne obejmują transakcje dotyczące majątku trwałego, dotacji oraz kar i odszkodowań.

Koszty finansowe obejmują transakcje związane z pozyskaniem i obsługą zewnętrznych źródeł finansowania działalności Grupy, transakcje dotyczące majątku finansowego, różnice kursowe oraz wyniki na transakcjach zabezpieczających przed ryzykiem walutowym.

15.22. Dotacje

Dotacje ujmuje się w momencie zaistnienia uzasadnionej pewności, że dotacja zostanie uzyskana oraz, że spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki.

Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana jako przychody przyszłych okresów, a następnie stopniowo odpisywana w pozostałe przychody operacyjne, przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów, równoległe do odpisów amortyzacyjnych.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana współmiernie do kosztów, które dotacja ta ma kompensować.

Jeżeli dotacja jest formą rekompensaty za już poniesione koszty lub straty, lub została przyznana celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmuje się ją jako przychód w okresie, w którym stała się należna.

Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne otrzymane w formie dotacji ujmuje się w wartości godziwej.

15.23. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i odroczoną.

Rezerwa na podatek dochodowy jest tworzona w stosunku do wszystkich różnic przejściowych występujących na koniec okresu sprawozdawczego między wartością podatkową aktywów i pasywów a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych aktywów podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty:

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania

przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek gospodarczych i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na wynik finansowy brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz

- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Ulgi w podatku dochodowym z tytułu prowadzenia działalności na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej (SSE), tj. zwolnienie z podatku dochodu osiągniętego z działalności prowadzonej na terenie SSE na podstawie uzyskanych zezwoleń, Grupa ujmuje w wysokości i w momencie spełnienia wymagań wynikających z otrzymanego zezwolenia. Do czasu wypełnienia warunków zezwolenia na prowadzenie działalności w SSE, potencjalna ulga wynikająca z poniesionych na dzień bilansowy nakładów, prezentowana jest w pozycjach pozabilansowych, jako należność warunkowa.

Na należną, a niewykorzystaną kwotę ulgi tworzony jest odroczony podatek dochodowy.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych bezpośrednio w kapitale własnym ujmowany jest w kapitale własnym.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy lub aktywa z tytułu podatku odroczonego prezentowane są po skompensowaniu na poziomie poszczególnych jednostek.

15.24. Połączenia jednostek

Połączenia jednostek rozliczane są na dzień nabycia metodą nabycia. Dniem nabycia jest dzień, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad jednostką nabywaną. Grupa ujmuje wartość firmy na dzień nabycia jako:

- wartość godziwą przekazanej zapłaty; powiększoną o
- ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej; powiększoną o
- wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, jeśli połączenie odbywa się etapami; pomniejszoną o
- ujętą wartość godziwą netto nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

W sytuacji, gdy różnica przybiera wartość ujemną, zysk na okazyjnym nabyciu ujmowany jest na dzień przejęcia w pozostałych przychodach operacyjnych.

Wartość godziwą przekazanej zapłaty nie zawiera kwot związanych z rozliczeniem wcześniej istniejących powiązań. Kwoty te zasadniczo są ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu całkowitych dochodów bieżącego okresu.

Koszty związane z nabyciem, inne niż odnoszące się do emisji instrumentów dłużnych lub kapitałowych, które Grupa ponosi w związku z połączeniem jednostek rozlicza się jako koszt okresu, w którym zostały poniesione.

Zapłata warunkowa jest ujmowana w wartości godziwej na dzień nabycia. Jeśli zapłata warunkowa klasyfikowana jest jako składnik kapitału własnego, nie jest ponownie wyceniana, a jej rozliczenie jest ujęte w kapitałach. W innym przypadku późniejsze zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Wyniki finansowe jednostek zależnych nabytych lub sprzedanych w ciągu roku ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym od/do momentu ich efektywnego nabycia lub zbycia.

Udziały niekontrolujące w aktywach netto konsolidowanych podmiotów zależnych prezentowane są odrębnie od kapitału własnego przypadającego akcjonariuszom Jednostki Dominującej. Na udziały niekontrolujące składają się wartości udziałów na dzień połączenia jednostek gospodarczych oraz udziały niekontrolujące w zmianach w kapitale własnym począwszy od daty połączenia.

15.25. Inwestycje kapitałowe w jednostki stowarzyszone/wspólne przedsięwzięcia

Udziały w jednostkach stowarzyszonych/wspólnych przedsięwzięciach w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w aktywach trwałych jako „Inwestycje wyceniane metodą praw własności”.

Wyniki finansowe, aktywa i zobowiązania jednostek stowarzyszonych/wspólnych przedsięwzięć ujmuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym według wyceny dokonanej metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycje w jednostkę stowarzyszoną/wspólne przedsięwzięcie wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie historycznym, ze stosowną korektą o zaistniałe po dacie przejęcia zmiany udziału Grupy w aktywach netto jednostki stowarzyszonej/wspólnego przedsięwzięcia, pomniejszonym o wszelkie utraty wartości poszczególnych inwestycji.

Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej/wspólnych przedsięwzięć na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji oraz podlega ocenie pod kątem utraty wartości w ramach tej inwestycji. Jakąkolwiek nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

15.26. Zysk netto na akcję

Zysk netto na akcję dla każdego okresu jest obliczony poprzez podzielenie zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Jednostki Dominującej za dany okres przez średnią ważoną liczbę akcji w danym okresie sprawozdawczym.

16. Informacje dotyczące segmentów

W ramach usprawniania zarządzania a w szczególności prowadzenia spójnej i efektywnej polityki w zakresie planowania, rozwoju, produkcji i sprzedaży na szczeblu Grupy Kapitałowej Grupa Azoty, do której należy Grupa, podjęte zostały działania w zakresie wdrożenia nowego modelu zarządzania opartego na segmentach biznesowych. W ramach operacjonalizacji strategii Grupy Kapitałowej Grupa Azoty na lata 2017-2020 przyjęta została koncepcja docelowego modelu zarządzania Grupy Kapitałowej Grupa Azoty, w tym zakres i sposób konsolidacji poszczególnych obszarów działalności, która została oparta na segmentach: nawozy, tworzywa, oxo i biel tytanowa.

W wyniku prowadzonych prac nad nowym modelem biznesowym Grupa wprowadziła zmiany w dotychczasowej segmentacji i wyodrębniła segmenty: Agro, Tworzywa, Energetykę oraz Pozostała Działalność. Nowy podział segmentowy ujednotwila i optymalizuje procesy w ramach nich prowadzone. Wydzielenie segmentu Tworzyw i uporządkowanie produktowe segmentu Agro ma swoje odzwierciedlenie w zarządzaniu Grupą.

Wyodrębnione segmenty opierają się na:

- zrzeszeniu produktów spójnych pod względem produkcyjnym, w przypadku segmentu Agro – pochodnych tego samego produktu, czyli amoniaku, w przypadku segmentu Tworzywa – produkty z przetwórstwa benzenu;
- poprawie sprawności zarządzania produkcją zarówno od strony planowania i rozwoju mocy produkcyjnych, jak i wyboru ścieżki dalszego przetwórstwa/sprzedaży;
- wydzieleniu w ramach segmentu Agro zróżnicowanych pod względem rynków docelowych i klientów, finalnych linii produktowych;
- poprawie efektywności zarządzania sprzedażą i realizacją strategii dalszego rozwoju w ramach wydzielonych linii produktowych.

Nowy podział segmentowy dokonany został z uwzględnieniem wymagań określonych w MSSF 8 „Segmenty operacyjne”, w szczególności wyodrębnione segmenty są częściami/obszarami działalności Grupy:

- które uzyskują przychody i ponoszą koszty;
- w przypadku których dostępne są oddzielne informacje finansowe;
- których wyniki działalności są regularnie przeglądane i oceniane przez Zarząd i Radę Nadzorczą Jednostki Dominującej, na podstawie których podejmowane są decyzje o zasobach alokowanych do segmentów.

Przypisanie przychodów i kosztów oraz aktywów i zobowiązań do segmentów dokonywane jest w sposób bezpośredni. Koszty i przychody oraz aktywa i zobowiązania niepowiązane bezpośrednio z którymkolwiek segmentem stanowią pozycję wspólną prezentowaną jako przychody/koszty oraz aktywa i zobowiązania nieprzypisane. Są to głównie pozycje dotyczące administracji i zarządzania oraz działalność finansowa.

Segment Agro obejmuje wytwarzanie amoniaku oraz produktów pochodzących z jego przetwórstwa, w szczególności mocznika i jego roztworów, w tym roztwór saletrzano-mocznikowy, melaminy, kwasu azotowego, saletry amonowej, gazów technicznych, nadtlenu wodoru, nawozów fosforowych i potasowych oraz mieszanek nawozowych.

Głównymi produktami handlowymi Segmentu Agro są:

- nawozy azotowe - PULAN[®], PULREA[®] i PULGRAN[®] (mocznik), PULGRAN[®]S (siarczan mocznikowo-amonowy), RSM[®] i RSM[®]S (roztwór saletrzano-mocznikowy z siarką), PULSAR[®] i siarczan amonu z Instalacji Odsiarczania Spalin, siarczan amonu, PULASKA[®] (roztwór nawozu azotowego z siarką), NOXY[®], PULNOX[®] (roztwory mocznika), saletra potasowa (azotan potasu), saletra wapniowa nawozowa, saletra wapniowa z borem i mocznik nawozowy płynny;
- melamina;
- nadtlenek wodoru;
- LIKAM[®] (woda amoniakalna);
- COOLANT[®] (suchy lód);

- nawozy fosforowe i mieszanki nawozowe, w tym: amofoski, agrafoski, Holist[®], mieszanki na bazie RSM[®] i RSM[®]S.

W Segmencie Agro realizowana jest również sprzedaż towarów (nawozy, pasze, zboża, środki ochrony roślin) i materiałów oraz sprzedaż usług tego Segmentu.

Segment Tworzywa obejmuje wytwarzanie i sprzedaż produktów pochodzących z przetwórstwa benzenu, w szczególności kaprolaktam, który jest głównym produktem handlowym tego Segmentu - CAPROLAKTAM[™] (płatkowany i ciekły).

Segment Energetyka obejmuje wytwarzanie produktów/mediów: energia cieplna, pary technologiczne oraz wody, które są jednocześnie produktami handlowymi tego Segmentu.

W Segmencie Energetyka realizowana jest również sprzedaż towarów i materiałów (energia elektryczna, gaz ziemny, prawa majątkowe) oraz sprzedaż innych usług Segmentu.

Segment Pozostała Działalność obejmuje:

- produkcję i sprzedaż worków z folii, folii, worków śmieciowych;
- usługi przeładunkowe;
- dzierżawa rzeczowego majątku trwałego i pozostałe usługi;
- sprzedaż worków z folii, folii, worków śmieciowych;
- usługi własne Segmentu Pozostała Działalność;
- sprzedaż zrealizowaną w spółkach REMZAP Sp. z o.o., PPROZAP Sp. z o.o. oraz SCF Natural Sp. z o.o.;
- sprzedaż kwasu siarkowego wytwarzanego przez GZNF „Fosfory” Sp. z o.o.;
- usługi nie przypisane do wyżej wymienionych Segmentów;
- sprzedaż towarów i materiałów.

Poszczególne Segmenty w ramach swojej działalności produkcyjnej zużywają surowce/półfabrykaty/media. Jeżeli potrzebne do produkcji komponenty nie są dostępne w ramach Segmentu są pozyskiwane od innych Segmentów, w których są wytwarzane – obroty wewnętrzne.

Przepływy między segmentami są wyceniane według rzeczywistego technicznego kosztu wytworzenia powiększonego o marżę zróżnicowaną w zależności od rodzaju przepływu, i tak:

- dla produktów wytwarzanych w jednym Segmencie, a sprzedawanych przez inny Segment – rzeczywista marża zysku (po uwzględnieniu kosztów sprzedaży) dzielona jest pomiędzy Segment produkujący i Segment sprzedający proporcjonalnie do udziału technicznego kosztu wytworzenia półproduktu do kosztu własnego sprzedaży produktu sprzedanego;
- dla amoniaku – marża ustalana jest na poziomie marży realizowanej przez podmioty zewnętrzne, których przedmiot działalności można uznać za porównywalny do działalności Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.;
- dla mediów energetycznych, z uwagi na to, że wytwarzanie mediów energetycznych jest działalnością pomocniczą dla Segmentów Agro i Tworzywa, przyjęto marżę w wysokości 0%, tj. Segment Energetyka generuje zysk/stratę wyłącznie na sprzedaży zewnętrznej;
- dla usług oraz pozostałych półproduktów – przyjęto marżę w wysokości 0% z uwagi na nieistotny wpływ na ocenę segmentów.

Nowy podział segmentowy wprowadzono w Grupie w czwartym kwartale 2019 roku. W związku z wprowadzonymi zmianami dane za okres 12 miesięcy 2018 roku zakończonego 31 grudnia 2018 roku zostały przekształcone i doprowadzone do porównywalności.

w tysiącach złotych

01.01.2019 - 31.12.2019	Działalność kontynuowana					Wyłączenia	Działalność ogółem
	Agro	Tworzywa	Energetyka	Pozostała działalność	Razem		
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	3 026 271	394 658	80 267	82 380	3 583 576	-	3 583 576
Obroty wewnętrzne między segmentami	206 230	80 542	1 517 145	78 471	1 882 388	(1 882 388)	-
Przychody segmentu ogółem	3 232 501	475 200	1 597 412	160 851	5 465 964	(1 882 388)	3 583 576
Koszty							
Koszt własny sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych	(2 175 610)	(390 451)	(93 735)	(62 710)	(2 722 506)	-	(2 722 506)
Koszt własny sprzedaży nieprzypisany	-	-	-	-	-	-	5 762
Obroty wewnętrzne między segmentami	(204 695)	(82 146)	(1 517 145)	(78 402)	(1 882 388)	1 882 388	-
Koszty segmentu ogółem	(2 380 305)	(472 597)	(1 610 880)	(141 112)	(4 604 894)	1 882 388	(2 716 744)
Koszty sprzedaży w tym odpisy aktualizujące wartość należności	(237 873) (430)	(9 435) 9	(43) 31	(6 274) (163)	(253 625) (553)	-	(253 625) (553)
Zysk/(strata) segmentu	614 323	(6 832)	(13 511)	13 465	607 445	-	613 207
Koszty ogólnego zarządu	(31 268)	(872)	(4 497)	(25 946)	(62 583)	-	(62 583)
Koszty ogólnego zarządu nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(150 135)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	(1 601) (1 585)	202	(7 011) (8 657)	(14 906) (15 754)	(23 316) (25 996)	-	(23 316) (25 996)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto nieprzypisane w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	- -	- -	- -	- -	- -	-	(3 462) (67)
Przychody/koszty finansowe netto	-	-	-	-	-	-	2 481
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-	(6)
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	581 454	(7 502)	(25 019)	(27 387)	521 546	-	376 186
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(75 161)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	-	-	301 025
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	301 025
Aktywa i zobowiązania wg stanu na 31 grudnia 2019 roku							
Aktywa segmentu	2 197 363	256 307	720 749	367 676	3 542 095	-	3 542 095
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	1 523 517
Aktywa ogółem	2 197 363	256 307	720 749	367 676	3 542 095	-	5 065 612
Zobowiązania segmentu	646 426	44 921	497 632	86 106	1 275 085	-	1 275 085
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	322 828
Kapitały własne	-	-	-	-	-	-	3 467 699
Zobowiązania i kapitały ogółem	646 426	44 921	497 632	86 106	1 275 085	-	5 065 612
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	344 034	17 820	66 174	30 027	458 055	-	458 055
Nakłady inwestycyjne nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	11 554
Amortyzacja	152 731	17 812	43 225	20 224	233 992	-	233 992
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	-	10 022

01.01.2018 - 31.12.2018	Działalność kontynuowana					Wyłączenia	Działalność ogółem
	dane przekształcone	Agro	Tworzywa	Energetyka	Pozostała działalność		
Przychody							
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	2 945 425	446 622	100 834	85 036	3 577 917	-	3 577 917
Obroty wewnętrzne między segmentami	218 314	79 558	1 772 938	70 160	2 140 970	(2 140 970)	-
Przychody segmentu ogółem	3 163 739	526 180	1 873 772	155 196	5 718 887	(2 140 970)	3 577 917
Koszty							
Koszt własny sprzedaży na rzecz klientów zewnętrznych	(2 420 068)	(421 410)	(107 303)	(76 140)	(3 024 921)	-	(3 024 921)
Koszt własny sprzedaży nieprzypisany	-	-	-	-	-	-	(1 447)
Obroty wewnętrzne między segmentami	(217 156)	(80 781)	(1 772 938)	(70 095)	(2 140 970)	2 140 970	-
Koszty segmentu ogółem	(2 637 224)	(502 191)	(1 880 241)	(146 235)	(5 165 891)	2 140 970	(3 026 368)
Koszty sprzedaży	(248 007)	(9 804)	(165)	(6 196)	(264 172)	-	(264 172)
w tym odpisy aktualizujące wartość należności	(1 483)	-	1	(42)	(1 524)	-	(1 524)
Zysk/(strata) segmentu	278 508	14 185	(6 634)	2 765	288 824	-	287 377
Koszty ogólnego zarządu	(26 129)	(776)	(6 079)	(25 762)	(58 746)	-	(58 746)
Koszty ogólnego zarządu nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(153 277)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto	(1 135)	371	(949)	(12 382)	(14 095)	-	(14 095)
w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	-	(40)	(13 958)	(13 998)	-	(13 998)
Pozostałe przychody/koszty operacyjne netto nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	(4 008)
w tym odpisy aktualizujące wartość niefinansowych aktywów trwałych	-	-	-	-	-	-	(45)
Przychody/koszty finansowe netto	-	-	-	-	-	-	17 184
Udział w wyniku finansowym jednostek wycenianych metodą praw własności	-	-	-	-	-	-	1 571
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	251 244	13 780	(13 662)	(35 379)	215 983	-	76 006
Podatek dochodowy	-	-	-	-	-	-	(20 672)
Zysk/(strata) netto z działalności kontynuowanej	-	-	-	-	-	-	55 334
Zysk/(strata) netto za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	55 334
Aktywa i zobowiązania wg stanu na 31 grudnia 2018 roku							
Aktywa segmentu	1 457 891	209 662	601 056	344 876	2 613 485	-	2 613 485
Aktywa nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	1 803 617
Aktywa ogółem	1 457 891	209 662	601 056	344 876	2 613 485	-	4 417 102
Zobowiązania segmentu	178 719	14 798	308 143	37 711	539 371	-	539 371
Zobowiązania nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	669 027
Kapitały własne	-	-	-	-	-	-	3 208 704
Zobowiązania i kapitały ogółem	178 719	14 798	308 143	37 711	539 371	-	4 417 102
Pozostałe informacje dotyczące segmentu							
Nakłady inwestycyjne	314 145	18 014	66 385	86 780	485 324	-	485 324
Nakłady inwestycyjne nieprzypisane	-	-	-	-	-	-	10 470
Amortyzacja	113 077	28 863	43 067	18 294	203 301	-	203 301
Amortyzacja nieprzypisana	-	-	-	-	-	-	10 000

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nieprzypisane do segmentów aktywa w kwocie 1 523 517 tysięcy złotych stanowią:

- niefinansowy majątek trwały w kwocie 521 909 tysięcy złotych;
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty w kwocie 558 227 tysięcy złotych;
- pozostałe aktywa finansowe w kwocie 174 615 tysięcy złotych;
- należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w kwocie 115 731 tysięcy złotych;
- zapasy, w tym prawa majątkowe w kwocie 104 088 tysięcy złotych;

- udziały i akcje w kwocie 28 506 tysięcy złotych;
- pozostałe tytuły w kwocie 20 441 tysięcy złotych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku nieprzypisane do segmentów zobowiązania w kwocie 322 828 tysięcy złotych stanowią:

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w kwocie 172 893 tysięcy złotych;
- rezerwy, w tym rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w kwocie 62 182 tysięcy złotych;
- pozostałe zobowiązania finansowe w kwocie 43 741 tysięcy złotych;
- zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych w kwocie 40 686 tysięcy złotych;
- pozostałe tytuły w kwocie 3 326 tysięcy złotych.

Przychody z tytułu sprzedaży produktów od klientów zewnętrznych. Podział geograficzny odpowiada lokalizacji kontrahentów.

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Polska	2 459 752	2 361 128
Zagranica, w tym:	1 123 824	1 216 789
Europa, w tym:	1 065 346	1 077 492
Niemcy	251 334	303 635
Wielka Brytania	150 313	179 065
Ukraina	130 015	85 671
Francja	78 806	74 968
Czechy	44 384	46 872
Słowacja	91 055	70 153
Austria	41 420	47 432
Rumunia	50 924	46 574
Portugalia	12 445	20 655
Hiszpania	20 814	23 102
Włochy	50 100	47 256
Słowenia	24 023	28 013
Belgia	34 258	22 083
Azja, w tym:	40 381	86 016
Indie	34 144	51 062
Tajwan	6 106	3 229
Korea Południowa	35	26 384
Ameryka Południowa, w tym:	12 378	37 837
Brazylia	12 378	13 833
Argentyna	-	24 004
Pozostałe	5 719	15 444
Razem	3 583 576	3 577 917

Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe, aktywa z tytułu podatku odroczonego, aktywa z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz prawa wynikające z umów ubezpieczeniowych są zlokalizowane w Polsce, gdzie podmioty wchodzące w skład Grupy mają swoje siedziby.

Przychody z tytułu transakcji z zewnętrznym pojedynczym klientem nie stanowią więcej niż 10% łącznych przychodów Grupy.

17. Przychody i koszty

17.1. Przychody ze sprzedaży

Kategorie przychodów z umów z klientami

Wyszczególnienie	Działalność kontynuowana 01.01.2019 - 31.12.2019				Działalność ogółem
	Agro	Tworzywa	Energetyka	Pozostała działalność	
Grupy rodzajowe przychodów					
Przychody ze sprzedaży produktów	2 868 467	394 658	17 038	40 272	3 320 435
Przychody ze sprzedaży usług	6 379	-	21 019	26 500	53 898
Przychody ze sprzedaży umów o usługę budowlaną	-	-	-	8 019	8 019
Przychody ze sprzedaży towarów	148 038	-	32 969	4 224	185 231
Przychody ze sprzedaży materiałów	3 387	-	1 186	3 365	7 938
Przychody ze sprzedaży praw majątkowych	-	-	512	-	512
Przychody z umów z klientami razem	3 026 271	394 658	72 724	82 380	3 576 033
Rejony geograficzne					
Polska	2 165 534	142 253	72 724	71 698	2 452 209
Niemcy	75 924	174 640	-	770	251 334
Wielka Brytania	150 313	-	-	-	150 313
Pozostałe kraje Unii Europejskiej	472 215	35 136	-	3 526	510 877
Ukraina	129 560	452	-	3	130 015
Kraje Azji	94	40 285	-	2	40 381
Pozostałe kraje	33 187	1 892	-	5 825	40 904
Przychody z umów z klientami razem	3 026 827	394 658	72 724	81 824	3 576 033
Rodzaj klienta					
Klienci będący przedsiębiorcami	3 004 019	394 658	72 711	80 682	3 552 070
Klienci będący odbiorcami detalicznymi	22 252	-	13	1 698	23 963
Przychody z umów z klientami razem	3 026 271	394 658	72 724	82 380	3 576 033
Rodzaj umowy					
Umowy oparte na stałej cenie	1 346 924	394 658	68 601	30 734	1 840 917
Umowy z elementami wynagrodzenia zmiennego	1 644 024	-	1 113	43 681	1 688 818
Pozostałe	35 323	-	3 010	7 965	46 298
Przychody z umów z klientami razem	3 026 271	394 658	72 724	82 380	3 576 033
Okres obowiązywania umowy					
Umowy długoterminowe	60 660	-	72 653	26 974	160 287
Umowy krótkoterminowe	2 965 611	394 658	71	55 406	3 415 746
Przychody z umów z klientami razem	3 026 271	394 658	72 724	82 380	3 576 033
Moment ujmowania przychodów					
Przychody ujmowane w określonym momencie	3 026 271	394 658	72 724	73 592	3 567 245
Przychody ujmowane w miarę upływu czasu	-	-	-	8 788	8 788
Przychody z umów z klientami razem	3 026 271	394 658	72 724	82 380	3 576 033
Kanały sprzedaży					
Sprzedaż bezpośrednia	1 209 092	392 266	72 724	70 657	1 744 739
Sprzedaż przez pośredników	1 817 179	2 392	-	11 723	1 831 294
Przychody z umów z klientami razem	3 026 271	394 658	72 724	82 380	3 576 033
Pozostałe przychody ze sprzedaży					
Rekompensaty z tytułu mechanizmu stabilizacji cen energii elektrycznej	-	-	7 543	-	7 543
Przychody ogółem	3 026 271	394 658	80 267	82 380	3 583 576

Wyszczególnienie	Działalność kontynuowana 01.01.2018 - 31.12.2018				Działalność ogółem
	Agro	Tworzywa	Energetyka	Pozostała działalność	
Grupy rodzajowe przychodów					
Przychody ze sprzedaży produktów	2 776 748	446 622	17 521	40 216	3 281 107
Przychody ze sprzedaży usług	3 252	-	22 498	30 680	56 430
Przychody ze sprzedaży umów o usługę budowlaną	-	-	-	8 784	8 784
Przychody ze sprzedaży towarów	163 702	-	54 849	2 991	221 542
Przychody ze sprzedaży materiałów	1 723	-	1 195	2 365	5 283
Przychody ze sprzedaży praw majątkowych	-	-	4 771	-	4 771
Przychody z umów z klientami razem	2 945 425	446 622	100 834	85 036	3 577 917
Rejony geograficzne					
Polska	2 048 009	133 909	100 832	78 378	2 361 128
Niemcy	110 853	191 978	-	804	303 635
Pozostałe kraje Unii Europejskiej	630 511	34 931	2	2 127	667 571
Kraje Azji	379	83 892	-	1 745	86 016
Kraje Ameryki Południowej	37 837	-	-	-	37 837
Pozostałe kraje	117 836	1 912	-	1 982	121 730
Przychody z umów z klientami razem	2 945 425	446 622	100 834	85 036	3 577 917
Rodzaj klienta					
Klienci będący przedsiębiorcami	2 929 023	446 622	100 820	83 426	3 559 891
Klienci będący odbiorcami detalicznymi	16 402	-	14	1 610	18 026
Przychody z umów z klientami razem	2 945 425	446 622	100 834	85 036	3 577 917
Rodzaj umowy					
Umowy oparte na stałej cenie	1 373 908	2 162	97 778	44 655	1 518 503
Umowy z elementami wynagrodzenia zmiennego	1 538 239	444 460	-	17 889	2 000 588
Pozostałe	33 278	-	3 056	22 492	58 826
Przychody z umów z klientami razem	2 945 425	446 622	100 834	85 036	3 577 917
Okres obowiązywania umowy					
Umowy długoterminowe	46 509	2 162	100 759	28 251	177 681
Umowy krótkoterminowe	2 898 916	444 460	75	56 785	3 400 236
Przychody z umów z klientami razem	2 945 425	446 622	100 834	85 036	3 577 917
Moment ujmowania przychodów					
Przychody ujmowane w określonym momencie	2 945 425	446 622	97 778	73 721	3 563 546
Przychody ujmowane w miarę upływu czasu	-	-	3 056	11 315	14 371
Przychody z umów z klientami razem	2 945 425	446 622	100 834	85 036	3 577 917
Kanały sprzedaży					
Sprzedaż bezpośrednia	2 693 135	415 304	100 834	77 384	3 286 657
Sprzedaż przez pośredników	252 290	31 318	-	7 652	291 260
Przychody z umów z klientami razem	2 945 425	446 622	100 834	85 036	3 577 917

Przychody z tytułu sprzedaży produktów, materiałów i towarów ustalane są i ujmowane z uwzględnieniem warunków INCOTERMS, w szczególności w zakresie przekazania kontroli nad produktem/towarem. W ramach analizy poszczególnych warunków dostaw w przypadku warunków CIF, CIP, CFR i CPT wydzielane jest wynagrodzenie za usługi transportu lub transportu i ubezpieczenia świadczonych przez Grupę po przekazaniu kontroli nad towarem/produktem na rzecz klienta, uwzględnione w cenie towaru/produktu. Wydzielenie tych usług skutkuje ujmowaniem przychodu w części dotyczącej wydzielonej usługi transportu lub transportu i ubezpieczenia z opóźnieniem w stosunku do dostawy, tj. w okresie adekwatnym do zakończenia realizacji zobowiązań. Przychody ze świadczenia tych usług prezentowane są łącznie z przychodami ze sprzedaży produktów, których dotyczą.

Przychody ze sprzedaży produktów skorygowane są o potencjalnie przysługujące „bonusy od obrotu”, tj. bonusy uzależnione od ilości sprzedanych przez dystrybutorów nawozów oraz bonusy dla odbiorców, które mogą być im przyznane za realizację zobowiązań wynikających z umów.

W ramach zawartych umów klienci świadczą na rzecz Grupy różne działania marketingowe i promocyjne, za które otrzymują wynagrodzenie oparte na ilości sprzedanego przez Grupę na rzecz klienta nawozu (zł/tona). Usługi w ramach działań marketingowych i promocyjnych nie są odrębne od sprzedaży produktów. Ze względu na ich charakter i warunki opłat wynagrodzenie za działania marketingowe i promocyjne klienta ma charakter bonifikaty, do której klient ma prawo po ich wykonaniu, w związku z powyższym przysługujące klientom wynagrodzenie pomniejsza przychody ze sprzedaży.

W pierwszym półroczu 2019 roku Grupa realizowała umowy, na podstawie których klientom przyznawany był rabat w stałej wysokości za 1 tonę każdego rodzaju produktu nawozowego oferowanego w ramach zawartych umów. Przyznany rabat podlega alokacji, tj. proporcjonalnemu przypisaniu do zobowiązań do wykonania świadczenia-dostaw poszczególnych produktów w ramach umowy w oparciu o ich indywidualne ceny sprzedaży.

Prezentowane przychody ze sprzedaży 2019 roku uwzględniają otrzymane od Zarządcy Rozliczeń, w ramach mechanizmu stabilizacji cen energii elektrycznej, rekompensaty w kwocie ponad 7,5 miliona złotych. Zostały one ujęte w pozycji „Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów”.

Stosowane przez Grupę zasady rozpoznawania przychodów zostały przedstawione w nocie 15.20.

Przedstawione przypisanie przychodów do kategorii oraz kanałów dystrybucji w ocenie Zarządu Spółki opiera się na kompletnych osądach.

Do umów krótkoterminowych zaliczane są umowy zawarte na okresy krótsze niż 12 miesięcy oraz umowy ramowe realizowane w oparciu o krótkoterminowe zamówienia.

Przychody z umów z klientami roku poprzedniego zostały przekształcone w związku z wprowadzonymi zmianami opisanymi w nocie 16.

Stosowane przez Grupę zasady i stany rozliczeń z klientami oraz narażenie Grupy na ryzyka z nimi związane zostały przedstawione w notach 31, 40, 44.2, 44.3, 44.5, 44.6.

Kontrakty budowlane niezakończone na dzień bilansowy

Umowy o usługę budowlaną zawierane przez Grupę są to umowy z klientem, których przedmiotem jest budowa obiektu – składnika aktywów lub zespołu aktywów. W szczególności do umów o usługę budowlaną zalicza się umowy na realizację „pod klucz”, umowy remontowe, umowy na modernizację i przebudowę.

Przychody z tytułu umów o usługę budowlaną są ujmowane w rachunku zysków i strat jako przychody ze sprzedaży, w oparciu o opisany w nocie 15.20 model ujmowania przychodów.

Grupa każdorazowo dokonuje oceny, czy przychód z tytułu umowy o usługę budowlaną będzie podlegał ujęciu w miarę upływu czasu, czy w określonym momencie.

Zasady dokonywania oceny rozpoznawania przychodu przedstawione zostały w nocie 15.20.

17.2. Koszty według rodzaju, w tym koszty świadczeń pracowniczych

Koszty według rodzaju	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(243 089)	(212 573)
Koszty świadczeń pracowniczych, w tym:	(537 202)	(478 510)
- wynagrodzenia	(431 656)	(379 916)
- inne świadczenia na rzecz pracowników	(105 546)	(98 594)
Zużycie materiałów i energii	(1 729 474)	(2 131 718)
Usługi obce, w tym:	(343 540)	(377 117)
- koszty prac badawczych	(1 643)	(2 071)
- związane z ochroną środowiska	(4 035)	(3 178)
Podatki i opłaty	(212 575)	(143 915)
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	(11 346)	(11 314)
Pozostałe koszty, w tym:	(26 032)	(30 652)
- zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów	(1 798)	(2 261)
- zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość należności	(553)	(1 524)
- składki z tytułu przynależności do organizacji	(1 523)	(1 203)
- podróże służbowe	(1 627)	(1 623)
- reklamy i reprezentacji	(18 393)	(21 400)
- inne koszty działalności operacyjnej	(2 138)	(2 641)
Razem koszty według rodzaju	(3 103 258)	(3 385 799)

Zmiana kosztów rodzajowych w stosunku do roku poprzedniego wynika:

- w obszarze kosztów zużycia materiałów i energii ze zmian ilości zużycia surowców oraz ich cen, w szczególności niższych kosztów zużycia gazu ziemnego i benzenu (z uwagi na niższe ceny i niższe zużycie) oraz wyższych kosztach zużycia energii elektrycznej (z uwagi na niższe zużycie surowca przy znacznie wyższej cenie) i węgla (z uwagi na wyższe zużycie surowca przy wyższej cenie);
- w obszarze kosztów amortyzacji, ze realizowanych i oddawanych do użytkowania projektów inwestycyjnych oraz z wdrożenia MSF 16 „Leasing”;
- w obszarze świadczeń pracowniczych, ze wzrostu rezerw na zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych i rentowych oraz odpraw pośmiertnych – aktualizacja wysokości rezerw aktuarialnych, wzrostu rezerw na zobowiązania z tytułu premii i nagród w związku z wyższym niż w roku ubiegłym poziomem wypracowanych wyników, wzrostem wynagrodzeń i wzrostem zatrudnienia oraz wystąpieniem płatności w związku z wdrożeniem w Jednostce Dominującej, na podstawie ustawy z dnia 4 października 2018 roku (Dz.U. 2018 poz. 2215 z późniejszymi zmianami), pracowniczego planu kapitałowego;
- w obszarze podatków i opłat, ze wzrostu kosztów emisji zanieczyszczeń do powietrza spowodowanego znacznym wzrostem cen praw do emisji CO₂ oraz niższymi z roku na rok nieodpłatnymi przydziałami tych praw;
- w obszarze usług, z zastosowania począwszy od 01 stycznia 2019 roku nowego MSF 16 „Leasing” – dotychczasowe koszty usług najmu i dzierżawy, obecnie prezentowane są jako koszty amortyzacji i koszty finansowe (odsetki) oraz niższego poziomu kosztów usług podwykonawców.

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Koszty według rodzaju	(3 103 258)	(3 385 799)
Zmiana stanu produktów	19 768	700
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby	91 735	100 348
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(191 332)	(217 812)
Razem koszt własny sprzedaży	(3 183 087)	(3 502 563)
Koszty według układu kalkulacyjnego		
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(2 525 412)	(2 808 556)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(191 332)	(217 812)
Koszty sprzedaży	(253 625)	(264 172)
Koszty ogólnego zarządu	(212 718)	(212 023)
Razem koszt własny sprzedaży	(3 183 087)	(3 502 563)

Koszty wytworzenia produktów na potrzeby własne dotyczą obrotów wewnętrznych występujących pomiędzy podstawową działalnością operacyjną a pozostałymi rodzajami działalności i dotyczą głównie nakładów na środki trwałe w budowie oraz wytworzenia we własnym zakresie opakowań.

17.3. Pozostałe przychody operacyjne

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zysk netto ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	620	-
Przychody z nieruchomości inwestycyjnych	3 508	3 192
Rozwiązanie rezerw na przyszłe zobowiązania	2 259	1 074
Dotacje	6 353	5 797
Kary i odszkodowania	1 159	3 375
Inne	2 811	2 111
Razem pozostałe przychody operacyjne	16 710	15 549

Zmiany pozostałych przychodów operacyjnych wynikają głównie z rozliczenia otrzymanych dotacji na środki trwałe oraz częściowego rozwiązania rezerwy na kary z tytułu przekroczenia dopuszczalnych norm emisji przez elektrocieplownię.

W związku z zakończoną kontrolą, Lubelski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska wydał decyzję wymierzającą Spółce karę za ponadnormatywną emisję do powietrza dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz pyłu z elektrocieplowni w łącznej kwocie 4,9 miliona złotych (Spółka na ten cel utworzyła w 2018 roku rezerwę w wysokości 6,4 miliona złotych).

17.4. Pozostałe koszty operacyjne

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość niefinansowych aktywów trwałych	(26 063)	(14 043)
Koszty dotyczące nieruchomości inwestycyjnych generujących przychody z najmu, w tym:	(2 040)	(2 157)
- koszty amortyzacji	(761)	(725)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość należności innych niż należności z tytułu dostaw i usług oraz należności odsetkowe	(1 631)	(2 176)
Korekta podatku od nieruchomości z lat ubiegłych	-	(1 188)
Utworzenie rezerw na przyszłe zobowiązania	(8 812)	(7 291)
Darowizny przekazane	(1 258)	(2 777)
Koszty funkcjonowania i utrzymania zakładowych obiektów socjalnych	(1 432)	(1 349)
Inne	(2 252)	(2 671)
Razem pozostałe koszty operacyjne	(43 488)	(33 652)

Zmiany pozostałych kosztów operacyjnych w 2019 roku wynikają głównie z dokonania w 2019 roku wyższego niż w roku poprzednim odpisu aktualizującego wartość aktywów trwałych. W czerwcu 2019 roku w Zakładach Azotowych Chorzów S.A. przeprowadzono test na utratę wartości majątku, w wyniku którego dokonano odpisu aktualizującego wartość majątku trwałego. Przyjęte założenia oraz wyniki testu zastały przedstawione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2019 rok, w nocie 23.

17.5. Podział amortyzacji na poszczególne kategorie kosztów (układ kalkulacyjny)

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Amortyzacja ujęta w koszcie wytworzenia sprzedanych produktów, w tym:	(222 544)	(201 804)
- rzeczowych aktywów trwałych	(201 152)	(199 148)
- aktywa z tytułu prawa do użytkowania	(19 208)	-
- wartości niematerialnych	(2 184)	(2 656)
Amortyzacja ujęta w kosztach sprzedaży, w tym:	(9 062)	(316)
- rzeczowych aktywów trwałych	(816)	(286)
- aktywa z tytułu prawa do użytkowania	(7 902)	-
- wartości niematerialnych	(344)	(30)
Amortyzacja ujęta w kosztach ogólnego zarządu, w tym:	(11 483)	(10 453)
- rzeczowych aktywów trwałych	(7 129)	(7 564)
- aktywa z tytułu prawa do użytkowania	(1 797)	-
- wartości niematerialnych	(2 557)	(2 889)
Amortyzacja ujęta w pozostałych kosztach operacyjnych, w	(761)	(728)
- rzeczowych aktywów trwałych	(761)	(728)

Wzrost poziomu amortyzacji przypisanej do poszczególnych kategorii kosztów w układzie kalkulacyjnym jest efektem wdrożenia od 01 stycznia 2019 roku MSSF 16 „Leasing” oraz zakończenia realizacji projektów inwestycyjnych.

17.6. Przychody i koszty finansowe netto

Przychody finansowe	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	8 588	9 047
- z tytułu należności własnych - handlowych	850	942
- z tytułu należności własnych - lokaty bankowe	5 361	6 667
- z pozostałych tytułów	2 377	1 438
Odwrocenie odpisu aktualizującego wartość należności odsetkowych	1 195	3 070
Zyski z tytułu różnic kursowych	-	13 474
Przychody z tytułu zmiany dyskonta	2 256	82
Zyski z tytułu instrumentów pochodnych (wycena i wynik na realizacji)	3 379	-
Pozostałe	3 680	1 990
Razem przychody finansowe	19 098	27 663

Koszty finansowe	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Koszty z tytułu odsetek, w tym:	(10 913)	(3 510)
- z tytułu kredytów i pożyczek	(2 764)	(3 035)
- z tytułu leasingu finansowego	(6 708)	(345)
- z pozostałych tytułów	(1 441)	(130)
Utworzenie odpisu aktualizującego wartość należności odsetkowych	(666)	(776)
Straty z tytułu różnic kursowych	(1 304)	-
Aktualizacja wartości inwestycji	(1 840)	-
Koszty z tytułu zmiany dyskonta	(1 351)	(486)
Straty z tytułu instrumentów pochodnych (wycena i wynik na realizacji)	-	(976)
Strata ze zbycia inwestycji	-	(2 891)
Oczekiwane straty kredytowe z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	-	(1 772)
Pozostałe	(543)	(68)
Razem koszty finansowe	(16 617)	(10 479)

Zmiany poziomu przychodów i kosztów finansowych wynikają przede wszystkim z odmiennej w stosunku do roku ubiegłego sytuacji na rynkach walutowych. W bieżącym roku Grupa poniosła stratę na różnicach kursowych oraz osiągnęła zyski na instrumentach pochodnych. W roku ubiegłym Grupa poniosła stratę na instrumentach pochodnych oraz osiągnęła zyski na różnicach kursowych. Łączny wpływ obu pozycji na wynik Grupy wyniósł w bieżącym roku (+) 2 075 tysiące złotych, przy (+) 12 498 tysiącach złotych w roku ubiegłym.

Wzrost kosztów finansowych jest wynikiem utworzenia odpisów aktualizujących wartość udziałów w związku ze spadkiem wartości spółki GA Koltar Sp. z o.o. (1840 tysięcy złotych) oraz wyższych kosztów odsetek, które wynikają głównie z zastosowania począwszy od 01 stycznia 2019 roku nowego MSSF 16 „Leasing”. Dotychczasowe koszty usług najmu i dzierżawy obecnie prezentowane są jako koszty amortyzacji oraz koszty finansowe – odsetki.

W bieżącym roku uzyskano niższe niż w roku ubiegłym przychody z tytułu odsetek od zdeponowanych nadwyżek środków pieniężnych. Niższy poziom przychodów z tytułu odsetek wynika z sytuacji na rynkach finansowych oraz poziomu posiadanych nadwyżek finansowych.

Szczegółowe informacje dotyczące aktualizacji inwestycji przedstawione zostały w nocie 28.

17.7. Informacje dotyczące cykliczności i sezonowości działalności Grupy

Sezonowość działalności Grupy występuje w obrocie nawozami i wynika z terminów stosowania nawozów w rolnictwie. Najwyższa konsumpcja tych produktów przypada, w przypadku nawozów azotowych na okres wiosennej aplikacji nawozów, tj. na okres od lutego do kwietnia, natomiast w przypadku nawozów fosforowych na okres od lutego do kwietnia oraz od lipca do września. Poza sezonem aplikacji, w celu zmniejszenia wpływu sezonowości konsumpcji nawozów na wyniki, Grupa zawiera kontrakty z partnerami handlowymi posiadającymi zaplecza logistyczne, umożliwiające regularne odbiory produktów nawozowych oraz prowadzi efektywną politykę cenową. Powiększa też własną bazę magazynową, w szczególności zbiorników do przechowywania nawozów płynnych. Okresowe zmniejszenia aktywności na rynkach nawozowych wykorzystywane są przez Grupę do przeprowadzania prac remontowych instalacji produkcyjnych i przygotowania się do następnego sezonu.

Funkcjonujący w Jednostce Dominującej system produkcji jest w znacznym stopniu zintegrowany, co umożliwia elastyczne zarządzanie asortymentem i wielkością wytwarzanej produkcji.

W produktach chemicznych sezonowość nie jest odczuwalna.

W produktach energetycznych odczuwalna jest sezonowość sprzedaży energii cieplnej. Wielkość sprzedaży tego produktu w znacznej mierze uzależniona jest od warunków atmosferycznych. W okresie jesienno-zimowym jest ona kilkakrotnie wyższa niż w okresie wiosenno-letnim.

Sezonowość produkcji i handlu w Grupie neutralizowana jest również poprzez zwiększanie zróżnicowania oferty handlowej.

Okresowe przeprowadzanie remontów przyczynia się do występowania sezonowości w działalności podmiotów realizujących te prace, w tym spółki REMZAP Sp. z o.o. Największy popyt na usługi budowlano-montażowe przypada na okres marzec - wrzesień. Natomiast zdecydowanie najstarszym okresem jest okres zimowy, w szczególności I kwartał roku kalendarzowego. W celu niwelowania wahań spółka ta zwiększa swoje zaangażowanie w prace inwestycyjne, których realizacja nie wykazuje zbyt dużej sezonowości.

18. Podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zyski i straty		
Bieżący podatek dochodowy	(57 695)	(16 242)
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(60 119)	(16 163)
Korekty bieżącego podatku dochodowego dotyczące lat ubiegłych	2 424	(79)
Odroczony podatek dochodowy	(17 466)	(4 430)
Podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(17 466)	(4 430)
Obciążenie podatkowe wykazane w zyskach i stratach	(75 161)	(20 672)

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Inne całkowite dochody		
Odroczony podatek dochodowy	1 915	166
Podatek dochodowy dotyczący pozycji, które w przyszłości nie mogą zostać przeklasyfikowane do zysków i strat	1 915	166
Korzyść podatkowa / (obciążenie podatkowe) wykazane w innych całkowitych dochodach	1 915	166

Zarówno w bieżącym jaki i ubiegłym roku obrotowym wystąpiły transakcje odniesione bezpośrednio w kapitał, w związku z tym również podatek dochodowy dotyczący tych transakcji został odniesiony w ciężar kapitału. Transakcje te wynikały z MSR 19 „Świadczenia pracownicze”, tj. konieczności ujmowania zysków i strat aktuarialnych dotyczących świadczeń po okresie zatrudnienia w innych całkowitych dochodach, czyli bezpośrednio w kapitale.

Uzgodnienie podatku dochodowego od wyniku finansowego brutto przed opodatkowaniem według ustawowej stawki podatkowej z podatkiem dochodowym liczonym według efektywnej stawki podatkowej

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zysk /(strata) brutto przed opodatkowaniem z działalności kontynuowanej	376 186	76 006
Zysk /(strata) przed opodatkowaniem	376 186	76 006
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce, wynoszącej 19%	(71 475)	(14 441)
Zysk strata przed opodatkowaniem	376 186	76 006
Przychody trwale nie będące podstawą do opodatkowania	(9 034)	(10 218)
Przychody stanowiące przychód podatkowy	7	349
Koszty trwale nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów	24 531	29 297
Straty podatkowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego	8 004	7 568
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych, od których nie utworzono podatku odroczonego	1 242	416
Różnice przejściowe, od których dokonano odpisu aktualizującego wartość aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7 011	14 879
Zmiana podatku odroczonego dotyczącego ulgi z tytułu prowadzenia działalności na terenie SSE - zmiana dyskonta	(8 106)	(9 247)
Pozostałe	(4 258)	(250)
Podstawa naliczenia podatku dochodowego bieżącego i odroczonego	395 583	108 800
Podatek dochodowy wykazany w zyskach i stratach	(75 161)	(20 672)
Efektywna stawka podatkowa	20%	27%

Wykazane straty podatkowe, od których nie rozpoznano aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą głównie Zakładów Azotowych Chorzów S.A. Brak rozpoznanego aktywów z tytułu odroczonego podatku wynika z oceny sytuacji finansowej tej Spółki i możliwości odliczenia przez nią w przyszłości strat podatkowych od osiągniętego zysku do opodatkowania.

Na wysokość efektywnej stawki podatkowej wpłynął również dokonany w Zakładach Azotowych Chorzów S.A. odpis aktualizujący wartość aktywów z tytułu podatku odroczonego w części dotyczącej nadwyżki aktywów nad rezerwą na odroczonego podatku dochodowy.

18.1. Odroczonego podatek dochodowy

Odroczony podatek dochodowy wynika z odmiennej wartości bilansowej i podatkowej pozycji aktywów i pasywów.

Wyszczególnienie	31.12.2019		31.12.2018	
	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy
Rzeczowe aktywa trwałe objęte ulgą inwestycyjną	-	1 067	-	1 160
Rzeczowe aktywa trwałe - pozostałe	5 719	133 884	7 976	125 301
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	(1 323)	44 657	(4)	13 451
Wartości niematerialne	(154)	4 402	70	2 772
Udziały i akcje	-	(13)	-	1 393
Zapasy, w tym prawa majątkowe	317	(5 963)	296	(4 482)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 998	(766)	1 723	(139)
Pozostałe aktywa finansowe	-	43	11	2
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	(77)	(11)	(12)	53
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	39	-	15	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 547	(34 525)	(9)	(177)
Rezerwy	35	(3 529)	158	(2 610)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	2 335	(36 682)	823	(31 643)
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i świadczeń społecznych	338	(2 085)	176	(1 998)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	2 679	(39 139)	432	(23 826)
Strata podatkowa	4 123	-	3 769	-
Ulgi podatkowe	-	(13 780)	-	(48 078)
Pozostałe	36	-	27	1
Aktywa/rezerwa z tytułu podatku odroczonego	17 612	47 560	15 451	31 180
Odpis aktualizujący wartość aktywa	(10 138)	-	(8 806)	-
Aktywa/rezerwa z tytułu podatku odroczonego wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	7 474	47 560	6 645	31 180

Podatek odroczonego dotyczący rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych dotyczy głównie różnicy w wycenie wartości tego majątku w związku z przejściem spółek Grupy na MSR i dokonaniem wyceny posiadanego majątku na moment przejścia, różnego okresu amortyzowania posiadanego majątku oraz różnego zakresu przedmiotowego rzeczowych aktywów trwałych (amortyzowane części zamienne, znaczące remonty i przeglądy, komponenty) i zasad ustalania wartości początkowej tych aktywów (różnice kursowe).

Podatek odroczonego ustalony w odniesieniu do aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz pozostałych zobowiązań finansowych wynika z zastosowania po raz pierwszy w 2019 roku MSSF 16 „Leasing”.

Podatek odroczonego dotyczący ulgi podatkowej dotyczy zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych dochodu uzyskanego z działalności prowadzonej przez Grupę Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej na podstawie uzyskanych zezwoleń. Obecnie Spółka korzysta z ulg wynikających z zezwolenia dotyczącego projektu budowy instalacji do produkcji stałych nawozów na bazie mocznika i siarczanu amonu. Warunki określone w zezwoleniu, zgodnie z planami, Spółka będzie w stanie utrzymać w wymaganym okresie.

W przypadku należności różnice między ich wartością bilansową a podatkową wynikają z dokonanej na dzień bilansowy wyceny – naliczone różnice kursowe, odsetki za nieterminowe regulowanie należności, odpisy aktualizujące wartość należności, w tym oczekiwane straty kredytowe.

W odniesieniu do środków pieniężnych oraz zobowiązań różnice dotyczą naliczonych odsetek, różnic kursowych z wyceny oraz oszacowanych strat kredytowych, a w przypadku pozostałych aktywów finansowych naliczonych odsetek i oszacowanych strat kredytowych.

W odniesieniu do rezerw, biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów oraz zobowiązań z tytułu wynagrodzeń oraz świadczeń społecznych, ze względu na szczególne uregulowania podatkowe, są one w całości objęte podatkiem odroczonym.

Odpis aktualizujący wartość aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczy głównie Zakładów Azotowych Chorzów S.A. Wysokość odpisu wynika z oceny sytuacji finansowej tej Spółki i możliwości odliczenia przez nią w przyszłości ujemnych różnic od osiągniętego zysku do opodatkowania.

W skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej rezerwy lub aktywa z tytułu podatku odroczonego prezentowane są po skompensowaniu na poziomie poszczególnych jednostek.

19. Działalność zaniechana, aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa nie zidentyfikowała działalności, którą można by zakwalifikować do działalności zaniechanej.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w Grupie nie występują aktywa trwale spełniające kryteria zaklasyfikowania ich do aktywów przeznaczonych do sprzedaży (na dzień 31 grudnia 2018 roku kwota aktywów przeznaczonych do sprzedaży wynosiła 27 tysięcy złotych).

20. Majątek socjalny oraz zobowiązania ZFŚS

Ustawa z dnia 04 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (ZFŚS) z późniejszymi zmianami stanowi, że ZFŚS tworzą pracodawcy zatrudniający powyżej 50 pracowników w przeliczeniu na pełne etaty. Celem ZFŚS jest subsydiowanie działalności socjalnej podmiotów Grupy.

Podmioty wchodzące w skład Grupy tworzą ZFŚS zgodnie z obowiązującymi zasadami i dokonują okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego/kwot uzgodnionych ze związkami zawodowymi. Coroczny odpis na ZFŚS w Grupie Zakłady Azotowe „Puławy S.A. zgodnie z podpisanym porozumieniem - Umową społeczną stanowi dwukrotność odpisów wynikających z ustawy o ZFŚS.

ZFŚS nie posiada wyodrębnionych/wniesionych aktywów trwałych. Aktywa wykorzystywane do celów działalności socjalnej stanowią aktywa Grupy.

Z uwagi na charakter ZFŚS Grupa w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej skompensowała aktywa ZFŚS ze swoimi zobowiązaniami wobec ZFŚS. W związku z powyższym, salda netto na poszczególne dni bilansowe wynoszą:

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Pożyczki udzielone i pozostałe należności ZFŚS	1 227	1 604
Środki pieniężne	2 925	1 181
Zobowiązania dotyczące ZFŚS	(521)	(411)
Zobowiązania z tytułu ZFŚS	(3 671)	(2 282)
Saldo po skompensowaniu	(40)	92

Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych odniesiony w ciężar wyniku finansowego poszczególnych lat obrotowych kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Odpisy na ZFŚS ujęty w wyniku finansowym	12 510	10 271

Wzrost w bieżącym roku w stosunku do roku ubiegłego odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych wynika ze wzrostu zatrudnienia oraz zmiany, począwszy od sierpnia 2019 roku, podstawy naliczenia odpisu, wynikającej z ustawy z dnia 11 września 2019 roku (Dz.U. 2019, poz. 1907).

21. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej, przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Jednostki Dominującej (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe), przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

W okresie między końcem okresu sprawozdawczego a dniem sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie wystąpiły żadne transakcje dotyczące liczby akcji zwykłych lub potencjalnych akcji zwykłych.

W okresie objętym niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym jak również w roku poprzednim nie wystąpiły czynniki rozwadniające, w związku z tym zysk podstawowy na akcję jest równy zyskowi rozwodnionemu na akcję.

Podstawowy zysk/(strata) na akcję przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zysk/(strata) netto przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	302 647	57 253
Średnioważona liczba akcji zwykłych	19 115 000	19 115 000
Podstawowy zysk/(strata) na akcję (zł/akcję)	15,83	3,00

22. Dywidendy wypłacone i zaproponowane do wypłaty

Grupa Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki Uchwałą nr 28 w dniu 24 czerwca 2019 roku podjęło decyzję o wypłacie dywidendy z zysku netto roku obrotowego 2018 w łącznej kwocie 33 642 400,00 złotych, tj. w wysokości 1,76 złotych na jedną akcję. Na dzień dywidendy wyznaczono dzień 02 lipca 2019 roku. Wypłatę dywidendy wyznaczono na dzień 18 lipca 2019 roku.

Dywidenda została wypłacona w wyznaczonym terminie.

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Dywidendy z akcji zwykłych:		
dywidenda końcowa	33 642	85 253
Razem	33 642	85 253

Rekomendacja Zarządu Jednostki Dominującej dotycząca podziału zysku za rok obrotowy 2019

Do dnia zatwierdzenia sprawozdania do publikacji Zarząd Jednostki Dominującej nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku za rok obrotowy 2019.

Pozostałe podmioty objęte konsolidacją

Walne Zgromadzenia pozostałych podmiotów objętych konsolidacją podjęły uchwały o podziale wyników finansowych osiągniętych w roku 2018. W wyniku podjętych decyzji udziałowcom niekontrolującym przyznano dywidendy w kwocie 102 tysięcy złotych.

Zarządy podmiotów objętych konsolidacją nie podjęły uchwał w sprawie propozycji podziału zysków/pokrycia strat za rok obrotowy 2019.

23. Rzeczowe aktywa trwałe

Na wartość bilansową rzeczowych aktywów trwałych składają się następujące grupy środków trwałych:

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Grunty	2 317	2 303
Budynki i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	968 519	956 841
Urządzenia techniczne i maszyny	935 683	959 185
Środki transportu	22 072	26 547
Inne środki trwałe	54 569	53 633
Środki trwałe w budowie	810 152	552 325
Razem rzeczowe aktywa trwałe	2 793 312	2 550 834

w tysiącach złotych

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2019 - 31.12.2019	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
a) wartość brutto środków trwałych na koniec poprzedniego okresu	2 351	1 344 356	1 910 950	61 913	159 320	565 142	4 044 032
przekwalifikowanie do aktywów z tytułu prawa do użytkowania	-	-	(3 228)	(8 423)	-	-	(11 651)
aa) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	2 351	1 344 356	1 907 722	53 490	159 320	565 142	4 032 381
b) zwiększenia:	14	66 004	127 545	4 991	10 222	465 451	674 227
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	13	65 814	126 923	3 504	10 222	-	206 476
- poniesione nakłady inwestycyjne	-	-	-	-	-	465 390	465 390
- przekwalifikowane z aktywów z tytułu prawa do użytkowania	1	-	622	1 487	-	-	2 110
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	22	-	-	-	-	22
- inne	-	168	-	-	-	61	229
c) zmniejszenia:	-	(3 281)	(13 864)	(1 754)	(709)	(206 852)	(226 460)
- sprzedaż	-	(80)	(28)	(143)	(207)	-	(458)
- likwidacja	-	(322)	(13 707)	(1 058)	(502)	-	(15 589)
- przeniesienie na środki trwałe	-	-	-	-	-	(206 476)	(206 476)
- przeniesienie na nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	(208)	(208)
- przeniesienie na wartości niematerialnych	-	-	-	-	-	(41)	(41)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	(2 876)	-	-	-	-	(2 876)
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	(3)	(129)	(553)	-	-	(685)
- inne	-	-	-	-	-	(127)	(127)
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	2 365	1 407 079	2 021 403	56 727	168 833	823 741	4 480 148
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec poprzedniego okresu	-	(331 857)	(896 505)	(34 794)	(103 423)	-	(1 366 579)
przekwalifikowane do aktywów z tytułu prawa do użytkowania	-	-	358	3 306	-	-	3 664
ee) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(331 857)	(896 147)	(31 488)	(103 423)	-	(1 362 915)
f) amortyzacja za okres:	-	(48 558)	(132 665)	(2 173)	(8 455)	-	(191 851)
- odpis bieżący	-	(49 575)	(146 910)	(3 702)	(9 074)	-	(209 261)
- sprzedaż	-	-	3	98	41	-	142
- likwidacja	-	313	14 117	785	578	-	15 793
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	3	125	520	-	-	648
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(6)	-	-	-	-	(6)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	707	-	-	-	-	707
- inne	-	-	-	126	-	-	126
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(380 415)	(1 028 812)	(33 661)	(111 878)	-	(1 554 766)

w tysiącach złotych

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2019 - 31.12.2019	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(48)	(55 658)	(55 260)	(572)	(2 264)	(12 817)	(126 619)
i) zwiększenie:	-	(3 377)	(1 697)	(558)	(175)	(783)	(6 590)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	-	(3 377)	(1 697)	(558)	(175)	(783)	(6 590)
j) zmniejszenie:	-	890	49	136	53	11	1 139
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	884	-	-	-	-	884
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	3	12	-	-	15
- wykorzystanie odpisu, w tym:	-	6	46	124	53	11	240
- likwidacja	-	6	46	124	53	11	240
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(48)	(58 145)	(56 908)	(994)	(2 386)	(13 589)	(132 070)
l) wartość netto środków trwałych na początek okresu	2 303	956 841	956 315	21 430	53 633	552 325	2 542 847
m) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	2 317	968 519	935 683	22 072	54 569	810 152	2 793 312

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2018 - 31.12.2018	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
a) wartość brutto środków trwałych na początek okresu	2 351	1 260 883	1 754 284	57 925	148 137	343 599	3 567 179
b) zwiększenia:	-	85 790	171 128	5 181	12 625	493 722	768 446
- przyjęcie ze środków trwałych w budowie	-	85 390	170 403	2 580	12 605	-	270 978
- nakłady inwestycyjne na środki trwałe w budowie	-	-	-	-	-	493 722	493 722
- przejęte na podstawie umowy leasingu finansowego	-	-	725	2 601	-	-	3 326
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	241	-	-	-	-	241
- inne	-	159	-	-	20	-	179
c) zmniejszenia:	-	(2 317)	(14 462)	(1 193)	(1 442)	(272 179)	(291 593)
- sprzedaż	-	(62)	(9)	(83)	(115)	-	(269)
- likwidacja	-	(1 773)	(14 252)	(1 068)	(1 282)	-	(18 375)
- przeniesienie na środki trwałe	-	-	-	-	-	(270 978)	(270 978)
- przeniesienie na nieruchomości inwestycyjne	-	-	-	-	-	(705)	(705)
- darowizny	-	(17)	-	-	(19)	-	(36)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	(416)	-	-	-	-	(416)
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	(111)	(42)	(12)	-	(165)
- inne	-	(49)	(90)	-	(14)	(496)	(649)
d) wartość brutto środków trwałych na koniec okresu	2 351	1 344 356	1 910 950	61 913	159 320	565 142	4 044 032
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	(284 493)	(767 563)	(31 093)	(94 129)	-	(1 177 278)
f) amortyzacja za okres:	-	(47 364)	(128 942)	(3 701)	(9 294)	-	(189 301)
- odpis bieżący	-	(48 255)	(143 251)	(4 796)	(10 696)	-	(206 998)
- sprzedaż	-	42	6	23	110	-	181
- likwidacja	-	832	14 189	1 039	1 250	-	17 310
- darowizna środka trwałego	-	17	-	-	18	-	35
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	43	33	11	-	87
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(63)	-	-	-	-	(63)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	134	-	-	-	-	134
- inne	-	(71)	71	-	13	-	13
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	-	(331 857)	(896 505)	(34 794)	(103 423)	-	(1 366 579)

w tysiącach złotych

Zmiany rzeczowych aktywów trwałych w okresie 01.01.2018 - 31.12.2018	Grunty	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Razem
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(48)	(49 751)	(48 877)	(452)	(2 203)	(12 633)	(113 964)
i) zwiększenie:	-	(6 491)	(6 479)	(162)	(83)	(218)	(13 433)
- przekwalifikowanie z nieruchomości inwestycyjnych	-	(17)	-	-	-	-	(17)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	-	(6 474)	(6 479)	(162)	(83)	(218)	(13 416)
j) zmniejszenie:	-	584	96	42	22	34	778
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	-	1	-	-	-	-	1
- przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	-	-	5	7	-	-	12
- wykorzystanie odpisu, w tym:	-	583	91	35	22	34	765
- likwidacja	-	583	91	9	18	34	735
- inne	-	-	-	26	4	-	30
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(48)	(55 658)	(55 260)	(572)	(2 264)	(12 817)	(126 619)
l) wartość netto środków trwałych na początek okresu	2 303	926 639	937 844	26 380	51 805	330 966	2 275 937
m) wartość netto środków trwałych na koniec okresu	2 303	956 841	959 185	26 547	53 633	552 325	2 550 834

Wartość brutto środków trwałych całkowicie umorzonych, ale nadal użytkowanych na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 55 716 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2018 roku odpowiednio 54 646 tysiące złotych). Środki trwałe całkowicie umorzone nadal używane to środki trwałe o jednostkowej niskiej wartości oraz środki przeznaczone do likwidacji w krótkim okresie czasu.

Przyrost wartości środków trwałych jest efektem prowadzonej działalności inwestycyjnej. W wyniku zakończenia realizacji projektów Grupa rozliczyła nakłady inwestycyjne o wartości 206 742 tysięcy złotych, głównie w ramach zakończenia realizacji projektów: zwiększenie wolumenu i optymalizacja produkcji ciekłego dwutlenku węgla, wymiana kolektora pary 9,6Mpa, modernizacja mycia potasowego, zakupu zbiorników do przechowywania RSM, zakończenia realizacji znaczących remontów oraz innych ulepszeń instalacji produkcyjnych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość projektów będących w trakcie realizacji stanowią głównie nakłady poniesione na budowę wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej, modernizację posiadanych oraz budowę nowych instalacji kwasu azotowego i neutralizacji, modernizacja kotła parowego w celu redukcji emisji NO_x oraz budowa bloku energetycznego.

W ostatnim kwartale roku obrotowego 2019 zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, Grupa dokonała weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych. Zmiana okresów użytkowania nie jest istotna i będzie miała wpływ na poziom amortyzacji w przyszłych okresach.

Jednostka Dominująca dokonała oceny istnienia przesłanek wskazujących czy nastąpiła utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych lub czy odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który został ujęty w latach poprzednich jest nadal zasadny.

Zidentyfikowano m.in. następujące przesłanki:

- kształtowanie się cen akcji Spółki poniżej ich wartości księgowej;
- niekorzystne regulacje prawne zawarte w Dyrektywie EU ETS, dotyczące ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z emisją gazów cieplarnianych;
- zmiany cen na rynku surowców;
- zmiany cen podstawowych produktów Spółki;
- wzrost zdolności produkcyjnych na świecie i związana z nim nadpodaż produktów.

W związku z powyższym przeprowadzono test na utratę wartości aktywów.

W celu ustalenia wartości odzyskiwalnej środków trwałych dla grupy środków trwałych wyodrębniono dwa ośrodki generujące przepływy pieniężne – CGU, tj. Agro i Tworzywa. W 2019 roku Grupa wprowadziła zmiany w wyodrębnianych CGU. W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej wprowadzone zmiany nie wpływałyby istotnie na wyniki testów w latach ubiegłych. Dokonane zmiany opierają się na zrzeszeniu produktów, a co za tym idzie zespołów aktywów, spójnych pod względem technologicznym. Podejście to poprawia sprawność zarządzania produkcją (strumieniami produktów), w szczególności rozwoju mocy produkcyjnych i wyboru ścieżek ich dalszego przetwórstwa/sprzedaży, oraz generowaniem przychodów. Wprowadzone zmiany głównie dotyczyły Jednostki Dominującej. CGU Agro w obecnym zakresie obejmuje aktywa amoniaku oraz strumienia produktów będących pochodnymi amoniaku. W szczególności dotyczy to strumienia mocznika wykorzystywanego na cele nawozowe, techniczne, do redukcji emisji (NO_x, SO_x) oraz produkcji melaminy. CGU Tworzywa obejmuje produkty oparte na przetwórstwie benzenu.

Biorąc pod uwagę sposób zarządzania strumieniami produktów, jak również powiązania technologiczne, w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, wyodrębnione CGU Agro i Tworzywa są najmniejszymi, możliwymi do wyodrębnienia obszarami (zespołami aktywów) generującymi wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależne od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub grup aktywów.

W przeprowadzonym teście uwzględniono efekt wdrożenia MSSF 16 „Leasing”, w szczególności:

- baza aktywów została powiększona o ujawnione aktywa z tytułu prawa do użytkowania;
- przepływy projekcji nie uwzględniają opłat, które są rozliczane ze zobowiązaniami leasingowymi;
- amortyzacja uwzględnia amortyzację ujawnionych aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Z uwagi na istniejące powiązania technologiczne i przepływy półproduktów/wyrobów gotowych pomiędzy CGU, zastosowano współczynniki korygujące, mające na celu w jak największym stopniu przybliżyć przepływy pieniężne między CGU do warunków rynkowych, jakich można byłoby racjonalnie oczekiwać pomiędzy niepowiązаныmi podmiotami. Aktywa segmentu Energetyki przypisano do CGU Agro i Tworzywa w proporcjach, w jakich korzystają one z mediów wytwarzanych w tym segmencie. Pozostały majątek jako majątek wspólny został alokowany do powyższych CGU w proporcjach, w jakich korzystają one z tego majątku.

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości;
- okres projekcji – 5 lat;
- stopa dyskonta (nominalna) – 6,92%;
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 2,5%.

Wynik przeprowadzonego testu nie wykazał utraty wartości odzyskiwalnej posiadanych i użytkowanych przez Spółkę aktywów trwałych w odniesieniu do ich wartości wykazanej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach:

- zmiana poziomu stopy dyskontowej (WACC) +/- 1 p.p.;
- zmiana poziomu EBIT +/- 10%.

Analiza wrażliwości wyników testu na zmianę kluczowych czynników

WACC	EBIT	Zmiana wartości ośrodka generującego przepływy	
		Agro	Tworzywa
bazowa +1 p.p.	bazowa	(622 064)	-
bazowa -1 p.p.	bazowa	-	-
bazowa	bazowa +10%	-	-
bazowa	bazowa -10%	(219 810)	-

W spółce GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. nie zidentyfikowano przesłanek wskazujących na możliwą utratę wartości. Spółka przeprowadziła test z uwagi na występowanie aktywów o nieograniczonym okresie użytkowania. Test przeprowadzono przy wyodrębnieniu trzech ośrodków generujących przepływy pieniężne – CGU, tj. Nawozy, Chemia oraz Przeladunki i pozostałe. Z uwagi na istniejące powiązania technologiczne i przepływy półproduktów/wyrobów gotowych pomiędzy CGU, zastosowano współczynniki korekcyjne, mające na celu w jak największym stopniu przybliżyć przepływy pieniężne pomiędzy Nawozy, Chemia oraz Przeladunki i pozostałe do warunków rynkowych, jakich można byłoby racjonalnie oczekiwać pomiędzy niepowiązanymi podmiotami. Aktywa Zakładu Elektroenergetycznego przypisano do CGU w proporcjach, w jakich korzystają one z jej usług. Pozostały majątek jako majątek wspólny został alokowany do powyższych CGU według kluczy alokacji.

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości;
- okres projekcji – 10 lat;
- stopa dyskontowa (nominalna) – 7,51%;
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 2,50%.

Wynik przeprowadzonego testu wykazał nadwyżki wartości odzyskiwalnej posiadanych i użytkowanych przez GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. aktywów trwałych nad ich wartością bilansową, w związku z tym nie stwierdzono istnienia utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach:

- zmiana poziomu stopy dyskontowej (WACC) +/- 0,5 p.p.;
- zmiana poziomu EBIT +/- 5%.

Szacowane zmiany wartości odzyskiwalnej ze względu na zmianę kluczowych założeń pozostają bez wpływu na wartość bilansową aktywów.

W związku z wystąpieniem w Zakładach Azotowych Chorzów S.A. istotnych negatywnych odchyień realizacji wyników finansowych od zakładanych w I półroczu 2019 roku oraz obniżeniem kapitałów własnych, będących konsekwencją poniesienia przez Spółkę straty w okresie 6 miesięcy 2019 roku, Zakłady Azotowe Chorzów S.A. przeprowadziły na koniec czerwca 2019 roku test na utratę wartości w zakresie działalności nawozowej.

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości;
- okres projekcji – 8,5 lat;
- stopa dyskonta (realna) – 6,36%;
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 0,0%.

Wyniki testu wykazały utratę wartości i konieczność dokonania odpisu aktualizującego wartość majątku przypisanego do tej części działalności w wysokości 25,2 miliona złotych, w tym w odniesieniu do środków trwałych w kwocie 5,9 miliona złotych.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku spółka dokonała wyceny majątku, objętego testem na dzień 30 czerwca 2019 roku, przez niezależnego rzeczoznawcę. Wyniki wyceny nie wskazały dalszej utraty wartości majątku spółki.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w spółce Agrochem Puławy Sp. z o.o. został przeprowadzony test na utratę wartości. Wartość odzyskiwalna została ustalona w oparciu o oszacowanie ich wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych netto, na podstawie projekcji finansowych.

Główne przyjęte założenia:

- nieograniczony okres funkcjonowania biznesu w przyszłości;
- okres projekcji – 5 lat;
- stopa dyskonta (nominalna) – 8,42%;
- wskaźnik długoterminowego wzrostu – 2,5%.

Wynik przeprowadzonego testu nie wykazał utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych użytkowanych przez Spółkę.

W celu określenia wpływu kluczowych czynników na wyniki testów, przeprowadzono analizę wrażliwości przy następujących założeniach:

- zmiana poziomu stopy dyskontowej (WACC) +/- 1 p.p.;
- zmiana poziomu EBIT +/- 20%.

Szacowane zmiany wartości odzyskiwalnej ze względu na zmianę kluczowych założeń pozostają bez wpływu na wartość bilansową aktywów.

Analiza wrażliwości wyników testu na zmianę kluczowych czynników

WACC	EBIT	Zmiana wartości
bazowa +1 p.p.	bazowa	-
bazowa -1 p.p.	bazowa	-
bazowa	bazowa +20%	-
bazowa	bazowa -20%	(18 204)

W pozostałych jednostkach Grupy nie stwierdzono przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych.

W roku 2019 Grupa utworzyła odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych w łącznej kwocie 6 590 tysięcy złotych, w tym odpis aktualizujący wartość środków trwałych w budowie w wysokości 783 tysięcy złotych. Utworzenie odpisu aktualizującego wartość majątku ujęte zostało w pozostałych kosztach operacyjnych.

Środki trwałe nieużywane objęte są odpisem aktualizującym w pełnej wysokości.

Na środkach trwałych Grupy nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

24. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	Grunty, prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Razem
Wartość brutto na początek okresu	163 156	30 012	113 687	16 667	323 522
Zwiększenia:	24	282	263	457	1 026
- zawarcie nowych umów	-	-	263	457	720
- zmiany umów	24	282	-	-	306
Zmniejszenia:	(9 050)	(1 403)	(770)	(1 780)	(13 003)
- zmiany umów	(17)	(1 243)	(76)	-	(1 336)
- wykup przedmiotu leasingu	-	-	(694)	(1 780)	(2 474)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	(6 057)	-	-	-	(6 057)
- pozostałe	(2 976)	(160)	-	-	(3 136)
Wartość brutto na koniec okresu	154 130	28 891	113 180	15 344	311 545
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	-	-	-	-	-
Zwiększenia:	(2 172)	(2 892)	(19 292)	(4 551)	(28 907)
- odpis amortyzacyjny bieżącego okresu	(2 172)	(2 892)	(19 292)	(4 551)	(28 907)
Zmniejszenia:	80	-	72	251	403
- wykup przedmiotu leasingu	-	-	72	251	323
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	80	-	-	-	80
Skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(2 092)	(2 892)	(19 220)	(4 300)	(28 504)
Skumulowany odpis aktualizujący na początek okresu	-	-	-	-	-
Zwiększenia:	(18 222)	-	-	(18)	(18 240)
- odpis aktualizujący bieżącego okresu	(18 984)	-	-	(18)	(19 002)
- przekwalifikowanie do nieruchomości inwestycyjnych	762	-	-	-	762
Skumulowany odpis aktualizujący na koniec okresu	(18 222)	-	-	(18)	(18 240)
Wartość netto na początek okresu	163 156	30 012	113 687	16 667	323 522
Wartość netto na koniec okresu	133 816	25 999	93 960	11 026	264 801

Zastosowanie po raz pierwszy MSSF 16 spowodowało rozpoznanie na dzień 01 stycznia 2019 roku prawa do użytkowania oraz zobowiązań z tytułu leasingu. Przyjęte na moment pierwszego zastosowania zasady zostały przedstawione w nocie 11. W związku z zastosowanym podejściem zmodyfikowanym retrospektywnym, bez korygowania na dzień pierwszego zastosowania danych porównawczych dane zaprezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej są nieporównywalne.

Przyjęte nowe zasady rachunkowości Spółki zostały przedstawione w nocie 15.5.

Zastosowana w roku 2019 do wyceny aktywów stopa dyskonta mieści się w przedziale 1,64% do 5,7% dla zawartych w złotych i 4,84% dla prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz 1,1% dla EUR, w zależności od okresu trwania i warunków umowy.

Prawo do użytkowania urządzeń technicznych i maszyn obejmuje głównie wybudowaną przez podmiot zewnętrzny, będący jej właścicielem, głównie na potrzeby Jednostki Dominującej, instalację produkcyjną.

Na dzień bilansowy Grupa dokonała oszacowania wartości odzyskiwalnej składników aktywów. Przesłanki i założenia do przeprowadzonych testów oraz wycen omówione zostały w nocie 23.

Grunty użytkowane przez Grupę na podstawie prawa wieczystego użytkowania gruntów zajmują powierzchnię 914,0098 ha (na 31 grudnia 2018 roku odpowiednio 903,3547 ha). Grunty o powierzchni około 564,5 ha Grupa użytkuje na podstawie decyzji o oddaniu gruntów w wieczyste użytkowanie,

wydanym na podstawie obowiązujących przepisów prawa. Prawo wieczystego użytkowania gruntów o powierzchni ponad 338,8031 ha Grupa nabyła.

Grupa użytkuje również grunty o nieuregulowanym stanie prawnym o powierzchni około 44,1190 ha, według stanu na 31 grudnia 2019 roku (na 31 grudnia 2018 roku odpowiednio 47,7627 ha). Ze względu na nieuregulowany stan prawny grunty te nie są ujęte i wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Prowadzone są działania w celu uregulowania stanu prawnego użytkowanych gruntów.

Koszty rozpoznane w zyskach i stratach

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019
Amortyzacja bieżącego okresu	(28 907)
Odsetki	(6 708)
Odpis aktualizujący wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(19 002)
Opłaty dodatkowe nie stanowiące zobowiązań leasingowych	(22)
Zmienne opłaty leasingowe nie ujęte w wycenie zobowiązań	(46 359)
Różnice kursowe	942
Koszty leasingu krótkoterminowego	(1 077)
Koszty leasingu aktywów o niskiej wartości	(62)
Razem	(101 195)

Terminy wymagalności zobowiązań z tytułu leasingu zaprezentowane są w nocie 39.

25. Wartości niematerialne

Na wartość bilansową wartości niematerialnych składają się następujące grupy składników:

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Koszty prac rozwojowych	1 143	1 010
Nabyte koncesje, patenty, licencje	21 828	25 300
Inne wartości niematerialne	6 491	7 409
Wartości niematerialne w trakcie realizacji	19 463	16 181
Razem wartości niematerialne	48 925	49 900

Zmiany wartości niematerialnych w okresie 01.01.2019 - 31.12.2019	Koszty prac rozwojowych	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	w tym: oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	2 004	100 711	41 136	14 437	16 181	133 333
b) zwiększenia:	201	751	744	-	4 219	5 171
- poniesione nakłady na wartości niematerialne w trakcie realizacji	-	-	-	-	4 219	4 219
- przyjęcie po zakończeniu realizacji	201	710	703	-	-	911
- przyjęcie z innych tytułów	-	41	41	-	-	41
c) zmniejszenia:	-	(60)	(60)	(1 908)	(937)	(2 905)
- likwidacja	-	(60)	(60)	(1 908)	-	(1 968)
- przeniesienie na wartości niematerialne	-	-	-	-	(911)	(911)
- inne	-	-	-	-	(26)	(26)
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	2 205	101 402	41 820	12 529	19 463	135 599
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(917)	(71 958)	(23 812)	(7 028)	-	(79 903)
f) amortyzacja za okres:	(68)	(4 164)	(2 736)	1 114	-	(3 118)
- odpis bieżący	(68)	(4 223)	(2 795)	(794)	-	(5 085)
- likwidacja	-	59	59	1 908	-	1 967
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(985)	(76 122)	(26 548)	(5 914)	-	(83 021)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(77)	(3 453)	(3 153)	-	-	(3 530)
i) zwiększenie:	-	-	-	(124)	-	(124)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	-	-	-	(124)	-	(124)
j) - zmniejszenie:	-	1	1	-	-	1
- likwidacja	-	1	1	-	-	1
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(77)	(3 452)	(3 152)	(124)	-	(3 653)
l) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	1 010	25 300	14 171	7 409	16 181	49 900
m) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 143	21 828	12 120	6 491	19 463	48 925

w tysiącach złotych

Zmiany wartości niematerialnych w okresie 01.01.2018 - 31.12.2018	Koszty prac rozwojowych	Nabyte koncesje, patenty, licencje itp.	w tym: oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne w trakcie realizacji	Razem
a) wartość brutto wartości niematerialnych na początek okresu	1 674	100 525	40 950	13 926	16 052	132 177
b) zwiększenia:	330	734	734	511	2 072	3 647
- nakłady na wartości niematerialne w trakcie realizacji	-	-	-	-	2 072	2 072
- przyjęcie po zakończeniu realizacji	330	734	734	511	-	1 575
c) zmniejszenia:	-	(548)	(548)	-	(1 943)	(2 491)
- likwidacja	-	(548)	(548)	-	-	(548)
- przeniesienie na wartości niematerialne	-	-	-	-	(1 575)	(1 575)
- inne	-	-	-	-	(368)	(368)
d) wartość brutto wartości niematerialnych na koniec okresu	2 004	100 711	41 136	14 437	16 181	133 333
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(859)	(67 876)	(21 137)	(6 132)	-	(74 867)
f) amortyzacja za okres:	(58)	(4 082)	(2 675)	(896)	-	(5 036)
- odpis bieżący	(58)	(4 621)	(3 214)	(896)	-	(5 575)
- likwidacja	-	539	539	-	-	539
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(917)	(71 958)	(23 812)	(7 028)	-	(79 903)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(59)	(2 847)	(2 547)	-	-	(2 906)
i) zwiększenie:	(18)	(609)	(609)	-	-	(627)
- utworzenie odpisów z tytułu utraty wartości odniesionych w ciężar wyniku finansowego	(18)	(609)	(609)	-	-	(627)
j) zmniejszenie:	-	3	3	-	-	3
- likwidacja	-	3	3	-	-	3
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(77)	(3 453)	(3 153)	-	-	(3 530)
l) wartość netto wartości niematerialnych na początek okresu	756	29 802	17 266	7 794	16 052	54 404
m) wartość netto wartości niematerialnych na koniec okresu	1 010	25 300	14 171	7 409	16 181	49 900

Wartość brutto wartości niematerialnych całkowicie umorzonych, ale nadal użytkowanych na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 25 248 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2018 roku odpowiednio 26 078 tysięcy złotych). Stanowią je głównie licencje służące do obsługi procesów technologicznych.

Poniesione w bieżącym roku nakłady na wartości niematerialne związane są głównie z budową nowych i modernizacją istniejących instalacji kwasu azotowego oraz realizacją prac rozwojowych.

Rozliczone nakłady dotyczą głównie rozliczenia projektu zwiększenia wolumenu i optymalizacji produkcji ciekłego dwutlenku węgla oraz modernizacji systemu sterowania i aparatury kontrolno-pomiarowej i automatyki.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, Grupa dokonała weryfikacji przyjętych wcześniej okresów użytkowania wartości niematerialnych. Zmiana okresów użytkowania nie jest istotna i będzie mieć wpływ na poziom amortyzacji w przyszłych okresach.

Na dzień bilansowy Grupa dokonała oszacowania wartości odzyskiwalnej składników aktywów. Przesłanki i założenia do przeprowadzonych testów oraz wycen omówione zostały w nocie 23.

Znaki towarowe o nieokreślonym okresie używania, o wartości 4,8 miliona złotych zostały objęte testem na utratę wartości w ramach testu przeprowadzonego w GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. dla ośrodka Nawozy. Wyniki testu nie wskazują na utratę wartości posiadanych znaków towarowych.

W odniesieniu do prac rozwojowych w toku realizacji, Grupa dokonała oceny spełniania przez nie przesłanek do aktywowania poniesionych dotychczas nakładów. Wartość skapitalizowanych nakładów

na prace rozwojowe w toku realizacji na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosi 5 825 tysięcy złotych (na dzień 31 grudnia 2018 roku odpowiednio 5 909 tysięcy złotych).

Na wartościach niematerialnych Grupy nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

26. Nieruchomości inwestycyjne

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
a) wartość brutto na początek okresu	25 633	24 783
b) zwiększenia:	9 141	1 121
- przekwalifikowanie ze środków trwałych	2 876	416
- przeniesienie ze środków trwałych w budowie	208	705
- przekwalifikowanie z aktywów z tytułu prawa do użytkowania	6 057	-
c) zmniejszenia:	(22)	(271)
- sprzedaż	-	(30)
- przekwalifikowanie do środków trwałych	(22)	(241)
d) wartość brutto na koniec okresu	34 752	25 633
e) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na początek okresu	(5 357)	(4 564)
f) amortyzacja za okres:	(1 542)	(793)
- bieżący odpis	(761)	(728)
- sprzedaż	-	6
- przekwalifikowanie ze środków trwałych	(707)	(134)
- przekwalifikowanie do środków trwałych	6	63
- przekwalifikowanie z aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(80)	-
g) skumulowana amortyzacja (umorzenie) na koniec okresu	(6 899)	(5 357)
h) odpisy z tytułu utraty wartości na początek okresu	(1 788)	(1 804)
i) zwiększenie:	(1 993)	(1)
- utworzenie odpisu w ciężar wyniku finansowego	(347)	-
- przekwalifikowanie ze środków trwałych	(884)	(1)
- przekwalifikowanie z aktywów z tytułu prawa do użytkowania	(762)	-
j) zmniejszenie:	-	17
- przekwalifikowanie do środków trwałych	-	17
k) odpisy z tytułu utraty wartości na koniec okresu	(3 781)	(1 788)
l) wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na początek okresu	18 488	18 415
m) wartość netto nieruchomości inwestycyjnych na koniec okresu	24 072	18 488

Nieruchomości inwestycyjne stanowią głównie wydierżawione budynki i lokale oraz grunty. Wartość godziwa posiadanych nieruchomości inwestycyjnych wynosiła na dzień 31 grudnia 2019 roku 36 878 tysięcy złotych. Szacunku dokonano w oparciu o wartości bilansowe oraz przeprowadzone w latach 2018 i 2019 w wybranych spółkach Grupy wyceny. Wyceny dokonane zostały przez niezależnych rzeczoznawców. W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej nie nastąpiły istotne zmiany wartości tych składników majątku.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku, zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości, dokonano weryfikacji wcześniej przyjętych okresów użytkowania nieruchomości inwestycyjnych. Zmiana okresów użytkowania jest nieistotna i będzie mieć wpływ na poziom amortyzacji w przyszłych okresach.

Na nieruchomościach inwestycyjnych Grupy nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

27. Wartość firmy

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
z tytułu nabycia Unibaltic Agro Sp. z o.o.	933	933
Razem	933	933

Na dzień bilansowy Grupa dokonała oszacowania wartości odzyskiwalnej składników aktywów w ramach testu przeprowadzonego przez Agrochem Puławy Sp. z o.o. Przesłanki i założenia do przeprowadzonego testu omówione zostały w nocie 23. Nie zidentyfikowano utraty wartości posiadanej wartości firmy.

28. Udziały i akcje, inwestycje wyceniane metodą praw własności

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Udziały w spółkach zależnych nieobjętych konsolidacją	1 049	1 049
Udziały w pozostałych spółkach	15	8 216
Razem udziały i akcje	1 064	9 265
Inwestycje wyceniane metodą praw własności	27 442	15 836
Razem długoterminowe aktywa finansowe	28 506	25 101

Zmiana wartości posiadanych przez Grupę udziałów i akcji wynika ze zwiększenia zaangażowania kapitałowego w spółce GA Koltar Sp. z o.o. i zmiany charakteru inwestycji w udziały tej spółki na inwestycję w jednostkę stowarzyszoną oraz dokonania odpisu aktualizującego wartość udziałów w tej spółce w związku z ujemnym wynikiem osiągniętym w okresie sprawozdawczym.

Udziały w podmiotach zależnych nieobjętych konsolidacją nie są kwalifikowane przez Grupę do instrumentów finansowych i wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Udziały w spółkach nie objętych konsolidacją

31.12.2019

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
STO-ZAP Sp. z o.o.	Puławy	Prowadzenie stołówki, punktów gastronomicznych, produkcja napojów, sprzętanie, handel detaliczny	zależna bezpośrednio	96,15	98,35	1 049	-	1 049
Razem						1 049	-	1 049

31.12.2018

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
STO-ZAP Sp. z o.o.	Puławy	Prowadzenie stołówki, punktów gastronomicznych, produkcja napojów, sprzętanie, handel detaliczny	zależna bezpośrednio	96,15	98,35	1 049	-	1 049
Razem						1 049	-	1 049

Udziały w pozostałych spółkach

31.12.2019

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
TECHNOCHEMSERVICE S.A.	Moskwa	Handel	stowarzyszona bezpośrednio	25,00	25,00	27	(27)	-
LEN S.A. w likwidacji	Kamienna Góra	Produkcja tkanin	pozostałe	0,01	0,00	2	(2)	-
PRONIT S.A. w upadłości	Pionki	Produkcja tworzyw sztucznych	pozostałe	0,37	0,37	40	(40)	-
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Warszawa	Ubezpieczenia	pozostałe	0,00	0,00	-	-	-
Razem						69	(69)	-

31.12.2018

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
TECHNOCHEMSERVICE S.A.	Moskwa	Handel	stowarzyszona bezpośrednio	25,00	25,00	27	(27)	-
LEN S.A. w likwidacji	Kamienna Góra	Produkcja tkanin	pozostałe	0,01	0,00	2	(2)	-
PRONIT S.A. w upadłości	Pionki	Produkcja tworzyw sztucznych	pozostałe	0,37	0,37	40	(40)	-
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych Polski Zakład Ubezpieczeń Wzajemnych	Warszawa	Ubezpieczenia	pozostałe	0,00	0,00	-	-	-
Razem						69	(69)	-

Inwestycje wyceniane w wartości godziwej

31.12.2019

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość wg wartości godziwej
MEDICAL Sp. z o.o.	Puławy	Ochrona zdrowia ludzkiego	pozostałe			15
Razem						15

31.12.2018

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość wg wartości godziwej
GA Koltar Sp. z o.o.	Tarnów	Przewozy kolejowe towarów, wynajem lokomotyw spalinowych, obsługa ekspedycyjna przesyłek kolejowych, remonty taboru kolejowego, obsługa bocznic kolejowych	pozostałe			8 201
MEDICAL Sp. z o.o.	Puławy	Ochrona zdrowia ludzkiego	pozostałe			15
Razem						8 216

Inwestycje wyceniane metodą praw własności

31.12.2019

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o.	Gdynia	Usługi w zakresie przeładunku i magazynowania towarów, transportu drogowego i wodnego oraz handlu, cumowanie statków	wspólne przedsięwzięcie	50,00	50,00	9 750	5 431	15 181
GA Koltar Sp. z o.o.	Tarnów	Przewozy kolejowe towarów, wynajem lokomotyw spalinowych, obsługa ekspedycyjna przesyłek kolejowych, remonty taboru kolejowego, obsługa bocznic kolejowych	pozostałe	20,00	20,00	14 101	(1 840)	12 261
Razem						23 851	3 591	27 442

31.12.2018

Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Charakter powiązania	Udział w kapitale zakładowym %	Udział w prawach głosu %	Wartość udziałów i akcji wg cen nabycia	Korekta wartości z tytułu wyceny	Wartość bilansowa
Bałtycka Baza Masowa Sp. z o.o.	Gdynia	Usługi w zakresie przeładunku i magazynowania towarów, transportu drogowego i wodnego oraz handlu, cumowanie statków	wspólne przedsięwzięcie	50,00	50,00	9 750	6 086	15 836
Razem						9 750	6 086	15 836

Skrócone informacje finansowe dotyczące inwestycji wycenianych metodą praw własności

Wyszczególnienie	BBM Sp. z o.o.		GA Koltar Sp. z o.o.
	2019	2018	2019
Aktywa trwałe	24 814	26 222	136 320
Aktywa obrotowe, w tym:	6 350	5 977	22 273
środki pieniężne i ekwiwalenty	5 429	5 201	636
Aktywa razem	31 164	32 199	158 593
Zobowiązania długoterminowe	1 523	1 104	57 352
Zobowiązania krótkoterminowe	487	868	39 934
Zobowiązania razem	2 010	1 972	97 286
Przychody ze sprzedaży	10 692	12 474	104 310
Koszty z tytułu odsetek	(1)	(24)	2 130
Zysk/(Strata) przed opodatkowaniem	380	1 711	(8 314)
Podatek dochodowy	(154)	(344)	(71)
Zysk/(Strata) netto	226	1 367	(8 243)
Całkowite dochody ogółem	226	1 367	(8 243)
Amortyzacja	(1 842)	(1 808)	(20 333)
Otrzymane dywidendy	650	100	-

Informacje o transakcjach z podmiotami, w których Grupa posiada udziały przedstawiono w nocie 43.

29. Zapasy

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Materiały	270 788	244 326
Półprodukty i produkcja w toku	48 850	46 909
Produkty gotowe	105 546	89 405
Towary	20 177	17 589
Razem zapasy	445 361	398 229

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Materiały	270 788	244 326
Według ceny nabycia	287 993	260 818
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(17 205)	(16 492)
Półprodukty i produkcja w toku	48 850	46 909
Według kosztu wytworzenia	50 429	47 196
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(1 579)	(287)
Produkty gotowe	105 546	89 405
Według kosztu wytworzenia	108 803	90 092
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(3 257)	(687)
Towary	20 177	17 589
Według ceny nabycia	23 747	22 093
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	(3 570)	(4 504)
Zapasy ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	445 361	398 229

Wzrost zapasów materiałów wynika ze wzrostu zapasów surowców, głównie węgla, części zamiennych, oraz metali szlachetnych i katalizatorów.

Poziom zapasów półproduktów i produkcji w toku oraz wyrobów gotowych wynika z uwarunkowań technologicznych, a w przypadku zapasów wyrobów gotowych dodatkowo z realizowanej przez Grupę polityki handlowej oraz uwarunkowań rynkowych. Informacje dotyczące sezonowości działalności Grupy przedstawiono w nocie 17.7.

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na początek okresu	(21 970)	(22 375)
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	(6 893)	(5 006)
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	-	741
Wykorzystanie odpisów aktualizujących wartość produktów gotowych i produkcji w toku	3 508	4 104
Utworzenie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	(1 884)	(2 303)
Odwrócenie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	71	59
Wykorzystanie odpisów aktualizujących wartość towarów i materiałów	1 557	2 810
Odpisy aktualizujące wartość zapasów na koniec okresu	(25 611)	(21 970)

W bieżącym roku obrotowym Grupa utworzyła odpisy aktualizujące wartość zapasów na kwotę 8 777 tysięcy złotych. Utworzone odpisy aktualizujące wartość produktów wynikają z relacji poziomu kosztu ich wytworzenia do możliwych do uzyskania na dzień bilansowy cen sprzedaży netto zaś materiałów z ich niskiej rotacji.

W roku obrotowym 2019 Grupa dokonała rozwiązania (odwrócenia) odpisów aktualizujących na kwotę 71 tysięcy złotych. Rozwiązanie dotyczyło głównie odpisów aktualizujących wartość materiałów, w związku z ustaniem przyczyn, dla których je utworzono.

Wykorzystanie odpisu aktualizującego materiały nastąpiło w związku z zagospodarowaniem materiałów oraz sprzedażą produktów objętych odpisem.

Na zapasach Grupy nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

30. Prawa majątkowe

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Prawa do emisji nabyte	74 842	39 709
Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie	182 639	89 766
Certyfikaty energii elektrycznej nabyte	1 012	2 175
Pozostałe	-	884
Razem prawa majątkowe	258 493	132 534

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Prawa do emisji nabyte	74 842	39 709
Według ceny nabycia	74 842	39 709
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Prawa do emisji przyznane nieodpłatnie	182 639	89 766
Według wartości godziwej	182 639	89 766
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Certyfikaty energii elektrycznej nabyte	1 012	2 175
Według ceny nabycia	1 012	2 175
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	-
Pozostałe	-	884
Według ceny nabycia/kosztu wytworzenia/wartości godziwej	-	1 385
Odpis aktualizujący do wartości netto możliwej do uzyskania	-	(501)
Prawa majątkowe ogółem, według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	258 493	132 534

Posiadane przez Grupę prawa do emisji CO₂ jak i certyfikaty energii elektrycznej przeznaczone są na potrzeby własne, dla realizacji obowiązków nałożonych na Grupę przez przepisy prawa.

W bieżącym roku obrotowym Grupa nie otrzymała nieodpłatnie świadectw pochodzenia energii elektrycznej w ramach realizacji przepisów ustawy o efektywności energetycznej, w związku z realizacją przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej. W 2019 roku Grupa umorzyła otrzymane w 2018 roku świadectwa w ilości 846,072 toe w ramach realizacji zobowiązań za 2018 rok. Ilość świadectw podlegających umorzeniu została określona w oparciu o współczynnik ustalony na bazie danych szacunkowych w listopadzie 2017 roku, tj. z przysługującą ulgą 85%.

Ustalony w sprawozdaniu URE wskaźnik, wyliczony w oparciu o dane rzeczywiste był niższy i wskazywał na przysługującą ulgę w wysokości 40%.

W 2019 roku Jednostka Dominująca utworzyła rezerwę na ewentualną karę administracyjną z tytułu niższej realizacji obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej w wysokości 7 milionów złotych. Kwota ustalona została jako 150% należnej opłaty zastępczej. Sprawa jest w toku postępowania.

W dniu 12 lipca 2018 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przyznał 1 754,271 toe świadectw efektywności energetycznej potwierdzających planowaną oszczędność energii wynikającą z przedsięwzięcia służącego poprawie efektywności energetycznej. Do dnia 31 grudnia 2019 roku świadectwa nie wpłynęły na rachunek Grupy. Są one ujęte w ewidencji pozabilansowej.

W dniu 02 kwietnia 2019 roku Prezes Urzędu Regulacji Energetyki przyznał Jednostce Dominującej 193 096,704 MWh certyfikatów energii elektrycznej z kogeneracji PMEC za drugie półrocze 2018 roku o wartości 1 543 tysięcy złotych. Certyfikaty te wraz już posiadanymi (191 303, 856 MWh o wartości 1 683 tysięcy złotych) zostały wykorzystane na potrzeby własne – do umorzenia (231 236,471 MWh), w pozostałej części sprzedane (153 164,089 MWh).

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Jednostka Dominująca posiadała nabyte oraz przyznane prawa do emisji CO₂. Zostaną one wykorzystane do rozliczenia rzeczywistej emisji za 2019 rok.

W bieżącym roku obrotowym Jednostka Dominująca nabyła prawa do emisji CO₂ w ilości 591 tysięcy ton. Prawa te nabyte zostały z przeznaczeniem na potrzeby własne. Niższa w stosunku do ubiegłego roku ilość nabytych praw wynika z otrzymania nieodpłatnie dodatkowych ilości praw z tytułu poniesionych wydatków na projekty ujęte w Krajowym Planie Inwestycyjnym oraz zawarcia kontraktów na dostawy praw z terminem rozliczenia przypadającym na pierwszy kwartał 2020 roku.

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Stan praw do emisji na początek roku	3 475	3 981
Przyznane nieodpłatnie	2 144	2 192
Przyznane z tytułu poniesionych wydatków na projekty objęte KPI	419	376
Nabyte	591	372
Rozliczone*	(3 511)	(3 446)
Stan praw do emisji na koniec roku	3 118	3 475

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Emisja CO ₂ w okresie sprawozdawczym	3 584	3 522

w tys. ton

* emisja CO₂ w roku 2018 po weryfikacji została skorygowana do ilości 3 511 tysięcy ton

Brakującą do umorzenia za 2019 rok ilość praw do emisji CO₂ Grupa ma zabezpieczoną w kontraktach terminowych z terminem dostawy do marca 2020 roku.

31. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Należności z tytułu dostaw i usług	15	-
Kaucje gwarancyjne	1 800	945
Razem należności finansowe netto	1 815	945
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (czynne)	146	86
Zaliczki na dostawy rzeczowych aktywów trwałych	27 194	75 631
Razem należności niefinansowe netto	27 340	75 717
Razem długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe netto	29 155	76 662

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Należności z tytułu dostaw i usług	372 164	390 282
Kaucje gwarancyjne	2 627	2 505
Pozostałe należności finansowe	593	912
Odpisy aktualizujące	(52 607)	(56 654)
Razem należności finansowe netto	322 777	337 045
Należności z tytułu podatków, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	89 310	122 493
Zaliczki na dostawy materiałów, towarów i usług	4 867	8 236
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (czynne)	2 987	4 274
Inne należności niefinansowe	4 064	8 625
Odpisy aktualizujące	(4 572)	(3 199)
Razem należności niefinansowe netto	96 656	140 429
Razem krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe netto	419 433	477 474

Odpisy aktualizujące wartość należności

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Odpisy aktualizujące wartość należności na początek okresu	(59 853)	(60 323)
Zwiększenie - ujęte w wyniku bieżącego roku	(6 612)	(11 886)
Rozwiązanie - ujęte w wyniku bieżącego roku	5 404	11 449
Wykorzystanie	3 882	907
Odpisy aktualizujące wartość należności na koniec okresu	(57 179)	(59 853)

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności do 2 miesięcy. Należności z tytułu dostaw i usług z datą zapadalności poniżej 365 dni od dnia powstania należności nie podlegają dyskontowaniu. Wartość księgową należności jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Informacje dotyczące szacowania strat kredytowych oraz tworzenia odpisów aktualizujących wartość należności, przedstawione są w notach 15.8 oraz 44.5.

Poziom należności długoterminowych na dzień 31 grudnia 2019 roku jest wynikiem zmniejszenia przekazanych i nierozliczonych na dzień bilansowy zaliczek na przyszłe dostawy aktywów trwałych.

Poziom należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych jest wynikiem głównie spadku innych należności niefinansowych, w szczególności należności z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych o kwotę ponad 33 183 tysięcy złotych, rozliczenia wpłat na poczet objęcia udziałów o kwotę 5 900 tysięcy złotych, zaliczek na dostawy materiałów, towarów i usług o 3 369 tysięcy złotych oraz niższych należności z tytułu dostaw i usług netto o 21 470 tysięcy złotych.

W bieżącym roku obrotowym Grupa dokonała odpisów aktualizujących należności z uwagi na wzrost ryzyka ich wpływu w kwocie niższej o 5 274 tysięcy złotych w porównaniu z rokiem 2018.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku na należnościach handlowych nie zostały ustanowione zabezpieczenia na rzecz osób trzecich.

Opis ryzyk związanych z należnościami z tytułu dostaw i usług i pozostałymi należnościami oraz polityka Grupy dotycząca zarządzania tymi ryzykami została przedstawiona w notach 44.1, 44.2, 44.3 i 44.5.

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi przedstawione są w nocie 43.1.

Aktywa z tytułu umów

Aktywa z tytułu umów stanowią głównie prawo do wynagrodzenia za wykonane usługi (szacunki robót w toku w zakresie prac budowlano-montażowych i projektowych) oraz koszty przeładunku i frachtu poniesione przed realizacją umowy, przed uzyskaniem przychodu.

32. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Na wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się:

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Środki pieniężne w kasie	113	849
Środki pieniężne w banku	52 016	103 223
Lokaty krótkoterminowe do 3 miesięcy	43 256	295 570
Inne aktywa pieniężne	462 969	169 997
Oczekiwane straty kredytowe	(127)	(230)
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	558 227	569 409
w tym:		
- naliczone odsetki	496	389
- naliczone różnice kursowe	(460)	188
- oczekiwane straty kredytowe	(127)	(230)

Środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych, inwestowane są w formie lokat terminowych, overnight (negocjowane i automatyczne) oraz w ramach umowy cash pooling. Dla lokat terminowych uzyskuje oprocentowanie stałe na okres trwania lokaty. Środki pieniężne zdeponowane na rachunkach w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych na rynku międzybankowym. Lokaty krótkoterminowe zawierane są na różne okresy, tj. od jednego dnia do trzech miesięcy, w zależności od bieżącego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne oraz poziomu oprocentowania.

Środki w wysokości 4 484 tysięcy złotych są zdeponowane na rachunkach VAT. Środki w kwocie 3 192 tysięcy złotych są zablokowane jako zabezpieczenia realizacji transakcji oraz wypłaty wynagrodzeń.

W pozycji inne aktywa pieniężne wykazane zostały środki pieniężne udostępnione ramach wewnątrzgrupowej umowy cash pooling.

Oczekiwane straty kredytowe oszacowane zostały w oparciu o ratingi instytucji bankowych, w których zdeponowane zostały środki pieniężne. Zasady szacowania strat kredytowych przedstawiono w nocie 15.8.

Struktura walutowa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów została przedstawiona w nocie 44.2.

33. Pochodne instrumenty finansowe

Zawierane przez Grupę kontrakty na instrumenty pochodne stanowią zabezpieczenie przyszłych przepływów pieniężnych. Grupa nie zawierała kontraktów pochodnych w celach spekulacyjnych. W okresie sprawozdawczym Grupa nie stosowała rachunkowości zabezpieczeń, dlatego też wszystkie pochodne instrumenty finansowe klasyfikowane były jako aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. W trakcie roku obrotowego Grupa zawierała wyłącznie kontrakty krótkoterminowe forward na walutę EUR oraz USD.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa posiada otwarte transakcje dotyczące instrumentów pochodnych, natomiast nie posiada umów z wbudowanymi instrumentami pochodnymi, wymagających ich wydzielenia z umów zasadniczych.

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Aktywa krótkoterminowe, w tym:		
- forward walutowy	2 923	512
Aktywa krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych razem	2 923	512
Razem aktywa z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	2 923	512
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:		
- forward walutowy	15	188
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu pochodnych instrumentów finansowych razem	15	188
Razem zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	15	188

Waluta	Wartość nominalna w walucie (w tys.)	Średnioważony kurs	Okres zapadalności/okres ujęcia wypływu na wynik	31.12.2019				31.12.2018			
				Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe		Aktywa finansowe		Zobowiązania finansowe	
				KT	DT	KT	DT	KT	DT	KT	DT
EUR	4 708	4,3897	II kwartał 2019r.	-	-	-	-	222	-	-	-
	3 890	4,3914	III kwartał 2019r.	-	-	-	-	143	-	1	-
	16 566	4,4057	II kwartał 2020r.	1 808	-	-	-	-	-	-	-
	9 648	4,3679	III kwartał 2020r.	485	-	-	-	-	-	-	-
	2 100	4,3810	IV kwartał 2020r.	92	-	-	-	-	-	-	-
USD	4 220	3,7367	I kwartał 2019r.	-	-	-	-	52	-	118	-
	2 113	3,7251	II kwartał 2019r.	-	-	-	-	27	-	69	-
	1 047	3,7737	III kwartał 2019r.	-	-	-	-	40	-	-	-
	612	3,7728	IV kwartał 2019r.	-	-	-	-	28	-	-	-
	2 229	3,8065	I kwartał 2020r.	35	-	15	-	-	-	-	-
	2 087	3,8507	II kwartał 2020r.	111	-	-	-	-	-	-	-
	2 435	3,8933	III kwartał 2020r.	231	-	-	-	-	-	-	-
	1 414	3,9125	IV kwartał 2020r.	161	-	-	-	-	-	-	-
Razem aktywa/zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych				2 923	-	15	-	512	-	188	-

34. Pozostałe aktywa finansowe

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Lokaty krótkoterminowe powyżej 3 miesięcy	174 665	3 017
Oczekiwane straty kredytowe	(50)	(20)
Razem krótkoterminowe pozostałe aktywa finansowe	174 615	2 997

Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe stanowią środki pieniężne ulokowane na okres przekraczający 3 miesiące od daty założenia lokat.

Wzrost wartości pozostałych aktywów finansowych wynika głównie z wydłużenia horyzontu czasowego (ponad trzy miesiące), na który lokowane są nadwyżki posiadanych środków pieniężnych oraz wzrostu stanu posiadanych nadwyżek środków.

Wartość posiadanych lokat została skorygowana o oczekiwane straty kredytowe. Zasady szacowania strat kredytowych przedstawiono w nocie 15.8.

35. Kapitał własny

35.1. Kapitał zakładowy

W ciągu roku obrotowego nie nastąpiły zmiany w kapitale zakładowym Jednostki Dominującej.

Seria	Rodzaj akcji	Rodzaj uprzywilejowania akcji	Rodzaj ograniczenia praw do akcji	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji w zł	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji	Prawo do dywidendy (od daty)
A	zwykłe	brak	brak	13 600 000	10	136 000	Fundusz Założycielski i Fundusz Przedsiębiorstwa Państwowego Zakłady Azotowe Puławy	RHB 01.09.1992r. KRS 11.05.2001r.	01.09.1992r.
B	zwykłe	brak	brak	5 515 000	10	55 150	gotówką	03.11.2005r.	01.07.2005r.
Razem				19 115 000	10	191 150			

Struktura kapitału zakładowego Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” Spółka Akcyjna na dzień 31 grudnia 2019 roku

Akcjonariusz	Liczba posiadanych akcji	Udział w kapitale zakładowym	Udział w kapitale zakładowym	Udział w ogólnej liczbie głosów
Grupa Azoty S.A.	18 345 735	183 457	95,98%	95,98 %
Akcjonariat rozproszony (w tym Skarb Państwa posiadający 1 akcję)	769 265	7 693	4,02%	4,02 %

Wartość nominalna akcji

Wszystkie wyemitowane akcje posiadają wartość nominalną wynoszącą 10 złotych i zostały w pełni opłacone.

Prawa akcjonariuszy

Akcje wszystkich serii są jednakowo uprzywilejowane co do głosu, dywidendy oraz zwrotu z kapitału.

35.2. Kapitał z emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej

Kapitał zapasowy został utworzony z nadwyżki wartości emisyjnej nad nominalną w kwocie 242 660 tysięcy złotych, która została pomniejszona o koszty emisji akcji ujęte jako zmniejszenie kapitału zapasowego w kwocie 5 010 tysięcy złotych.

Wyszczególnienie	Kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej
Stan na 1 stycznia 2018 roku	237 650
Stan na 31 grudnia 2018 roku	237 650
Stan na 1 stycznia 2019 roku	237 650
Stan na 31 grudnia 2019 roku	237 650

35.3. Charakter i cel pozostałych kapitałów

Zyski zatrzymane i ograniczenia związane z kapitałem

Wyszczególnienie	Kapitał zapasowy tworzony zgodnie z wymogami KSH	Kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem	Pozostałe kapitały rezerwowe	Zyski/(straty) aktuarialne	Zysk/(strata) z lat ubiegłych	Całkowite dochody okresu	Razem zyski zatrzymane
Stan na 1 stycznia 2018 roku	63 717	1 815 500	589 517	(13 572)	357 817	-	2 812 979
Inne zmiany - zastosowanie MSSF 15 i 9	-	-	-	-	(3 227)	-	(3 227)
Stan na 1 stycznia 2018 roku	63 717	1 815 500	589 517	(13 572)	354 590	-	2 809 752
łącznie całkowite dochody	-	-	-	-	-	56 562	56 562
w tym:							
- wynik bieżącego okresu	-	-	-	-	-	57 253	57 253
- inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	(691)	(691)
Przeznaczenie na kapitał zapasowy	-	198 829	-	-	(198 829)	-	-
Transakcje z właścicielami - wypłata dywidendy	-	-	-	-	(85 253)	-	(85 253)
Stan na 31 grudnia 2018 roku	63 717	2 014 329	589 517	(13 572)	70 508	56 562	2 781 061
Stan na 1 stycznia 2019 roku	63 717	2 014 329	589 517	(14 263)	127 761	-	2 781 061
Zmiana polityki rachunkowości/korekta błędów	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 1 stycznia 2019 roku	63 717	2 014 329	589 517	(14 263)	127 761	-	2 781 061
łącznie całkowite dochody	-	-	-	-	-	294 513	294 513
w tym:							
- wynik bieżącego okresu	-	-	-	-	-	302 647	302 647
- inne całkowite dochody	-	-	-	-	-	(8 134)	(8 134)
Przeznaczenie na kapitał zapasowy	-	90 752	-	-	(90 752)	-	-
Transakcje z właścicielami - wypłata dywidendy	-	-	-	-	(33 642)	-	(33 642)
Stan na 31 grudnia 2019 roku	63 717	2 105 081	589 517	(14 263)	3 367	294 513	3 041 932

Kapitał zapasowy

Jednostka Dominująca na podstawie § 396 Kodeksu Spółek Handlowych jest zobowiązana utrzymywać zyski zatrzymane (tzw. kapitał zapasowy) do wysokości 1/3 kapitału zakładowego z przeznaczeniem wyłącznie na pokrycie ewentualnych strat finansowych. Jednostka musi przeznaczyć na ten cel minimalnie 8% zysku bieżącego do czasu zgromadzenia wymaganej równowartości 1/3 kapitału zakładowego. Na dzień 31 grudnia 2019 roku kapitał ten wynosił 63 717 tysięcy złotych.

Ponadto uchwałami Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z wypracowanego zysku utworzono kapitał zapasowy powyżej wymaganej przez przepisy KSH kwoty. Na dzień 31 grudnia 2019 roku kapitał ten wynosił 2 105 081 tysięcy złotych.

Pozostałe kapitały rezerwowe

Pozostałe kapitały rezerwowe stanowią głównie kwoty przekazane decyzją Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy w ramach podziału wyniku finansowego.

Zysk/(strata) z lat ubiegłych

Niepodzielony wynik z lat ubiegłych wynika głównie z korekt konsolidacyjnych, które nie podlegają podziałowi.

36. Rezerwy

36.1. Zmiany stanu rezerw

01.01.2019 - 31.12.2019	Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska	Rezerwa na sprawy sporne, kary, grzywny i odszkodowania	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na początek okresu	6 600	10 685	1 758	19 043
Utworzenie	5 387	8 153	5 579	19 119
Rozwiązanie	(84)	(3 113)	(2 119)	(5 316)
Wykorzystanie	(79)	(1 873)	(1 479)	(3 431)
Zmiana dyskonta	368	-	-	368
Stan na koniec okresu	12 192	13 852	3 739	29 783

01.01.2018 - 31.12.2018	Rezerwa na koszty utylizacji i pozostałe związane z ochroną środowiska	Rezerwa na sprawy sporne, kary, grzywny i odszkodowania	Inne rezerwy	Ogółem
Stan na początek okresu	6 218	4 342	1 058	11 618
Utworzenie	108	7 670	1 787	9 565
Rozwiązanie	(111)	(1 288)	(672)	(2 071)
Wykorzystanie	(20)	(39)	(415)	(474)
Zmiana dyskonta	405	-	-	405
Stan na koniec okresu	6 600	10 685	1 758	19 043

Struktura czasowa rezerw	31.12.2019	31.12.2018
część długoterminowa	17 348	7 188
część krótkoterminowa	12 435	11 855
Razem rezerwy	29 783	19 043

36.2. Rezerwa na zobowiązania związane z ochroną środowiska

Rezerwy te obejmują, w szczególności:

- rezerwę na zobowiązania związane z rekultywacją i monitoringiem składowisk odpadów;
- rezerwę na zobowiązania związane z wycofaniem z używania wyrobów zawierających azbest;
- rezerwę na zobowiązania związane z opróżnieniem instalacji produkcyjnych i zagospodarowaniem usuniętych odpadów.

Kwoty rezerw szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań. Ponieważ mają one dłuższy horyzont czasowy, w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach zdyskontowanych do wartości bieżącej. Do kalkulacji wartości rezerwy przyjęto stopę inflacji w wysokości 2,5% oraz stopę dyskonta 2,05%. Zmiany rezerw z tytułu dyskonta odnoszone są odpowiednio w przychody lub koszty finansowe.

Dla rezerwy dotyczącej rekultywacji składowiska odpadów w Jednostce Dominującej przyjęto 18,5 letni okres dalszego użytkowania oraz 30 letni monitorowania zamkniętego składowiska odpadów, za wyjątkiem komory nr 1, dla której przyjęto 9 letni okres dalszego użytkowania i 30 letni okres monitoringu po jej zamknięciu. Natomiast w odniesieniu do zamkniętego składowiska fosfogipsu w Wiślince (GZNF „Fosfory” Sp. z o.o.) przyjęto okres monitoringu do 2039 roku. Obowiązek rekultywacji i monitorowania składowisk odpadów wynika z przepisów prawa.

Dla rezerwy dotyczącej wycofania z używania wyrobów zawierających azbest w Jednostce Dominującej przyjęto proporcjonalne ponoszenie kosztów w 12,5 letnim okresie ich wycofywania, natomiast w GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. przyjęto, że proces usuwania azbestu zostanie zakończony w 2023 roku. Obowiązek wycofania z używania wyrobów zawierających azbest wynika z przepisów prawa.

Dla rezerwy dotyczącej opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów przyjęto 18,5 letni okres dalszego użytkowania instalacji. Obowiązek opróżnienia instalacji produkcyjnych i zagospodarowania usuniętych odpadów wynika z przepisów prawa.

36.3. Rezerwa na sprawy sądowe, kary, grzywny i odszkodowania

Rezerwy te szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań z tytułu toczących się spraw spornych z uwzględnieniem naliczonych odsetek i kosztów sądowych oraz kar umownych. Główną pozycję tych rezerw stanowią rezerwa na karę za przekroczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, oraz rezerwa na zobowiązania z obcego powództwa wraz z naliczonymi odsetkami.

Główne pozycje rezerw mają charakter krótkoterminowy, stąd w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach nominalnych.

36.4. Inne rezerwy

Rezerwy te szacowane są do wysokości możliwych do powstania przyszłych zobowiązań. Główną pozycją jest rezerwa na realizację postanowień pokontrolnych wynikających z okresowej kontroli infrastruktury kolejowej podlegającej Urzędowi Transportu Kolejowego. Z uwagi na to, że mają one charakter krótkoterminowy w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej wykazane są w wartościach nominalnych.

37. Świadczenia pracownicze

37.1. Programy akcji pracowniczych

Grupa nie wdrożyła i prowadzi programu akcji pracowniczych.

37.2. Świadczenia emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

01.01.2019 - 31.12.2019	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Ogółem
Wartość bieżąca zobowiązań stan na początek okresu	107 649	53 189	7 898	168 736
Koszty odsetek	2 972	1 255	240	4 467
Koszty bieżącego zatrudnienia	7 244	2 523	499	10 266
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	-	-	-
Wypłacone świadczenia	(10 067)	(2 432)	(313)	(12 812)
Zyski/straty aktuarialne	22 556	8 941	1 129	32 626
Wartość zobowiązań na koniec okresu	130 354	63 476	9 453	203 283
z tego:				
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	120 886	51 321	8 946	181 153
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	9 468	12 155	507	22 130

01.01.2018 - 31.12.2018	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Ogółem
Wartość bieżąca zobowiązań stan na początek okresu	106 956	51 519	7 446	165 921
Koszty odsetek	3 336	1 365	237	4 938
Koszty bieżącego zatrudnienia	7 028	2 364	432	9 824
Koszty przeszłego zatrudnienia	(41)	(16)	-	(57)
Wypłacone świadczenia	(9 197)	(2 992)	(142)	(12 331)
Zyski/straty aktuarialne	(433)	949	(75)	441
Wartość zobowiązań na koniec okresu	107 649	53 189	7 898	168 736
z tego:				
Wartość bilansowa zobowiązań długoterminowych	97 576	41 379	7 436	146 391
Wartość bilansowa zobowiązań krótkoterminowych	10 073	11 810	462	22 345

Łączna kwota kosztów ujętych w 2019 roku z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych

Wyszczególnienie	za okres	
	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Koszty bieżącego zatrudnienia	10 266	9 824
Koszty odsetek	4 467	4 938
Zyski/straty aktuarialne, w tym:	32 626	441
- ujęte w innych całkowitych dochodach	10 070	874
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	(57)
Razem koszty ujęte w całkowitych dochodach	47 359	15 146

Główne założenia aktuarialne

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023 i następne
Stopa dyskontowa (%)	2,05-2,1%	2,05-2,1%	2,05-2,1%	2,05-2,1%
Przewidywana stopa wzrostu podstawy nagrody jubileuszowej (%)	0,0-6,8%	0,0-3,0%	0,0-3,0%	1,0-3,0%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń (%)	0,0-10,0%	0,0-3,0%	0,0-3,0%	1,0-3,0%

Przyjęte do wyceny współczynniki rotacji pracowników w Jednostce Dominującej

Przedział wieku	Płeć	
	Mężczyzna	Kobieta
18-25	1,28%	1,64%
26-30	1,07%	1,37%
31-35	0,94%	1,07%
36-40	0,86%	0,88%
41-45	0,81%	0,77%
46-50	0,79%	0,69%
51-55	0,77%	0,65%
56-60	0,76%	0,61%
61-65	0,76%	-

Analiza wrażliwości

Stopa dyskontowa	Stopa wzrostu wynagrodzeń	Współczynnik rotacji zatrudnienia	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno - rentowe	Pozostałe świadczenia pracownicze	Ogółem
bazowa	bazowa	bazowa	130 354	63 476	9 453	203 283
bazowa +0,5%	bazowa	bazowa	123 675	60 091	8 948	192 714
bazowa -0,5%	bazowa	bazowa	137 131	67 207	9 996	214 334
bazowa	bazowa +1%	bazowa	142 906	70 655	10 465	224 026
bazowa	bazowa -1%	bazowa	119 474	57 425	8 592	185 491
bazowa	bazowa	bazowa +0,5%	123 925	59 998	9 041	192 964
bazowa	bazowa	bazowa -0,5%	137 296	67 282	9 902	214 480

Do aktualizacji rezerwy Grupa przyjęła parametry na podstawie dostępnych prognoz inflacji, analizy wzrostu wskaźników najniższego wynagrodzenia oraz przewidywanej rentowności wysoce płynnych papierów wartościowych. Poziom rezerwy, przy zakładanym poziomie zatrudnienia, zależny jest głównie od stopy dyskonta, stopy wzrostu wynagrodzeń oraz współczynników rotacji.

Przypisanie kwot do zobowiązań długo- i krótkoterminowych wynika z terminów nabywania uprawnień przez pracowników.

Grupa tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych, nagród jubileuszowych oraz odpraw pośmiertnych na podstawie wyceny dokonanej przez profesjonalną firmę aktuarialną.

37.3. Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy oraz pozostałe

Świadczenia te dotyczą głównie ekwiwalentu z tytułu niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego, odszkodowania z tytułu zobowiązania do powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy oraz odpraw pieniężnych wynikających z indywidualnych umów o pracę.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku zobowiązania z tytułu ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy wynosiły 15 608 tysięcy złotych (na 31 grudnia 2018 roku odpowiednio 15 137 tysięcy złotych). Na dzień 31 grudnia 2019 roku nie występowały zobowiązania z tytułu odszkodowań od powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec pracodawcy (na dzień 31 grudnia 2018 roku odpowiednio 127 tysięcy złotych). Zobowiązania z tytułu niewykorzystanych urlopów wypoczynkowych w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane są w zobowiązaniach jako rozliczenia międzyokresowe kosztów.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku roszczenia wynikające z umów o zakazie konkurencji wynosiły około 838 tysięcy złotych. Roszczenia te prezentowane są w rezerwach.

38. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W bieżącym roku obrotowym Grupa posiadała przyznane linie kredytowe, z których korzystała w celu terminowego regulowania swoich zobowiązań. W okresie sprawozdawczym Grupa korzystała również z finansowania wewnątrzgrupowego w ramach cash pooling.

Posiadane dostępne linie kredytowe i pożyczki:

Podmiot finansujący	Waluta	Wielkość limitu	Wartość na dzień 31.12.2019 roku			Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
			w walucie	w tys. zł	z tego część krótkoterminowa			
Bank Pekao S.A.	PLN	2 000	-	-	-	0% w przypadku spłaty kredytu w dniu zadłużenia	30.11.2019r.	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi w banku, - oświadczenie o poddaniu się egzekucji,
Bank PKO BP S.A.	PLN	70 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	30.09.2022r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji z tytułu poręczenia - pełnomocnictwo do rachunków w banku
Grupa Azoty S.A. Umowa o finansowanie wewnątrzgrupowe	PLN	1 000 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	29.06.2028r.	
NFOŚiGW	PLN	52 500	-	-	-	WIBOR 3M+marża	31.03.2028r.	- weksel in blanco
Bank PKO BP S.A., cash pooling	PLN	128 000	76 517	76 517	76 517	WIBOR 1M+ marża	30.09.2022r.	- pełnomocnictwo do rachunków w banku
Razem kredyty i pożyczki		1 252 500		76 517	76 517			

w tysiącach złotych

Podmiot finansujący	Waluta	Wielkość limitu	Wartość na dzień 31.12.2018 roku			Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
			w walucie	w tys. zł	z tego część krótkoterminowa			
Bank Pekao S.A.	PLN	2 000	-	-	-	0% w przypadku spłaty kredytu w dniu zadłużenia	30.11.2019r.	- pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bankowymi w banku, - oświadczenie o poddaniu się egzekucji.
Bank PKO BP S.A.	PLN	70 000 *	-	-	-	WIBOR 1M+marża	30.09.2022r.	- oświadczenie o poddaniu się egzekucji z tytułu poręczenia - pełnomocnictwo do rachunków w banku
Grupa Azoty S.A. Umowa o finansowanie wewnątrzgrupowe	PLN	1 000 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	29.06.2028r.	
NFOŚiGW	PLN	52 500	-	-	-	WIBOR 3M+marża	31.03.2028r.	- weksel in blanco - oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Bank PKO BP S.A., cash pooling	PLN	122 000	52 554	52 554	-	WIBOR 1M+ marża	30.09.2022r.	- pełnomocnictwo do rachunków w banku
Bank Millennium S.A.	PLN	2 000	-	-	-	WIBOR 1M+marża	22.03.2019r.	- weksle in blanco
Razem kredyty i pożyczki		1 248 500	52 554	52 554				

* w ramach limitu gwarancje, akredytywy w kwocie 27 460 tysięcy złotych

W bieżącym roku obrotowym Grupa korzystała z możliwości jakie daje kredyt – limit debetowy o charakterze intra-day, tj. możliwości zadłużenia się w ciągu dnia do wysokości przyznanego limitu i jego spłaty na koniec dnia.

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym nie miały miejsca przypadki naruszenia postanowień umów kredytowych.

39. Pozostałe zobowiązania finansowe

Wyszczególnienie	31.12.2019	01.01.2019	31.12.2018
		<i>przekształcone*</i>	
Zobowiązania z tytułu leasingu	193 258	222 043	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	-	-	2 268
Razem długoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	193 258	222 043	2 268

Wyszczególnienie	31.12.2019	01.01.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu leasingu	26 576	25 332	-
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	-	-	2 481
Zobowiązania z tytułu faktoringu	30 187	26 168	26 168
Oczekiwane straty kredytowe z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji	1 152	1 904	1 904
Razem krótkoterminowe pozostałe zobowiązania finansowe	57 915	53 404	30 553

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 12

Wykazane oczekiwane straty kredytowe dotyczą udzielonych poręczeń i gwarancji wewnątrzgrupowych.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe oraz wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych netto

Wyszczególnienie	31.12.2019	01.01.2019	31.12.2018
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych:			
w okresie 1 roku	31 631	36 457	2 874
w okresie od 1 do 5 lat	129 030	139 278	2 287
powyżej 5 lat	278 690	295 884	-
Razem zobowiązania z tytułu leasingu finansowego - minimalne opłaty leasingowe ogółem	439 351	471 619	5 161
Koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	219 517	224 244	412
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych wg terminów wymagalności:			
w okresie 1 roku	26 576	25 332	2 481
w okresie od 1 do 5 lat	105 391	121 089	2 268
powyżej 5 lat	87 867	100 954	-
Razem wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	219 834	247 375	4 749

Dane na dzień 31 grudnia 2019 roku w stosunku do danych wykazanych na dzień 31 grudnia 2018 roku są nieporównywalne z uwagi na wdrożenie od dnia 01 stycznia 2019 roku MSSF 16 „Leasing”. Zasady wprowadzone od 01 stycznia 2019 roku oraz stosowane do 31 grudnia 2018 roku opisane zostały w nocie 15.5. Wpływ wdrożenia MSSF 16 „Leasing” na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej przedstawiono w nocie 12.

Zobowiązania z tytułu leasingu rozliczane są liniowo w całym okresie trwania umowy, za wyjątkiem opłat z tytułu wieczystego użytkowania gruntu, które regulowane są raz w roku, na koniec marca. Zobowiązanie z tytułu wieczystego użytkowania gruntów przypadające do uregulowania w marcu 2020 roku wynosi 3 323 tysiące złotych.

40. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	2	3
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	175	1 190
Inne zobowiązania finansowe	9 585	792
Razem zobowiązania finansowe	9 762	1 985
Inne zobowiązania niefinansowe	3 143	-
Rozliczenia międzyokresowe bierne kosztów	795	505
Razem zobowiązania niefinansowe	3 938	505
Razem długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	13 700	2 490

Długoterminowe zobowiązania na dzień 31 grudnia 2019 roku z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe stanowi głównie kaucja, wpłacona jako zabezpieczenie roszczeń Spółki z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania kontraktu, oraz płatność z polisy ubezpieczeniowej.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	355 227	456 657
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	56 725	84 355
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	17 613	17 190
Inne zobowiązania finansowe	1 321	305
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)	43 515	41 489
Razem zobowiązania finansowe	474 401	599 996
Zobowiązania z tytułu podatków (innych niż CIT) i ubezpieczeń społecznych	30 671	32 447
Pozostałe zobowiązania budżetowe	320	294
ZFŚS	69	51
Inne zobowiązania niefinansowe	7 827	12 233
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	853	52
Wynagrodzenia za niewykorzystane urlopy pracownicze	15 608	15 137
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)	325 200	156 972
Razem zobowiązania niefinansowe	380 548	217 186
Razem krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	854 949	817 182
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	868 649	819 672

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w ciągu 1 miesiąca.

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych wynika głównie ze wzrostu biernych rozliczeń międzyokresowych o około 170 265 tysięcy złotych, w szczególności z tytułu wyższego poziomu rozliczeń międzyokresowych dotyczących praw do emisji CO₂ o 172 521 tysięcy złotych oraz ze spadku poziomu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych łącznie o 129 265 tysięcy złotych.

Zobowiązania z tytułu umów

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń za działania marketingowe	13 548	10 124
Razem zobowiązania finansowe	13 548	10 124
Zaliczki otrzymane na dostawy	5 185	12 287
Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych	96	31
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	404	1 632
Razem zobowiązania niefinansowe	5 685	13 950
Razem krótkoterminowe zobowiązania z tytułu umów	19 233	24 074

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi przedstawione są w nocie 43.1.

41. Dotacje

Wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2019 roku dotacje stanowią dotacje pieniężne otrzymane na nabycie aktywów trwałych, głównie rzeczowych. Środki pozyskane na nabycie rzeczowych aktywów trwałych pochodzą z Funduszy Pomocowych UE oraz przydziału praw do emisji CO₂ i certyfikatów energii elektrycznej w związku z poniesieniem nakładów inwestycyjnych i spełnieniem wymaganych warunków.

Grupa zobowiązana jest do zachowania trwałości sfinansowanych projektów najczęściej przez okres 5 lat. Za niedotrzymanie warunków trwałości projektów we wskazanym okresie Grupa zobowiązana jest do zwrotu otrzymanych środków wraz z należnymi odsetkami. Z uwagi na to, iż Grupa dokłada szczególnej staranności w dotrzymaniu warunków podpisanych umów, w jej ocenie ryzyko zwrotu otrzymanych środków jest niewielkie a potencjalne zobowiązania z tego tytułu wykazane są w nocie 42.3.

W lutym 2019 roku przyznane zostały Grupie nieodpłatnie prawa do emisji CO₂ na rok 2019. Wartość otrzymanych nieodpłatnie praw, kwalifikowana przez Grupę jako dotacja, według ich wartości godziwej z dnia przyznania, wynosiła 182 639 tysięcy złotych.

W okresie sprawozdawczym zwiększenie dotacji do aktywów trwałych wynikało głównie z otrzymanych nieodpłatnie praw do emisji CO₂ za realizację projektu wymiana turbozespołu TG-2 w kwocie 49 113 tysięcy złotych.

W 2019 roku Grupa otrzymała również środki z tytułu przyznanej jednolitej płatności obszarowej oraz dotacje z NCBiR w związku z zrealizowanymi projektami badawczymi i rozwojowymi.

Cel dotacji	Zmiany w okresie 01.01.2019 - 31.12.2019					
	Stan dotacji na początek okresu	Zwiększenia w okresie	Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie	Zwroty dotacji w okresie	Inne zmniejszenia dotacji w okresie	Stan dotacji na koniec okresu
Dotacje do aktywów trwałych	58 394	49 113	(6 304)	-	-	101 203
Budowa instalacji	15 703	-	(1 187)	-	-	14 516
Nabycie/wytworzenie aktywów trwałych	42 691	49 113	(5 117)	-	-	86 687
Pozostałe	-	182 639	-	-	(182 639)	-
Razem	58 394	231 752	(6 304)	-	(182 639)	101 203

Cel dotacji	Zmiany w okresie 01.01.2018 - 31.12.2018					
	Stan dotacji na początek okresu	Zwiększenia w okresie	Odpisanie dotacji w pozostałe przychody operacyjne w okresie	Zwroty dotacji w okresie	Inne zmniejszenia dotacji w okresie	Stan dotacji na koniec okresu
Dotacje do aktywów trwałych	41 398	21 728	(4 732)	-	-	58 394
Budowa instalacji	18 512	-	(2 809)	-	-	15 703
Nabycie/wytworzenie aktywów trwałych	22 886	21 728	(1 923)	-	-	42 691
Pozostałe	-	90 793	(1 027)	-	(89 766)	-
Razem	41 398	112 521	(5 759)	-	(89 766)	58 394

Struktura czasowa dotacji	31.12.2019	31.12.2018
część długoterminowa	93 898	53 630
część krótkoterminowa	7 305	4 764
Razem dotacje	101 203	58 394

42. Zobowiązania i należności warunkowe oraz inne pozycje pozabilansowe

42.1. Opłaty z tytułu leasingu operacyjnego – Grupa jako leasingodawca

Wyszczególnienie	31.12.2019
W okresie 1 roku	2 932
W okresie 2 roku	1 386
W okresie 3 roku	1 284
W okresie 4 roku	1 284
W okresie 5 roku	1 284
Powyżej 5 lat	9 765
Razem	17 935

Od 01 stycznia 2019 Spółka wdrożyła MSSF 16 „Leasing”. Przyjęte zasady wprowadzone opisane zostały w nocie 15.5. Przyszłe opłaty z tytułu leasingu operacyjnego obejmują umowy leasingu operacyjnego, najmu, dzierżawy.

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Przychody z tytułu umów leasingu, najmu i dzierżawy ujęte w wyniku finansowym	4 124	5 494

42.2. Inne zobowiązania warunkowe i pozycje pozabilansowe

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu gwarancji	5 520	5 590
Udzielone poręczenia	2 147 165	2 139 971
Sporne sprawy sądowe	30 422	29 168
Pozostałe	71 617	145 806
Razem zobowiązania warunkowe i inne pozycje pozabilansowe	2 254 724	2 320 535

Zobowiązania z tytułu gwarancji zabezpieczających dobre wykonanie umów handlowych

Zobowiązania warunkowe wynikające z udzielonych gwarancji dobrego wykonania umów handlowych dotyczą głównie usług budowlano-montażowych oraz projektowych. Maksymalny termin ich rozliczenia przypada na marzec 2024 roku.

Poręczenia udzielone stronom trzecim

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość udzielonych poręczeń i gwarancji wynosi 2 147 781 tysięcy złotych. Biorąc pod uwagę rating podmiotu, któremu udzielono poręczenia Grupa oszacowała potencjalne straty kredytowe, które w wysokości 1 152 tysięcy złotych zostały ujęte jako zobowiązania w pozycji „Pozostałe zobowiązania finansowe”.

Poręczenia udzielone stronom trzecim opisane zostały w nocie 42.6.

Sporne sprawy sądowe

W pozycji spornych spraw sądowych wykazano pozwy złożone przeciwko podmiotom Grupy objętych konsolidacją. Główną pozycję stanowi złożony w dniu 12 lutego 2013 roku do Sądu Okręgowego w Gdańsku pozew Ciech S.A. o zasądzenie od GZNF „Fosfory” Sp. z o.o. kwoty 18 864 tysięcy złotych tytułem naprawienia wyrządzonej Ciech S.A. szkody z tytułu złożenia przez pozwanego nieprawdziwych oświadczeń co do stanu prawnego i finansowego pozwanego i jego spółek zależnych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Szacowana na dzień bilansowy kwota zobowiązania to 30 285 tysięcy złotych. O odbyły się rozprawy, przesłuchano świadków. Sprawa jest w toku. W ocenie Zarządu powództwo jest niezasadne, niemniej Zarząd nie wyklucza możliwości ugodowego rozstrzygnięcia sprawy.

Pozostałe

W pozycji pozostałe wykazano potencjalne zobowiązania z tytułu umów dofinansowania, zwolnienia ze złożenia zabezpieczeń oraz użytkowania i przechowywania obcych składników majątku.

Zobowiązania z tytułu umów dofinansowania w kwocie 12 877 tysięcy złotych dotyczą:

- umowy Nr BG1/SOIL/2013 o wykonanie i finansowanie projektu realizowanego w ramach programu BLUE GAS – Polski Gaz Łupkowy - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Jednostce Dominującej ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (5 666 tysięcy złotych) - termin rozliczenia: 31 październik 2020 rok;
- umowy Nr POIS.04.05.00-00-015/10-00 o dofinansowanie projektu „Budowa instalacji redukcji NO_x na kotłach OP-215 nr 4 i 5 w Zakładach Azotowych „Puławy” S.A.” – w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Jednostce Dominującej ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (4 567 tysięcy złotych) – termin rozliczenia: 02 luty 2021 rok;
- umowy Nr POIR.01.02.00-00-0042/16 o dofinansowanie projektu: „Opracowanie procesu otrzymywania ε-kaprolaktonu z cykloheksanonu i nadtlenu wodoru z wykorzystaniem katalizy chemo-enzymatycznej” – w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Jednostce Dominującej ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (941 tysięcy złotych) – termin rozliczenia: 31 maj 2025 rok;
- umowy Nr BIOSTRATEG1/271322/3/NCBR/2015 o wykonanie i finansowanie projektu realizowanego w ramach Programu „Środowisko naturalne, rolnictwo i leśnictwo” BIOSTRATEG pt. „Wsparcie dla rolnictwa niskoemisyjnego – zdolnego do adaptacji do zmian klimatu obecnie oraz w perspektywie lat 2030 i 2050” w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Jednostce Dominującej ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (149 tysięcy złotych) - termin rozliczenia: 31 marzec 2024 rok;
- umowy Nr POIR.01.02.00-00-0041/16 o dofinansowanie projektu "Opracowanie i wdrożenie zaawansowanego systemu sterowania (APC) dla instalacji wytwarzania amoniaku" - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Jednostce Dominującej ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (707 tysięcy złotych) - termin rozliczenia: 31 marzec 2026 rok;
- umowy nr: POIR.01.02.00-00-0061/17-00) dot. projektu "Opracowanie technologii otrzymywania tiosiarczanu potasu z wykorzystaniem gazów wydmuchowych z instalacji produkcji kwasu siarkowego oraz wieloskładnikowych nawozów płynnych na jego bazie" - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Jednostce Dominującej ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (469 tysięcy złotych) - termin rozliczenia: 31 marzec 2025 rok;

- umowy nr: POIR.04.01.04-00-0012/17-00) dot. projektu "Zielona technologia produkcji kwasu bursztynowego z surowców odnawialnych i odpadowych" - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Jednostce Dominującej ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (273 tysiące złotych) - termin rozliczenia: 31 październik 2026 rok;
- umowy nr: POIR.01.01.01-00-0476/18-00), dot. projektu "Opracowanie technologii wytwarzania nowego typu nawozów płynnych w oparciu o surowce fosforonośne pochodzenia osadowego" - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Jednostce Dominującej ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (46 tysięcy złotych) - termin rozliczenia: 31 maj 2028 rok;
- umowy nr: BIOSTRATEG3/347464/5/NCBR/2017) dot. projektu "Opracowanie technologii innowacyjnych nawozów mineralnych wzbogaconych mikrobiologicznie" - w przypadku niedotrzymania warunków umowy na Jednostce Dominującej ciąży obowiązek zwrotu dofinansowania wraz z odsetkami (6 tysięcy złotych) - termin rozliczenia: 31 styczeń 2026 rok;
- pozostałe dotacje podlegające zwrotowi w przypadku naruszenia warunków – 53 tysiące złotych z terminem rozliczenia w okresie od sierpnia 2020 roku do listopada 2024 roku.

Zmiana w stanie tej pozycji wynika głównie z naliczenia odsetek w związku z upływem czasu, wpływem dotacji oraz nieziszczenia się warunku do powstania zobowiązania. Zabezpieczeniem udzielenia dofinansowania ze środków UE projektów inwestycyjnych są złożone weksle in blanco.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania nie wystąpiły przesłanki do ujęcia wyżej wymienionych zobowiązań jako zobowiązania bilansowe.

Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń w kwocie 7 099 tysięcy złotych dotyczą prowadzenia składu podatkowego - Naczelnik Urzędu Celnego w Lublinie zwolnił Jednostkę Dominującą z obowiązku złożenia zabezpieczenia akcyzowego od zobowiązań podatkowych powstałych z tytułu produkcji wyrobów akcyzowych w procedurze zawieszenia poboru akcyzy do 30 kwietnia 2020 roku do w/w kwoty.

Zobowiązania w kwocie 1 634 tysięcy złotych dotyczą roszczenia FST- Management Sp. z o.o. o odszkodowanie w wysokości utraconego kurtażu w związku ze skróceniem przez Jednostkę Dominującą okresu obowiązywania umów ubezpieczeniowych.

Zobowiązania z tytułu użytkowania i przechowywania obcych składników majątku w kwocie 49 847 tysięcy złotych stanowią:

- umowy dzierżawy, na podstawie których Grupa użytkuje obcy majątek o wartości około 12 159 tysięcy złotych;
- umowa, na podstawie której Grupa magazynuje powierzone materiały o wartości około 37 688 tysięcy złotych.

Pozostałą kwotę stanowią zobowiązania wynikające z rozliczenia zawartych umów oraz zgłoszonych przez kontrahentów reklamacji.

Ponadto w związku z podpisanymi umowami o dofinansowanie projektów z funduszy pomocowych, z których na dzień 31 grudnia 2019 roku płatności nie wystąpiły, jako zabezpieczenie Jednostka Dominująca złożyła weksle in blanco do kwot możliwego do uzyskania dofinansowania wraz z należnymi odsetkami.

42.3. Należności warunkowe i pozycje pozabilansowe

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Sporne sprawy budżetowe	10 679	10 649
Sporne sprawy sądowe	18 864	18 864
Pozostałe	174 958	84 048
Razem należności warunkowe i inne pozycje pozabilansowe	204 501	113 561

Sporne sprawy budżetowe wynikają z kwestionowania przez organ podatkowy złożonych przez Grupę korekt deklaracji podatku od nieruchomości za lata 2012-2018 wraz z wnioskami o stwierdzenie nadpłaty. W ocenie Grupy realizowalność roszczenia jest prawdopodobna stąd prezentowana jest jako należność warunkowa.

W pozycji tej wykazano również zgłoszone do Ciech S.A. roszczenie o zapłatę kwoty 18 864 tysiące złotych z tytułu naruszenia przez Ciech S.A. zapewnień wynikających z umowy sprzedaży udziałów. W dniu 30 października 2012 roku złożono pozew do Sądu Okręgowego w Warszawie. Sprawa jest w toku. W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej powództwo jest zasadne, niemniej Zarząd nie wyklucza możliwości polubownego rozstrzygnięcia sprawy.

W pozycji pozostałe wykazano ulgę w podatku dochodowym od osób prawnych przysługującą Grupie w związku z poniesionymi nakładami na realizowany obecnie projekt inwestycyjny w kwocie nominalnej 132 881 tysięcy złotych (kwota zdyskontowana 122 581 tysięcy złotych) oraz rekompensaty dla sektorów i podsektorów energochłonnych w szacowanej kwocie 41 607 tysięcy złotych. Wysokość rekompensaty zostanie ustalona po weryfikacji, przez zewnętrznego audytora, danych produkcyjnych oraz weryfikacji Wniosku przez URE. Pozostała kwota wykazana w tej pozycji to należne kwoty od ubezpieczycieli.

42.4. Zobowiązania inwestycyjne

Grupa planuje ponieść w 2020 roku nakłady na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne o wartości około 1 082,2 miliona złotych, w tym na ochronę środowiska około 336,4 miliona złotych. Grupa sukcesywnie zawiera kontrakty w zakresie realizacji projektów inwestycyjnych. Wartość zawartych a niewykonanych najistotniejszych umów wynosi około 1 403 296 tysięcy złotych.

Zaciągnięte zobowiązania inwestycyjne dotyczą głównie projektu budowy elektrowni, instalacji kwasu azotowego oraz modernizacji kotła parowego.

42.5. Sprawy sądowe

Na dzień 31 grudnia 2019 roku z powództwa/odwołania Grupy toczyły się sprawy o wartości przedmiotu sporu ponad 18 milionów złotych. Natomiast przeciwko Grupie toczyły się postępowania z powództwa osób trzecich o wartości ponad 30 milionów złotych. Potencjalne skutki finansowe toczących się spraw zostały przez Grupę ocenione w zakresie prawdopodobieństwa ich wystąpienia i odpowiednio ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

42.6. Gwarancje

Na podmiotach Grupy ciążyą zobowiązania warunkowe wynikające z udzielenia poręczeń stronom trzecim.

W dniu 18 grudnia 2019 roku Jednostka Dominująca wraz z Grupą Azoty S.A. oraz Grupą Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. i Grupą Azoty Zakłady Azotowe „Police” S.A. podpisała z PKO BP S.A. aneks Nr 5 do umowy kredytu w formie limitu kredytowego wielocelowego (Umowa LKW) z dnia 23 kwietnia 2015

roku, w ramach którego nastąpiła harmonizacja z umowami korporacyjnymi Grupy związana z projektem Polimery Police (GA Polyolefins) oraz inne zmiany techniczne. Kwota umowy złotych pozostaje bez zmian. Na dzień zawarcia aneksu sublimit dla Jednostki Dominującej pozostał bez zmian w wysokości 70 milionów złotych. Okres kredytowania do dnia 30 września 2022 roku. Zabezpieczeniem są poręczenia udzielone (w dniu 29 czerwca 2018 roku) przez każdą z kluczowych spółek zależnych Grupy Azoty S.A., w tym Jednostkę Dominującą. Kwota poręczenia udzielonego przez Jednostkę Dominującą wynosi 96 milionów złotych. Umowa poręczenia wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z LKW.

W dniu 18 grudnia 2019 roku Jednostka Dominująca wraz z Grupą Azoty S.A. i wybranymi spółkami wchodzącymi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty podpisała z PKO BP S.A. aneks nr 16 do umowy kredytu w rachunku bieżącym z dnia 1 października 2010 roku (Umowa KRB), w ramach którego nastąpiła harmonizacja z umowami korporacyjnymi Grupy związana z projektem Polimery Police (GA Polyolefins) oraz inne zmiany techniczne. Kwota umowy pozostała bez zmian. Na dzień zawarcia ww. aneksu sublimit dla Jednostki Dominującej został ustalony do wysokości 0 milionów złotych. Okres kredytowania trwa do 30 września 2022 roku. Zabezpieczeniem wierzytelności Banku wynikających z niniejszej Umowy KRB są poręczenia udzielone przez kluczowe spółki zależne Grupy Azoty S.A., w tym Jednostkę Dominującą. Kwota poręczenia udzielonego przez Jednostkę Dominującą wynosi 124 miliony złotych. Poręczenie wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z Umowy KRB.

W związku z zawartą w dniu 29 czerwca 2018 roku pomiędzy Jednostką Dominującą wraz z pozostałymi kluczowymi spółkami Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Umową poręczenia na rzecz PKO BP, reprezentującego także pozostałych kredytodawców, tj. BGK, Bank Zachodni WBK S.A. oraz ING Bank Śląski S.A., kredytu udzielonego Grupie Azoty S.A. w kwocie 3 miliardów złotych. Kwota poręczenia udzielonego przez Jednostkę Dominującą wynosi 1,2 milionów złotych. Poręczenie wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu odnawialnego, zawartego na okres 7 lat od daty podpisania.

W związku z zawartą w dniu 26 lipca 2018 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) umową kredytu na kwotę 500 milionów złotych, w dniu 26 lipca 2018 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBOiR. Kwota udzielonej przez każdego z gwarantów, w tym Jednostkę Dominującą, gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 200 milionów złotych. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu, zawartej na okres 10 lat.

W związku z zawartą w dniu 28 maja 2015 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju (EBOiR) umową kredytu na kwotę 150 milionów złotych, w dniu 28 maja 2015 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBOiR. Kwota udzielonej przez każdego z gwarantów, w tym Jednostkę Dominującą, gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 60 milionów złotych. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu, zawartej na okres 10 lat.

W związku z zawartą w dniu 25 stycznia 2018 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) umową kredytu na kwotę 145 milionów euro, w dniu 25 stycznia 2018 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki zależne Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBI. Kwota udzielonych przez każdego z gwarantów, w tym Jednostkę Dominującą, gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 58 milionów euro. Gwarancja wygasa

z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy z EBI.

W związku z zawartą w dniu 28 maja 2015 roku pomiędzy Grupą Azoty S.A. a Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI) umową kredytu na kwotę 550 milionów złotych, w dniu 28 maja 2015 roku została zawarta Umowa gwarancji, zgodnie z którą kluczowe spółki zależne Grupy Kapitałowej Grupa Azoty udzieliły gwarancji na rzecz EBI. Kwota udzielonych przez każdego z gwarantów, w tym Jednostkę Dominującą, gwarancji została ustalona w maksymalnej wysokości 220 milionów złotych. Gwarancja wygasa z upływem okresu zabezpieczenia, kończącym się wraz ze spłatą wierzytelności wynikających z umowy kredytu, zawartej na okres 10 lat.

W związku z udzielonymi poręczeniami i gwarancjami, na dzień 31 grudnia 2019 roku, zgodnie z wymogami MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, Spółka oszacowała oczekiwane straty kredytowe w kwocie 1 152 tysięcy złotych. Ustalona kwota oczekiwanych strat kredytowych ujęta została w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe zobowiązania finansowe”. Wykazane w zobowiązaniach pozabilansowych zobowiązania z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji zostały pomniejszone o wartości wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Rodzaje zabezpieczenia	31.12.2019	31.12.2018
przelew środków jako zabezpieczenie akredytywy, kaucje, blokady	430	507
pełnomocnictwo do rachunków bankowych	81 000	72 000
oświadczenia o poddaniu się egzekucji	1 733 699	1 611 429
weksle "in blanco"	127 396	116 643
Razem	1 942 525	1 800 579

42.7. Rozliczenia podatkowe

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (na przykład sprawy celne, dewizowe czy ubezpieczenia społeczne) podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

Z dniem 15 lipca 2016 roku do Ordynacji Podatkowej zostały wprowadzone zmiany w celu uwzględnienia postanowień Ogólnej Klauzuli Zapobiegającej Nadużyciom (GAAR). GAAR ma zapobiegać powstawaniu i wykorzystywaniu sztucznych struktur prawnych tworzonych w celu uniknięcia zapłaty podatku w Polsce. GAAR definiuje unikanie opodatkowania, jako czynność dokonaną przede wszystkim w celu osiągnięcia korzyści podatkowej, sprzecznej w danych okolicznościach z przedmiotem i celem przepisów ustawy podatkowej. Zgodnie z GAAR taka czynność nie skutkuje osiągnięciem korzyści podatkowej, jeżeli sposób

działania był sztuczny. Wszelkie występowanie (i) nieuzasadnionego dzielenia operacji, (ii) angażowania podmiotów pośredniczących mimo braku uzasadnienia ekonomicznego lub gospodarczego, (iii) elementów wzajemnie się znoszących lub kompensujących oraz (iv) inne działania o podobnym działaniu do wcześniej wspomnianych, mogą być potraktowane jako przesłanka istnienia sztucznych czynności podlegających przepisom GAAR. Nowe regulacje będą wymagać znacznie większego osądu przy ocenie skutków podatkowych poszczególnych transakcji.

Klauzulę GAAR należy stosować w odniesieniu do transakcji dokonanych po jej wejściu w życie oraz do transakcji, które zostały przeprowadzone przed wejściem w życie klauzuli GAAR, ale dla których po dacie wejścia klauzuli w życie korzyści były lub są nadal osiągane. Wdrożenie powyższych przepisów umożliwi polskim organom kontroli podatkowej kwestionowanie realizowanych przez podatników prawnych ustaleń i porozumień, takich jak restrukturyzacja i reorganizacja grupy.

Grupa ujmuje i wycenia aktywa lub zobowiązania z tytułu bieżącego i odroczonego podatku dochodowego przy zastosowaniu wymogów MSR 12 „Podatek dochodowy” w oparciu o zysk (stratę podatkową), podstawę opodatkowania, nierozliczone straty podatkowe, niewykorzystane ulgi podatkowe i stawki podatkowe, uwzględniając ocenę niepewności związanych z rozliczeniami podatkowymi.

Gdy istnieje niepewność co do tego, czy i w jakim zakresie organ podatkowy będzie akceptował poszczególne rozliczenia podatkowe transakcji, Grupa ujmuje te rozliczenia uwzględniając ocenę niepewności.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres pięciu lat, począwszy od końca roku w którym powstało zobowiązanie podatkowe. W wyniku przyszłych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe potencjalnie mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. W celu ograniczenia ryzyka podatkowego, niezależnie od przeglądu i badania jednostkowego sprawozdania finansowego, okresowo przeprowadza się audyty rozliczeń podatkowych.

W sierpniu 2017 roku Dyrektor Urzędu Celno-Skarbowego w Białej Podlasce wszczął kontrolę rozliczeń w Jednostce Dominującej z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku od towarów i usług za 2016 rok. W 2019 roku kontrola została zakończona. Nieprawidłowości w rozliczeniach podatkowych nie stwierdzono.

W niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym występują niepewne pozycje podatkowe, które wynikają z dokonania przez Grupę, na podstawie przepisów ustawy o podatku akcyzowym, szacunku możliwego zwrotu zapłaconego podatku akcyzowego dotyczącego energii elektrycznej. Pozycja ta prezentowana jest w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako należności.

43. Informacje o podmiotach powiązanych

Przychody uzyskane od jednostek powiązanych	01.01.2019 - 31.12.2019				
	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	przychody finansowe	pozostałe przychody operacyjne
Jednostka dominująca	150 326	85	-	4 726	24
Jednostki zależne	192	56	-	-	52
Wspólne przedsięwzięcia	1 733	75	-	655	474
Pozostałe podmioty powiązane	204 943	21	-	4	578
Razem przychody ze sprzedaży jednostkom powiązanym	357 194	237	-	5 385	1 128

Przychody uzyskane od jednostek powiązanych	01.01.2018 - 31.12.2018				
	przychody ze sprzedaży produktów	przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	przychody finansowe	pozostałe przychody operacyjne
Jednostka dominująca	128 561	-	-	2 908	8
Jednostki zależne	181	47	-	-	51
Wspólne przedsięwzięcia	31	-	-	100	-
Pozostałe podmioty powiązane	218 255	1 863	-	24	554
Razem przychody ze sprzedaży jednostkom powiązanym	347 028	1 910	-	3 032	613

Zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	01.01.2019 - 31.12.2019			
	zakupy usług	zakupy towarów i materiałów	zakupy rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	zakupy usług finansowych
Jednostka dominująca	6 784	17 626	-	4 284
Jednostki zależne	6 898	25	-	-
Wspólne przedsięwzięcia	19 754	7 060	2	838
Członkowie kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	3	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane	1 035	74 406	198	-
Razem zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	34 474	99 117	200	5 122

Zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	01.01.2018 - 31.12.2018			
	zakupy usług	zakupy towarów i materiałów	zakupy rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	zakupy usług finansowych
Jednostka dominująca	5 891	29 510	9	2 982
Jednostki zależne	6 723	29	-	-
Wspólne przedsięwzięcia	7 253	-	-	-
Członkom kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	14	-	-	-
Pozostałe podmioty powiązane	8 440	60 451	55	1
Razem zakupy pochodzące od jednostek powiązanych	28 321	89 990	64	2 983

Należności od jednostek powiązanych	31.12.2019	31.12.2018
Jednostka dominująca	17 949	18 629
Jednostki zależne	51	25
Wspólne przedsięwzięcia	230	-
Członkowie kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	5	-
Pozostałe podmioty powiązane	31 483	38 543
Razem należności od jednostek powiązanych	49 718	57 197

Odpisy aktualizujące wartość należności od jednostek powiązanych	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Stan na początek okresu	(21)	(65)
Zwiększenia - odpis utworzony w ciężar wyniku finansowego	(20)	(26)
Rozwiązanie - odpis odwrócony jako uznanie wyniku finansowego	26	70
Wykorzystanie	2	-
Stan na koniec okresu	(13)	(21)

Zobowiązania wobec jednostek powiązanych	31.12.2019	31.12.2018
Jednostka dominująca	2 997	2 779
Jednostki zależne	696	639
Wspólne przedsięwzięcia	28 201	201
Członkowie kluczowej kadry zarządzającej i nadzorującej	-	1
Pozostałe podmioty powiązane	7 644	7 975
Razem zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	39 538	11 595

Gwarancje i poręczenia udzielone jednostkom powiązanim	31.12.2019	01.01.2019
Jednostce dominującej	2 145 841	2 138 755
Pozostałym podmiotom powiązanim	2 801	2 801
Razem udzielone jednostkom powiązanim gwarancje i poręczenia	2 148 642	2 141 556

Prezentowane w tabeli „Należności od podmiotów powiązanych” dane obejmują zarówno należności z tytułu dostaw i usług jak i inne należności.

Warunki udzielonych gwarancji i poręczeń zostały przedstawione w nocie 42.6.

Istotne transakcje z podmiotami kontrolowanymi przez Skarb Państwa dotyczą głównie dostaw surowców gazu ziemnego, węgla, benzenu i siarki, energii elektrycznej i praw majątkowych oraz ubezpieczeń.

Zakup gazu ziemnego od Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. odbywa się w oparciu o zapisy umowy oraz zatwierdzoną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki Taryfę dla paliw gazowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu wyniosła ponad 688 milionów złotych (w roku 2018 odpowiednio 1 037 milionów złotych).

Zakup energii elektrycznej, węgla i praw majątkowych dokonywany jest od podmiotów Grupy Kapitałowej PGE S.A. oraz ENEA S.A. Zakup odbywa się na warunkach rynkowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu od Grupy Kapitałowej PGE S.A. i ENEA S.A. wyniosła odpowiednio 164 miliony złotych i około 224 miliony złotych (w roku 2018 odpowiednio 105 milionów złotych i 171 milionów złotych).

Dostawy benzenu i siarki z PKN Orlen S.A. odbywają się w oparciu o umowy zawarte na warunkach rynkowych. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu od Grupy Kapitałowej PKN Orlen S.A. wyniosła ponad 115 milionów złotych (w roku 2018 odpowiednio 148 milionów złotych).

Zakupy siarki dokonywane są również od Grupy Kapitałowej LOTOS. W bieżącym roku obrotowym wartość netto transakcji zakupu od Grupy LOTOS wyniosła około 7 milionów złotych (w roku 2018 odpowiednio 5 milionów złotych).

Grupa ubezpiecza majątek oraz prowadzoną działalność w TUW PZUW i PZU S.A. oraz realizuje program grupowego ubezpieczenia na życie z funduszem inwestycyjnym w PZU Życie S.A. Warunki ubezpieczenia ustalane są w drodze negocjacji. Wartość składek przypadająca na bieżący rok wyniosła odpowiednio 15 189 tysięcy złotych (w roku ubiegłym 9 645 tysięcy złotych), 230 tysięcy złotych (w ubiegłym roku 227 tysięcy złotych) oraz 487 tysięcy złotych (w roku ubiegłym 487 tysięcy złotych).

43.1. Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Warunki istotnych transakcji zawartych w okresie sprawozdawczym z podmiotami powiązanymi nie odbiegają od zwyczajowo przyjętych w obrocie gospodarczym.

43.2. Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Transakcje z udziałem członków Zarządu i Rady Nadzorczej wynikają głównie z pełnionych przez osoby powołane do tych organów funkcji oraz stosunku pracy, a ich warunki nie odbiegają od zwyczajowo przyjętych.

43.3. Wynagrodzenie Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd Jednostki Dominującej

Świadczenia krótkoterminowe

01.01.2019 - 31.12.2019					
Zarząd	Wynagrodzenie stałe	Odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji	Odprawa pieniężna	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych	Wynagrodzenie zmienne
Krzysztof Bednarz	642	-	-	-	-
Krzysztof Homenda	535	-	-	-	161
Izabela Świderek	548	-	-	-	147
Anna Zarzycka-Rzepecka	554	-	-	-	-
Andrzej Skwarek	372	-	-	-	265
Jacek Janiszek*	-	109	-	-	322
Wojciech Kozak*	-	-	-	-	231
Zenon Pokojski*	-	660	-	-	198
Razem	2 651	769	-	-	1 324

* W kolumnie Wynagrodzenie zmienne wykazano wypłaconą nagrodę roczną za pełnienie funkcji w latach poprzednich

01.01.2018 - 31.12.2018					
Zarząd	Wynagrodzenie stałe	Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Świadczenia z tytułu rozwiązania/zmiany stosunku pracy	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych	Wynagrodzenie zmienne
Krzysztof Bednarz	247	-	-	-	-
Jacek Janiszek	414	218	159	-	322
Krzysztof Homenda	549	-	-	-	161
Izabela Świderek	561	-	-	-	147
Anna Zarzycka-Rzepecka*	519	-	-	4	-
Andrzej Skwarek	387	-	-	-	265
Paweł Owczarski	38	264	-	-	-
Razem	2 715	482	159	4	895

* wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych za okres 01-25.01.2018r.

Podane powyżej wynagrodzenia i świadczenia są kwotami należnymi z tytułu pełnionych funkcji we wskazanych okresach. Wynagrodzenia i świadczenia wypłacane są zgodnie z warunkami określonymi w zawartych umowach. Członkowie Zarządu Jednostki Dominującej zatrudniani są na umowy cywilnoprawne.

Członkom Zarządu przysługuje wynagrodzenie w części stałej i zmiennej. Wynagrodzenie stałe z tytułu pełnienia funkcji w Zarządzie Spółki obejmuje również wynagrodzenie za pełnienie funkcji Członka Zarządu lub Członka Rady Nadzorczej w spółce zależnej Grupy Kapitałowej Spółki Grupa Azoty S.A.

Wynagrodzenie zmienne przyznawane jest przez Radę Nadzorczą w oparciu o stopień realizacji wyznaczonych celów. W bieżącym roku obrotowym wypłacone zostały wynagrodzenia zmienne za realizację celów za lata 2015 i 2017. Wypłata wynagrodzenia nastąpiła z utworzonej na ten cel rezerwy. W ciężar wyniku finansowego bieżącego roku została utworzona rezerwa na wynagrodzenie zmienne za 2019 rok w kwocie 3 141 tysięcy złotych.

Członkom Zarządu przysługują również świadczenia dodatkowe, m.in. samochód służbowy, mieszkanie służbowe, telefon komórkowy i inne, przyznawane decyzją Rady Nadzorczej.

Członkom Zarządu Spółki nie przysługują nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe oraz spadkobiercom odprawy pośmiertne.

Świadczenia z tytułu rozwiązania umowy cywilnoprawnej

W przypadku pełnienia funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy, Członkom Zarządu przysługuje odprawa pieniężna w wysokości 3-krotności miesięcznego wynagrodzenia stałego.

Świadczenia po okresie zatrudnienia

Po rozwiązaniu umowy Członkom Zarządu przysługuje odszkodowanie z tytułu umowy o zakazie konkurencji. Odszkodowanie przysługuje przez okres 6 miesięcy po rozwiązaniu umowy, w wysokości 100% stałego wynagrodzenia.

Płatności na bazie akcji

W Grupie nie funkcjonują programy zakładające płatności na bazie akcji (programy akcji pracowniczych).

Rada Nadzorcza Jednostki Dominującej

Rada Nadzorcza	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Jacek Nieścior	102	96
Maciej Marzec	96	90
Wiktor Cwynar	90	85
Krzysztof Bednarz	-	52
Grzegorz Mandziarz *	90	85
Jacek Wójtowicz *	90	85
Krzysztof Majcher	90	8
Razem	558	501

*/ przedstawiciel załogi w Radzie Nadzorczej, podano wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji w Radzie

Podane powyżej wynagrodzenia są kwotami należnymi z tytułu pełnionych funkcji we wskazanych okresach. Oprócz w/w wynagrodzeń Członkom Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej przysługuje zwrot kosztów dojazdu na spotkania. Łączna kwota świadczeń wypłaconych z tego tytułu wyniosła w 2019 roku 65 tysięcy złotych (w roku 2018 świadczenia te wynosiły 22 tysięcy złotych). Wynagrodzenia i świadczenia wypłacane są zgodnie z obowiązującymi w Jednostce Dominującej regulacjami.

Łączna wartość wynagrodzeń Zarządów i Rad Nadzorczych pozostałych podmiotów objętych konsolidacją

Zarządy	Wynagrodzenie stałe	Odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji	Odprawa pieniężna	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych	Wynagrodzenie zmienne
za okres 01.01.2019 - 31.12.2019	1 599	-	-	-	-

Zarządy	Wynagrodzenie stałe	Nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	Świadczenia z tytułu rozwiązania/zmiany stosunku pracy	Wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organach podmiotów powiązanych	Wynagrodzenie zmienne
za okres 01.01.2018 - 31.12.2018	2 333	-	68	-	156

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Rady Nadzorcze	737	756

44. Cele i zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Zarządzanie ryzykiem finansowym ma na celu zapewnianie płynności finansowej oraz stabilizacji przepływów pieniężnych, ograniczanie zmienności wyniku finansowego, minimalizację odchyleń od założonych w budżecie, jak też wspieranie w procesie organizacji finansowania działalności. Główne rodzaje ryzyka wynikającego z prowadzonej przez Grupę działalności obejmują:

- ryzyko rynkowe, tj. ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko cenowe;
- ryzyko płynności;
- ryzyko kredytowe.

Grupa monitoruje i zarządza każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące posiadanych przez nią instrumentów finansowych. W świetle Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, z początkiem lutego 2020 roku rozpoczął się okres przejściowy, który będzie obowiązywał do końca 2020 roku. W okresie przejściowym w dalszym ciągu będzie miało zastosowanie do Wielkiej Brytanii prawo Unii Europejskiej. W polskich przepisach warunki obowiązywania okresu przejściowego zostały uregulowane w ustawie z dnia 19 lipca 2019 roku o okresie przejściowym (Dz.U. 2019 poz. 1516) i wskazują, iż Wielka Brytania w okresie przejściowym traktowana jest jak państwo członkowskie Unii Europejskiej.

Po okresie przejściowym skutki wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej dla Grupy mogą być zarówno pozytywne jak i negatywne. Wielka Brytania jest głównym rynkiem eksportu PULAN®-u i RSM®, co może skutkować nałożeniem ceł oraz wprowadzenie procedur związanych z importem/eksportem towarów, a przez to ograniczyć wymianę handlową. Może również nastąpić gwałtowny spadek EUA (brytyjskie firmy zaczną wyprzedawać niepotrzebne im uprawnienia). W związku z wyjściem Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej Grupa nie zakłada konieczności poniesienia istotnych nakładów.

Efekt wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej na kształtowanie się kursu funta do waluty krajowej Grupa ocenia na nieznaczący.

44.1. Ryzyko stopy procentowej

Grupa narażona jest na ryzyko zmienności przepływów pieniężnych z tytułu zmian stóp procentowych wynikające z otrzymanych kredytów i pożyczek, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej oraz posiadania wolnych środków pieniężnych, których lokowanie odbywa się w oparciu o stałe w okresie trwania lokaty stopy procentowe, co powoduje zmniejszenie zysków z inwestycji w sytuacji spadku stóp procentowych.

W okresie sprawozdawczym występujące zarówno aktywa jak i zobowiązania oprocentowane według stopy zmiennej w części równoważyły ryzyko wynikające ze zmian stóp procentowych. Grupa nie stosowała zabezpieczeń stóp procentowych. W Grupie funkcjonuje procedura zarządzania ryzykiem stopy procentowej, w ramach której monitorowany jest stopień narażenia Grupy na ryzyko stopy procentowej. W roku 2019 nie zaistniały przesłanki wymagające zawierania transakcji zabezpieczających przed ryzykiem stopy procentowej.

Wartość bilansowa instrumentów finansowych narażonych na ryzyko stopy procentowej

Oprocentowanie stałe	31.12.2019				Ogółem
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	
Aktywa gotówkowe	175 082	-	-	-	175 082
Zobowiązania z tytułu leasingu	(25 816)	(24 991)	(79 745)	(87 867)	(218 419)
Zobowiązania z tytułu faktoringu	(30 187)	-	-	-	(30 187)
Ekspozycja netto	119 079	(24 991)	(79 745)	(87 867)	(73 524)

Oprocentowanie zmienne	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	557 646	-	-	-	557 646
Kredyty bankowe i pożyczki	(76 517)	-	-	-	(76 517)
Zobowiązania z tytułu leasingu	(760)	(488)	(167)	-	(1 415)
Ekspozycja netto	480 369	(488)	(167)	-	479 714

Oprocentowanie stałe	31.12.2018				Ogółem
	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	
Aktywa gotówkowe	323 467	-	-	-	323 467
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(645)	(376)	(158)	-	(1 179)
Zobowiązania z tytułu faktoringu	(26 168)	-	-	-	(26 168)
Ekspozycja netto	296 654	(376)	(158)	-	296 120

Oprocentowanie zmienne	<1rok	1–2 lat	2-5 lat	>5 lat	Ogółem
Aktywa gotówkowe	250 166	-	-	-	250 166
Kredyty bankowe i pożyczki	(52 554)	-	-	-	(52 554)
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego i umów dzierżawy z opcją zakupu	(1 836)	(1 211)	(523)	-	(3 570)
Ekspozycja netto	195 776	(1 211)	(523)	-	194 042

44.2. Ryzyko walutowe

Grupa jest w istotnym stopniu narażona na ryzyko zmienności kursów walutowych z uwagi na znaczącą sprzedaż produktów w walucie obcej oraz ponoszenie większości kosztów wytworzenia w walucie krajowej. Ryzyko walutowe wiąże się głównie ze zmianami poziomu kursu USD oraz EUR.

Zarządzanie ryzykiem walutowym oparte jest na polityce i wyznaczonych celach, realizowanych przez Komitet Ryzyka Walutowego. Obejmuje ono identyfikację i monitoring ekspozycji na ryzyko oraz zabezpieczanie i pomiar efektywności stosowanych zabezpieczeń.

Grupa zarządza ryzykiem walutowym stosując hedging naturalny oraz pochodne instrumenty finansowe. W rezultacie, Grupa podejmuje działania zabezpieczające przed gwałtowną aprecjacją złotego względem walut obcych. Spółka stosuje głównie instrumenty typu kontrakty forward.

Poziom zabezpieczenia ekspozycji walutowych przedstawiony został w nocie 32.

Ekspozycje walutowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych wykazano w wartościach netto.

	31.12.2019			31.12.2018		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w zł	379 944	379 944	69%	403 783	403 783	71%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w EUR	39 677	169 893	30%	35 056	150 742	27%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty w USD	2 179	8 279	1%	3 733	14 035	2%
		558 116			568 560	
	31.12.2019			31.12.2018		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w zł	199 796	199 796	61%	185 006	185 006	54%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w EUR	27 639	117 122	36%	31 752	136 531	41%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w USD	2 020	7 674	3%	4 376	16 453	5%
		324 592			337 990	
	31.12.2019			31.12.2018		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Aktywa z tytułu umów w zł	170	170	100%	67	67	100%
		170			67	
	31.12.2019			31.12.2018		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Pozostałe aktywa finansowe w zł	174 615	174 615	100%	2 997	2 997	100%
		174 615			2 997	

w tysiącach złotych

	31.12.2019			31.12.2018		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w zł	(349 556)	(349 556)	73%	(450 820)	(450 820)	75%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w EUR	(29 828)	(127 025)	25%	(32 961)	(141 737)	24%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w USD	(1 974)	(7 497)	2%	(2 456)	(9 233)	2%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe w GBP	(17)	(85)	0%	(40)	(191)	0%
		(484 163)			(601 981)	
	31.12.2019			31.12.2018		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Zobowiązania z tytułu umów w zł	(13 548)	(13 548)	100%	(10 124)	(10 124)	100%
		(13 548)			(10 124)	
	31.12.2019			31.12.2018		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Zobowiązania z tyt.kredytów i pożyczek w zł	(76 517)	(76 517)	100%	(52 554)	(52 554)	100%
		(76 517)			(52 554)	
	31.12.2019			31.12.2018		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
Pozostałe zobowiązania finansowe w zł	(153 772)	(153 772)	61%	(29 145)	(29 145)	89%
Pozostałe zobowiązania finansowe w EUR	(22 872)	(97 401)	39%	(855)	(3 676)	11%
		(251 173)			(32 821)	
	31.12.2019			31.12.2018		
	Waluta	zł	%	Waluta	zł	%
łącznie ekspozycja w walutach obcych						
EUR	14 616	62 589	88%	32 992	141 860	87%
USD	2 225	8 456	12%	5 653	21 255	13%
GBP	(17)	(85)	0%	(40)	(191)	0%
		70 960			162 924	

44.3. Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Grupa oszacowała następująco:

- 1,0% zmiana w zakresie stopy procentowej PLN (wzrost lub spadek stopy procentowej);
- 0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej USD (wzrost lub spadek stopy procentowej);
- 0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej);
- 0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej CZK (wzrost lub spadek stopy procentowej);
- 0,25% zmiana w zakresie stopy procentowej GBP (wzrost lub spadek stopy procentowej);
- 10% zmiana kursu walutowego zł/USD (wzrost lub spadek kursu walutowego);
- 10% zmiana kursu walutowego zł/EUR (wzrost lub spadek kursu walutowego);
- 10% zmiana kursu walutowego zł/GBP (wzrost lub spadek kursu walutowego);
- 10% zmiana kursu walutowego zł/CZK (wzrost lub spadek kursu walutowego).

Wartości wykazane w analizie wrażliwości stanowią sumę wartości ustalonych dla poszczególnych walut. Zostały one ustalone w ujęciu rocznym.

Wpływ potencjalnie możliwych zmian na wynik finansowy i kapitał Grupy

31.12.2019	Wartość pozycji	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody	
		+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 10%	- 10%	+ 10%	- 10%
		+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD	+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD				
		+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR	+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR				
Aktywa długoterminowe	1 830	-	-	-	-	-	-	-	-
Udziały i akcje	15	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 815	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa krótkoterminowe	1 058 726	(821)	830	-	-	15 508	(15 508)	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	322 777	-	-	-	-	12 480	(12 480)	-	-
Aktywa z tytułu umów	170	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne w banku	52 016	-	-	-	-	3 843	(3 843)	-	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	43 256	111	(111)	-	-	4 291	(4 291)	-	-
Inne środki pieniężne	462 969	-	-	-	-	9 721	(9 721)	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	174 615	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	2 923	(932)	941	-	-	(14 827)	14 827	-	-
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	-	(821)	830	-	-	15 508	(15 508)	-	-
Podatek (19%)	-	156	(158)	-	-	(2 947)	2 947	-	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	-	(665)	672	-	-	12 561	(12 561)	-	-
Zobowiązania długoterminowe	203 020	(7)	7	-	-	(7 881)	7 881	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	193 258	(7)	7	-	-	(7 881)	7 881	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	9 762	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	622 396	(774)	774	-	-	(15 651)	15 651	-	-
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	76 517	(765)	765	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	57 915	(8)	8	-	-	(1 859)	1 859	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	474 401	-	-	-	-	(13 461)	13 461	-	-
Zobowiązania z tytułu umów	13 548	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	15	(1)	1	-	-	(331)	331	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	-	(781)	781	-	-	(23 532)	23 532	-	-
Podatek (19%)	-	148	(148)	-	-	4 471	(4 471)	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	-	(633)	633	-	-	(19 061)	19 061	-	-
Razem zwiększenie/(zmniejszenie)	-	(1 298)	1 305	-	-	(6 500)	6 500	-	-

w tysiącach złotych

31.12.2018	Wartość pozycji	Ryzyko stopy procentowej				Ryzyko walutowe			
		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody		wpływ na wynik		wpływ na inne całkowite dochody	
		+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 100 pb w zł	- 100 pb w zł	+ 10%	- 10%	+ 10%	- 10%
		+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD	+ 25 pb w USD	- 25 pb w USD				
		+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR	+ 25 pb w EUR	- 25 pb w EUR				
		+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP	+ 25 pb w GBP	- 25 pb w GBP				
		+ 25 pb w CZK	- 25 pb w CZK	+ 25 pb w CZK	- 25 pb w CZK				
Aktywa długoterminowe	9 161	-	-	-	-	-	-	-	-
Udziały i akcje	8 216	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	945	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa krótkoterminowe	909 411	1 169	(1 166)	-	-	26 945	(26 945)	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	337 045	-	-	-	-	15 298	(15 298)	-	-
Aktywa z tytułu umów	67	-	-	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne w banku	103 223	-	-	-	-	3 731	(3 731)	-	-
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	295 570	1 358	(1 358)	-	-	10 264	(10 264)	-	-
Inne środki pieniężne	169 997	-	-	-	-	2 482	(2 482)	-	-
Pozostałe aktywa finansowe	2 997	93	(93)	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	512	(282)	285	-	-	(4 830)	4 830	-	-
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	-	1 169	(1 166)	-	-	26 945	(26 945)	-	-
Podatek (19%)	-	(222)	222	-	-	(5 120)	5 120	-	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	-	947	(944)	-	-	21 825	(21 825)	-	-
Zobowiązania długoterminowe	4 253	(17)	17	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 268	(17)	17	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 985	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	693 430	(79)	79	-	-	(17 250)	17 250	-	-
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	52 554	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	30 553	(19)	19	-	-	(262)	262	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	599 996	-	-	-	-	(15 116)	15 116	-	-
Zobowiązania z tytułu umów	10 124	-	-	-	-	-	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	15	(60)	60	-	-	(1 872)	1 872	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	-	(96)	96	-	-	(17 250)	17 250	-	-
Podatek (19%)	-	18	(18)	-	-	3 278	(3 278)	-	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	-	(78)	78	-	-	(13 972)	13 972	-	-
Razem zwiększenie/(zmniejszenie)	-	869	(866)	-	-	7 853	(7 853)	-	-

44.4. Ryzyko cenowe

Grupa nie jest narażona na istotne inne ryzyko cenowe związane z instrumentami finansowymi natomiast występuje ryzyko cenowe zarówno cen produktów Grupy jak i surowców oraz praw majątkowych, w szczególności praw do emisji CO₂.

W Grupie wdrożony został model zarządzania ryzykiem praw do emisji CO₂. Zarządzanie obejmuje zabezpieczenie odpowiedniej ilości praw oraz cen ich nabycia. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa posiadała zawarte kontrakty na dostawę praw do emisji CO₂ z dostawą na 2020, 2021 i 2022 rok. Podpisane kontrakty umożliwią Grupie zakup praw do emisji CO₂ w ilości 599 582 ton w 2020 roku, 760 078 ton w 2021 roku i 462 087 t w roku 2022 po średniej cenie 24,32 EUR, przy cenie rynkowej na dzień bilansowy wynoszącej 24,48 EUR.

Na wyniki Grupy bardzo duży wpływ mają ceny surowców, w szczególności gazu ziemnego i energii elektrycznej. Grupa podejmuje działania w zakresie ograniczania ryzyka cenowego. Działania z jednej strony prowadzą do dywersyfikacji dostaw, z drugiej zaś w ramach obowiązującego kontraktu na dostawy

gazu zawierane są transakcje dostaw w przyszłych okresach o określonym wolumenie w oparciu o stałe ceny.

44.5. Ryzyko kredytowe

Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe rozumiane jako ryzyko związane z niewywiązaniem się wierzycieli Grupy ze swoich zobowiązań wobec Grupy, czym spowodują poniesienie strat przez Grupę. Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe zostało oszacowane jako wartość bilansowa wierzytelności, tj. po uwzględnieniu odpisu aktualizującego wartość wierzytelności, w tym odpisu na szacowane straty kredytowych.

Grupa dokonuje **oceny oczekiwanych strat kredytowych** (ECL) niezależnie od tego czy wystąpiły przesłanki utraty wartości.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług Grupa stosuje uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia przy użyciu macierzy rezerw. Grupa wykorzystuje dane historyczne dotyczące strat kredytowych, skorygowane w stosownych przypadkach o wpływ informacji dotyczących przyszłości, tj. oczekuje się, że dane w zakresie historycznej spłacalności mogą odzwierciedlać ryzyko kredytowe, jakie ponoszone będzie w okresach przyszłych.

W przypadku pozostałych aktywów finansowych, Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym. Jeżeli ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, odpis na oczekiwane straty kredytowe wycenia się w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia.

W odniesieniu do pozostałych aktywów finansowych ryzyko niewypłacalności kontrahentów (np. instytucji finansowych) wyznaczane jest w oparciu o ocenę wiarygodności przyznaną przez agencje ratingowe.

Oczekiwana strata kredytowa, zgodnie z MSSF 9 „Instrumenty finansowe” kalkulowana jest przy uwzględnieniu szacunków w zakresie potencjalnych odzysków z tytułu wniesionych zabezpieczeń oraz wartości pieniądza w czasie.

Przesłanką, która brana jest pod uwagę przy analizie znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego związanego z danym aktywem finansowym jest fakt, że prawdopodobieństwo niewypłacalności kontrahenta na dzień sprawozdawczy jest co najmniej 100% większe od prawdopodobieństwa niewypłacalności na datę jego początkowego ujęcia. W analizie znaczącego wzrostu ryzyka kredytowego uwzględniane są również inne informacje mogące mieć wpływ na ocenę ryzyka kredytowego.

Przyjęto, że ryzyko kredytowe związane z danym instrumentem finansowym znacznie wzrosło od dnia jego początkowego ujęcia, w przypadku gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 30 dni.

Jednocześnie przyjęto, że niewykonanie zobowiązania przez dłużnika (default) następuje w przypadku, gdy opóźnienie w spłacie przekroczy 90 dni.

31.12.2019

Ryzyko kredytowe	Należności finansowe						Razem
	Bieżące	<30 dni	31-60 dni	61-90 dni	91-180 dni	powyżej 180 dni	
Ryzyko wystąpienia niewykonania zobowiązania	0,30%	2,86%	2,23%	18,59%	18,22%	98,24%	13,95%
Wartość brutto narażona na ryzyko	296 502	16 402	6 321	3 953	3 365	50 656	377 199
Wartość oczekiwanych strat kredytowych	886	469	141	735	613	49 763	52 607

31.12.2018

Ryzyko kredytowe	Należności finansowe						Razem
	Bieżące	<30 dni	31-60 dni	61-90 dni	91-180 dni	powyżej 180 dni	
Ryzyko wystąpienia niewykonania zobowiązania	0,57%	0,28%	5,25%	53,75%	5,17%	98,21%	14,39%
Wartość brutto narażona na ryzyko	318 657	11 920	4 724	307	2 860	55 231	393 699
Wartość oczekiwanych strat kredytowych	1 820	33	248	165	148	54 240	56 654

Jednostka Dominująca prowadzi politykę zabezpieczenia należności handlowych wynikających z podpisanych umów handlowych, monitoring sływu należności oraz windykację należności przeterminowanych. W celu zabezpieczenia przed ryzykiem kredytowym wdrożono Politykę zarządzania kredytem kupieckim.

W przypadku transakcji sprzedaży realizowanej z odroczonym terminem płatności, Jednostka Dominująca prowadzi działania zmierzające do ograniczenia ryzyka kredytowego i strat, które mogłyby ponieść w przypadku niewywiązania się dłużników ze swoich zobowiązań wobec Jednostki Dominującej.

Zgodnie z przyjętą Polityką zarządzania kredytem kupieckim Jednostka Dominująca:

- samodzielnie oraz we współpracy z podmiotami zewnętrznymi pozyskuje informacje o swoich kontrahentach;
- na bieżąco analizuje ich sytuację finansową oraz ocenia zdolność kredytową;
- przyznaje kontrahentom limity kredytu kupieckiego;
- stale monitoruje należności oraz moralność płatniczą kontrahentów;
- prowadzi polubowną oraz sądową windykację należności.

Grupa prowadzi działania zmierzające do zabezpieczenia należności. W tym celu wykorzystywane są m.in. hipoteki kaucyjne, gwarancje/blokady bankowe, weksle, zastawy, poręczenia oraz zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia należności.

Ubezpieczeniem objęte są należności (z wyjątkiem transakcji realizowanych w ramach gwarancji bankowych, akredytyw lub awalu) z tytułu sprzedaży:

- melaminy, kaprolaktamu oraz innych produktów sprzedawanych odbiorcom melaminy i kaprolaktamu oraz przedgonu alkoholowego i PUC-C;
- PULAN® (saletra amonowa), RSM®, RSM®S, PULREA® (mocznik), PULSAR® (siarczan amonu), Pulgran®, Pulgran®S, Siarczan amonu IOS, NOXY®;
- zagranicznej Pulaska®, amoniaku, nadtlenu wodoru, dwutlenku węgla, wodoru, kwasu azotowego i COOLANT® (suchego lodu);
- LIKAM® (wody amoniakalnej) i PULNOX® do elektrociepłowni i elektrowni, cementowni, spalarni śmieci oraz oczyszczalni ścieków;
- krajowej mocznika na cele techniczne, sprzedaży amoniaku, nadtlenu wodoru, dwutlenku węgla, wodoru, kwasu azotowego, COOLANT® (suchego lodu), PULAN MAKRO, folii FFS i stretch hood, worków PE i z regeneratu.

W rozliczeniach z kontrahentami Grupa wykorzystuje również akredytywy.

Wartość zabezpieczonych oraz objętych ubezpieczeniem należności z tytułu dostaw i usług brutto na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 227 597 tysięcy złotych, co stanowi około 61,2% należności.

Należności z tytułu dostaw i usług według siedziby kontrahenta w Polsce wynoszą 223 298 tysiące złotych, poza Polską 96 758 tysięcy złotych.

Należności z tytułu dostaw i usług według zlokalizowanej siedziby kontrahenta w Polsce wynoszą 224 205 tysięcy złotych, poza Polską 95 849 tysięcy złotych.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, w Grupie występuje duża koncentracja ryzyka kredytowego mimo, że Grupa posiada wielu odbiorców. Udział 10 największych dłużników z tytułu dostaw i usług w całości należności z tytułu dostaw i usług netto na koniec okresu sprawozdawczego wyniósł około 35,1%.

Ryzyko kredytowe związane z depozytami bankowymi, instrumentami pochodnymi Grupa uznaje za nieistotne, ponieważ transakcje zostały zawarte z instytucjami o ugruntowanej pozycji finansowej. W zakresie lokowania nadwyżek środków pieniężnych Grupa współpracuje z instytucjami finansowymi o ratingu inwestycyjnym.

Rating	Wartość narażona na ryzyko	Szacowane w okresie do 12 miesięcy
A-	518 952	(91)
BBB+	199 314	(64)
BBB	8 366	(5)
BBB-	1	-
BB+	1 428	(2)
BB	1	-
BB-	4 844	(15)

Grupa ponosi również ryzyko kredytowe wynikające z udzielonych gwarancji i poręczeń. Wartość oczekiwanych strat kredytowych z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji na koniec 2019 roku wynosi (-) 1 152 tysiące złotych.

Uwzględniając powyższe, w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej ryzyko kredytowe Grupy, zostało ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w uzasadnionej wysokości.

44.6. Ryzyko płynności

Grupa jest narażona na ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko to wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia.

Grupa zarządza płynnością poprzez utrzymanie odpowiedniego do skali prowadzonej działalności stanu gotówki oraz utrzymuje otwarte linie kredytowe stanowiące rezerwę płynności.

Lokowanie wolnych środków pieniężnych dostosowywane jest do cyklu płatności zobowiązań. Zawieranie transakcji o dłuższym terminie zapadalności wymaga zgody na odpowiednim poziomie kompetencyjnym.

W ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, znaczna wartość środków pieniężnych na dzień 31 grudnia 2019 roku (nota 32 i 34), dostępne linie kredytowe (nota 38) oraz dobra kondycja finansowa Grupy powodują, że ryzyko utraty płynności należy ocenić jako nieznaczące.

Analiza zobowiązań finansowych w przedziałach czasowych przedstawiona została poniżej.

Przedstawione kwoty stanowią maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko.

w tysiącach złotych

Struktura wiekowa zobowiązań finansowych	31.12.2019	Wartość bilansowa zobowiązań	Suma przepływów nominalnych	Zobowiązania wymagalne w okresie				powyżej 365 (patrz tabela poniżej)
				do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 180 dni	od 181 do 365 dni	
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek		76 517	76 517	-	76 517	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe		251 173	470 690	33 635	9 919	6 605	12 811	407 720
Pochodne instrumenty finansowe		15	15	15	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		355 229	355 229	303 120	52 037	40	30	2
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych		56 900	56 900	51 670	3 156	1 899	-	175
Zobowiązania z tytułu umów		13 548	13 548	-	4 002	9 546	-	-
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		17 613	17 613	17 596	17	-	-	-
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)		43 515	43 515	40 035	501	2 979	-	-
Inne zobowiązania finansowe		10 906	10 906	625	380	53	263	9 585
Razem		825 416	1 044 933	446 696	146 529	21 122	13 104	417 482

Zobowiązania wymagalne powyżej 365 dni	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Pozostałe zobowiązania finansowe	30 137	28 570	25 990	44 333	278 690	407 720
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	-	2	-	-	2
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	22	21	118	8	6	175
Inne zobowiązania finansowe	341	354	185	8 705	-	9 585
Razem	30 500	28 945	26 295	53 046	278 696	417 482

Struktura wiekowa zobowiązań finansowych	31.12.2018	Wartość bilansowa zobowiązań	Suma przepływów nominalnych	Zobowiązania wymagalne w okresie				powyżej 365 (patrz tabela poniżej)
				do 30 dni	od 31 do 90 dni	od 91 do 180 dni	od 181 do 365 dni	
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek		52 554	52 554	52 554	-	-	-	-
Pozostałe zobowiązania finansowe		32 821	33 233	26 427	2 662	744	943	2 457
Pochodne instrumenty finansowe		188	188	188	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług		456 660	456 660	402 973	53 304	68	312	3
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych		85 545	85 545	70 532	13 244	9	570	1 190
Zobowiązania z tytułu umów		10 124	10 124	-	5 064	5 060	-	-
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		17 190	17 190	17 190	-	-	-	-
Rozliczenia międzyokresowe kosztów (bierne)		41 489	41 489	7 882	161	33 446	-	-
Inne zobowiązania finansowe		1 097	1 097	259	-	12	34	792
Razem		697 668	698 080	578 005	74 435	39 339	1 859	4 442

Zobowiązania wymagalne powyżej 365 dni	1–2 lat	2-3 lat	3-4 lat	4-5 lat	>5 lat	Ogółem
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 897	560	-	-	-	2 457
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	3	-	-	-	-	3
Zobowiązania z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych	1 062	43	41	30	14	1 190
Inne zobowiązania finansowe	216	576	-	-	-	792
Razem	3 178	1 179	41	30	14	4 442

Wartość bilansowa zobowiązań wymagalnych a niezapłaconych	31.12.2019	31.12.2018
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	684	117 718
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	4
Razem wartość zobowiązań wymagalnych a niezapłaconych	684	117 722

45. Zarządzanie kapitałem

Grupa zarządza kapitałem w celu zachowania zdolności do kontynuowania działalności z uwzględnieniem realizacji planowanych inwestycji, tak aby mogła generować zwrot dla akcjonariuszy oraz przynosić korzyści pozostałym interesariuszom. Zgodnie z praktyką rynkową Grupa monitoruje wskaźnik kapitału własnego oraz wskaźnik kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania/EBITDA.

Wskaźnik kapitału własnego obliczany jest jako stosunek wartości netto aktywów (kapitał własny) do sumy bilansowej.

Wskaźnik kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania/EBITDA jest obliczany jako stosunek kredytów, pożyczek i innych źródeł finansowania do EBITDA. Kredyty, pożyczki i inne źródła finansowania oznaczają łączną kwotę zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i leasingu, natomiast EBITDA jest to zysk z działalności operacyjnej po dodaniu amortyzacji.

Wyszczególnienie	31.12.2019	01.01.2019	31.12.2018
	<i>przekształcone*</i>		
Kapitał własny	3 467 699	3 208 704	3 208 704
Suma bilansowa	5 065 612	4 659 728	4 417 102
Wskaźnik kapitału własnego	68,5%	68,9%	72,6%
Zysk z działalności operacyjnej	373 711	57 251	57 251
Amortyzacja	243 850	213 301	213 301
EBITDA	617 561	270 552	270 552
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	76 517	52 554	52 554
Pozostałe zobowiązania finansowe	251 173	275 447	32 821
Wskaźnik: Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek oraz innych źródeł finansowania/EBITDA	53,1%	121,2%	31,6%

* dane finansowe przekształcone zgodnie z informacją zawartą w nocie 12

46. Instrumenty finansowe

Porównanie wartości bilansowych i wartości godziwych instrumentów finansowych Grupy w podziale na poszczególne kategorie aktywów i pasywów.

Wyszczególnienie	31.12.2019		Klasyfikacja instrumentów finansowych				wyceniane w zamortyzowanym koszcie
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		
			obowiązkowo spełniające definicje kategorii	wyznaczone do kategorii decyzją jednostki	obowiązkowo spełniające definicje kategorii	wyznaczone do kategorii decyzją jednostki	
Aktywa długoterminowe	1 830	1 830	-	15	-	-	1 815
Udziały i akcje	15	15	-	15	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 815	1 815	-	-	-	-	1 815
Aktywa krótkoterminowe	1 058 726	1 058 726	512	-	-	-	1 055 803
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	322 777	322 777	-	-	-	-	322 777
Aktywa z tytułu umów	170	170	-	-	-	-	170
Środki pieniężne w banku	52 016	52 016	-	-	-	-	52 016
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	43 256	43 256	-	-	-	-	43 256
Inne środki pieniężne	462 969	462 969	-	-	-	-	462 969
Pozostałe aktywa finansowe	174 615	174 615	-	-	-	-	174 615
Pochodne instrumenty finansowe	2 923	2 923	512	-	-	-	-
Razem	1 060 556	1 060 556	512	15	-	-	1 057 618

Wyszczególnienie	31.12.2019		Klasyfikacja instrumentów finansowych		
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		wyceniane w zamortyzowanym koszcie
			obowiązkowo spełniające definicje kategorii	wyznaczone do kategorii decyzją jednostki	
Zobowiązania długoterminowe	203 020	203 020	-	-	203 020
Pozostałe zobowiązania finansowe	193 258	193 258	-	-	193 258
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	9 762	9 762	-	-	9 762
Zobowiązania krótkoterminowe	622 396	622 396	188	-	622 381
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	76 517	76 517	-	-	76 517
Pozostałe zobowiązania finansowe	57 915	57 915	-	-	57 915
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	474 401	474 401	-	-	474 401
Zobowiązania z tytułu umów	13 548	13 548	-	-	13 548
Pochodne instrumenty finansowe	15	15	188	-	-
Razem	825 416	825 416	188	-	825 401

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	31.12.2018		Klasyfikacja instrumentów finansowych				wyceniane w zamortyzowanym koszcie
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody		
			obowiązkowo spełniające definicje kategorii	wyznaczone do kategorii decyzją jednostki	obowiązkowo spełniające definicje kategorii	wyznaczone do kategorii decyzją jednostki	
Aktywa długoterminowe	9 161	9 161	-	15	-	8 201	945
Udziały i akcje	8 216	8 216	-	15	-	8 201	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	945	945	-	-	-	-	945
Aktywa krótkoterminowe	909 411	909 411	512	-	-	-	908 899
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	337 045	337 045	-	-	-	-	337 045
Aktywa z tytułu umów	67	67	-	-	-	-	67
Środki pieniężne w banku	103 223	103 223	-	-	-	-	103 223
Lokaty bankowe do 3 miesięcy	295 570	295 570	-	-	-	-	295 570
Inne środki pieniężne	169 997	169 997	-	-	-	-	169 997
Pozostałe aktywa finansowe	2 997	2 997	-	-	-	-	2 997
Pochodne instrumenty finansowe	512	512	512	-	-	-	-
Razem	918 572	918 572	512	15	-	8 201	909 844

Wyszczególnienie	31.12.2018		Klasyfikacja instrumentów finansowych		
	Wartość godziwa	Wartość księgowa	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		wyceniane w zamortyzowanym koszcie
			obowiązkowo spełniające definicje kategorii	wyznaczone do kategorii decyzją jednostki	
Zobowiązania długoterminowe	4 253	4 253	-	-	4 253
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 268	2 268	-	-	2 268
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	1 985	1 985	-	-	1 985
Zobowiązania krótkoterminowe	693 415	693 415	188	-	693 227
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	52 554	52 554	-	-	52 554
Pozostałe zobowiązania finansowe	30 553	30 553	-	-	30 553
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	599 996	599 996	-	-	599 996
Zobowiązania z tytułu umów	10 124	10 124	-	-	10 124
Pochodne instrumenty finansowe	188	188	188	-	-
Razem	697 668	697 668	188	-	697 480

Wartość godziwa środków pieniężnych, krótkoterminowych lokat, należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych, zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych nie odbiega od wartości bilansowych głównie ze względu na krótki termin zapadalności. Wartość godziwa kontraktów forward jest ustalana na podstawie wyceny dokonywanej przez instytucje finansowe.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa posiada udziały wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. W roku 2018 Grupa objęła udziały w GA Koltar stanowiące instrumenty finansowe, które wyceniane były na dzień 31 grudnia 2018 roku w wartości godziwej przez inne całkowite dochody. W roku 2019 w wyniku podwyższenia kapitału GA Koltar, udział Jednostki Dominującej w kapitale spółki wzrósł do 20%, w związku z tym zmienił się charakter inwestycji i posiadane udziały przestały być instrumentem finansowym.

Instrumenty finansowe ujmowane w wartości godziwej w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej – hierarchia wartości godziwej

31.12.2019			
Kategorie instrumentów wyceniane w wartości godziwej	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe, w tym:		2 923	15
udziały i akcje	-	-	15
instrumenty pochodne	-	2 923	-
Zobowiązania finansowe, w tym:		15	-
instrumenty pochodne	-	15	-
31.12.2018			
Kategorie instrumentów wyceniane w wartości godziwej	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Aktywa finansowe, w tym:		512	8 216
udziały i akcje	-	-	8 216
instrumenty pochodne	-	512	-
Zobowiązania finansowe, w tym:		188	-
instrumenty pochodne	-	188	-

Poziom 1 – cena notowana na aktywnym rynku dla tych samych składników aktywów lub zobowiązań,
Poziom 2 – wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe inne niż notowane ceny poziomu 1, które są pośrednio lub bezpośrednio możliwe do zaobserwowania,
Poziom 3 – wartości ustalone w oparciu o dane wejściowe, które nie opierają się na danych rynkowych możliwych do zaobserwowania.

Aktywa i zobowiązania zakwalifikowane do poziomu 2 to pochodne instrumenty finansowe, których wycena opiera się na wyliczeniach instytucji finansowych, z którymi zawarto transakcje.

W roku 2019 oraz w roku porównywalnym nie miały miejsca przesunięcia pomiędzy poziomem 1 a poziomem 2 hierarchii wartości godziwej, ani też żaden z instrumentów nie został przesunięty z/do poziomu 3 hierarchii wartości godziwej.

Pozycje przychodów, kosztów, zysków i strat ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu z całkowitych dochodów w podziale na kategorie instrumentów finansowych

Za okres od 01.01.2019 do 31.12.2019	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej			Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Aktywa/ zobowiązania finansowe ogółem
	przez inne całkowite dochody	przez wynik spełniające definicję kategorii	przez wynik wyznaczone do kategorii decyzja jednostki		
Przychody odsetkowe	-	-	-	8 588	8 588
Koszty odsetkowe	-	-	-	(8 197)	(8 197)
Zwijanie dyskonta dotyczącego instrumentów finansowych	-	-	-	1 273	1 273
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	-	(1 304)	(1 304)
Straty z tytułu utraty wartości	-	-	-	(1 347)	(1 347)
Odwrocenie strat z tytułu utraty wartości	-	-	-	472	472
Zyski z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	3 768	-	-	3 768
Straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	(389)	-	-	(389)
Ogółem zyski/(straty) netto	-	3 379	-	(515)	2 864

Za okres od 01.01.2018 do 31.12.2018	Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej			Aktywa/zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	Aktywa/ zobowiązania finansowe ogółem
	przez inne całkowite dochody	przez wynik spełniające definicję kategorii	przez wynik wyznaczone do kategorii decyzja jednostki		
Przychody odsetkowe	-	-	-	7 112	7 112
Koszty odsetkowe	-	-	-	(1 181)	(1 181)
Zwijanie dyskonta dotyczącego instrumentów finansowych	-	-	-	18	18
Zyski/(straty) z tytułu różnic kursowych	-	-	-	13 991	13 991
Straty z tytułu utraty wartości	-	-	-	(4 114)	(4 114)
Odwrocenie strat z tytułu utraty wartości	-	-	-	827	827
Zyski z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	437	-	-	437
Straty z tytułu wyceny i realizacji instrumentów pochodnych	-	(1 420)	-	-	(1 420)
Ogółem zyski/(straty) netto	-	(983)	-	16 653	15 670

47. Objasnienia do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Przepływy środków pieniężnych netto Grupy

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Przepływy z działalności operacyjnej	675 797	363 428
Przepływy z działalności inwestycyjnej	(616 618)	(242 855)
Przepływy z działalności finansowej	(69 923)	(85 350)
Wpływy / (wyływy) środków pieniężnych netto	(10 744)	35 223

Poziom przepływów z działalności operacyjnej wynika głównie z wysokości osiągniętego wyniku finansowego oraz zmiany stanu kapitału obrotowego.

W pozycji „Pozostałe wpływy/(wydatki) operacyjne” wykazano zaciągnięcie zobowiązań z tytułu faktoringu oraz zmianę stanu oszacowanych strat kredytowych dotyczących środków pieniężnych i udzielonych poręczeń i gwarancji.

Przepływy z działalności inwestycyjnej wynikają z wydatków na realizację projektów inwestycyjnych oraz lokowania wolnych środków pieniężnych na dłuższe okresy – powyżej 3 miesięcy. Największe nakłady w roku 2019 Grupa poniosła na projekty modernizacji instalacji kwasu azotowego oraz budowy nowych instalacji kwasu azotowego, neutralizacji i produkcji nowych nawozów na bazie kwasu azotowego, budowę wytwórni nawozów granulowanych na bazie saletry amonowej oraz modernizację kotła parowego. Grupa poniosła również znaczne nakłady na modernizacje oraz znaczące remonty i przeglądy.

Przepływy z działalności finansowej stanowią wypłata dywidendy oraz spłata zobowiązań faktoringowych i leasingowych wraz z kosztami ich obsługi. Wzrost płatności leasingowych jest efektem wdrożenia z dniem 01 stycznia 2019 roku MSSF 16 „Leasing”. Spłata zobowiązań faktoringowych dotyczy spłaty zobowiązań zaciągniętych w roku 2018.

Przyczyny występowania różnic pomiędzy bilansowymi zmianami niektórych pozycji oraz zmianami wynikającymi ze skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Bilansowa zmiana należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	104 518	(8 710)
Bilansowa zmiana należności z tytułu umów	(129)	1 223
Zmiana stanu zaliczek na dostawy aktywów trwałych	(48 437)	(17 710)
Zmiana stanu należności w wyniku transakcji bezgotówkowych	(4 004)	(22 646)
Zmiana stanu należności w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	51 948	(47 843)

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Bilansowa zmiana zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	48 977	111 431
Bilansowa zmiana zobowiązań z tytułu umów	(4 841)	11 099
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	23 328	(44)
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań finansowych	(329)	-
Zmiana stanu zobowiązań w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	67 135	122 486

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Bilansowa zmiana rezerw	45 287	10 240
Rezerwa odniesiona na nakłady inwestycyjne	(60)	(105)
Zmiana stanu rezerw odniesiona w inne całkowite dochody	(10 070)	(874)
Zmiana stanu rezerw w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	35 157	9 261

w tysiącach złotych

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Podatek dochodowy bieżący naliczony za okres sprawozdawczy	(60 119)	(16 163)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych	2 424	(79)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu podatku dochodowego	(1 239)	875
Zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	26 225	(22 276)
Transakcje bezgotówkowe - zarachowania innych należności budżetowych na poczet płatności z tytułu podatku dochodowego	4 004	22 646
Podatek dochodowy zapłacony	(28 705)	(14 997)

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(469 609)	(495 794)
Zmiana stanu zaliczek na dostawy aktywów trwałych	48 437	17 710
Rezerwa odniesiona na nakłady inwestycyjne	60	105
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu nabycia rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(23 328)	44
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	(444 440)	(477 935)

Zmiany stanu w okresie 01.01.2019 - 31.12.2019	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	Zobowiązania z tytułu leasingu	Zobowiązania z tytułu faktoringu	Razem
Stan na koniec poprzedniego okresu	52 554	4 749	26 168	83 471
Korekta z tytułu zastosowania MSSF 16	-	242 626	-	242 626
Stan na początek okresu	52 554	247 375	26 168	326 097
Wpływy z tytułu zaciągnięcia	32 423	-	-	32 423
Płatności z tytułu zadłużenia:	(12 394)	(29 889)	(26 194)	(68 477)
- spłaty kapitału	(8 460)	(26 442)	(26 141)	(61 043)
- odsetki zapłacone	(3 934)	(3 447)	(53)	(7 434)
Zmiany niepieniężne:	3 934	2 348	30 213	36 495
- otrzymane finansowanie	-	720	30 170	30 890
- naliczone odsetki	3 934	6 708	57	10 699
- inne zmiany niepieniężne	-	(5 080)	(14)	(5 094)
Stan na koniec okresu	76 517	219 834	30 187	326 538

w tysiącach złotych

Zmiany stanu w okresie 01.01.2018 - 31.12.2018	Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek	Zobowiązania z tytułu leasingu	Zobowiązania z tytułu faktoringu	Razem
Stan na początek okresu	46 498	4 204	-	50 702
Wpływy z tytułu zaciągnięcia	24 855	-	-	24 855
Płatności z tytułu zadłużenia	(21 788)	(3 126)	-	(24 914)
- spłaty kapitału	(18 799)	(2 781)	-	(21 580)
- odsetki zapłacone	(2 989)	(345)	-	(3 334)
Zmiany niepieniężne	2 989	3 671	26 168	32 828
- otrzymane finansowanie	-	3 326	26 155	29 481
- naliczone odsetki	2 989	345	13	3 347
Stan na koniec okresu	52 554	4 749	26 168	83 471

Różnica między wartością środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej a ich wartością wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych wynika z naliczonych na dzień bilansowy odsetek, różnic kursowych oraz oczekiwanych strat kredytowych.

Wyszczególnienie	31.12.2019	31.12.2018
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	558 227	569 409
Naliczone odsetki	(496)	(389)
Naliczone różnice kursowe	460	(188)
Oczekiwane straty kredytowe	127	230
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	558 318	569 062

48. Informacje dotyczące emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym oraz w okresie porównywalnym w/w zdarzenia w Grupie nie wystąpiły.

49. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Kapitałowej

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Zatrudnienie na stanowiskach robotniczych	2 956	2 974
Zatrudnienie na stanowiskach nierobotniczych	1 721	1 750
Razem	4 677	4 724

Zatrudnienie w Grupie, w zależności od potrzeb, uzupełniane jest przez pracowników zatrudnionych przez agencje pracy tymczasowej oraz umowy zlecenia i o dzieło.

Stan zatrudnienia w Grupie Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2019 roku w Grupie pracowało w oparciu o:

- umowę o prace 4 696 osób;
- umowy zlecenia i o dzieło 36 osób;
- kontrakty menadżerskie/zarządzania 38 osób;
- poprzez agencję pracy tymczasowej 18 osób.

50. Wynagrodzenie Audytora

Audytorem Jednostki Dominującej wybranym Uchwałą Nr 9/IX/2017 Rady Nadzorczej Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A. z dnia 20 czerwca 2017 roku do przeprowadzenia przeglądów i badań sprawozdań finansowych za lata obrotowe 2017, 2018 oraz 2019, jest firma Ernst & Young Audyt Polska spółka z o.o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie. Umowę dotyczącą przeglądów oraz badania i oceny sprawozdań finansowych Jednostka Dominująca zawarła 17 lipca 2017 roku.

Firma Ernst & Young Audyt Polska spółka z o.o. Sp. k. z siedzibą w Warszawie była również audytorem spółek GZNF „Fosfory” Sp. z o.o., Zakłady Azotowe Chorzów S.A., PROZAP Sp. z o.o., REMZAP Sp. z o.o., oraz Agrochem Puławy Sp. z o.o. w roku 2019.

Wynagrodzenie audytora Grupy Azoty Zakłady Azotowe „Puławy” S.A.

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Z tytułu umowy o badanie sprawozdania finansowego	179	100
Z tytułu umowy o przegląd sprawozdania finansowego	64	54
Razem	243	154

Wynagrodzenie audytora spółek konsolidowanych metodą pełną

Wyszczególnienie	01.01.2019 - 31.12.2019	01.01.2018 - 31.12.2018
Z tytułu umowy o badanie sprawozdania finansowego	244	187
Z tytułu umowy o przegląd sprawozdania finansowego	39	46
Razem	283	233

51. Zdarzenia następujące po zakończeniu okresu sprawozdawczego

- W dniu 29 stycznia 2020 roku zostało zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym połączenie spółek PROZAP Sp. z o.o. (spółka przejmująca) i KONCEPT Sp. z o.o. (spółka przejmowana). W wyniku połączenia udział Spółki w kapitale zakładowym oraz głosach na Walnym Zgromadzeniu obniżył się odpowiednio do 78,46% i 79,76%.
- W dniach 26 i 27 lutego 2020 roku Jednostka Dominująca otrzymała przydział uprawnień do emisji CO₂ na 2020 rok w ilości 2 095 018 ton, o wartości (na dzień przydziału) ponad 218 milionów złotych.
- W dniu 30 marca 2020 roku, na podstawie ustawy z dnia 19 lipca 2019 roku o systemie rekompensat dla sektorów i podsektorów energochłonnych, Jednostka Dominująca złożyła do Prezesa URE wnioski o przyznanie rekompensat za 2019 rok. Szacowana wysokość rekompensat może wynieść około 40 milionów złotych.

Informacja o wpływie pandemii COVID-19 na obecną i przyszłą sytuację Grupy

Zarządy Spółek na bieżąco monitorują rozwój wydarzeń w związku z rozprzestrzenianiem się koronawirusa wywołującego chorobę COVID-19 oraz oceniają wpływ epidemii na działalność poszczególnych spółek. Szczególna uwaga przywiązywana jest do identyfikacji ryzyk związanych z epidemią, aby wyprzedzająco podejmować działania zapobiegawcze. Rozwój sytuacji jest dynamiczny, z uwagą śledzone są nowe informacje. W Jednostce Dominującej powołany został zespół, który na bieżąco identyfikuje i ocenia ryzyka.

Zdiagnozowano następujące obszary potencjalnego ryzyka:

- Realizacji sprzedaży produktów poprzez zakłócenia w realizacji kontraktów (w tym w szczególności do obszarów o wysokim ryzyku epidemicznym), spowodowane ograniczeniami produkcji i skali działalności przez kontrahentów Spółki.
- Zakłócenia w łańcuchach dostaw surowców i sprzedaży produktów poprzez zakłócenia w transporcie (w tym w szczególności do obszarów o wysokim ryzyku epidemicznym), zmniejszenie dostępności środków transportu, zwiększenie kosztów dostaw w związku z podniesieniem stawek transportowych (szczególnie w kierunkach eksportowych), czasowe zamknięciem granic lub inne ograniczenia w tym zakresie.
- Potencjalne zakłócenia w terminowości realizacji projektów, w szczególności inwestycyjnych i prac remontowych ze względu na utrudnienia lub brak dostępności wykonawców, możliwe opóźnienia dostaw materiałów i urządzeń oraz działania organów administracji publicznej w zakresie wydawania decyzji administracyjnych.
- Potencjalne zakłócenia w ciągłości procesów produkcyjnych w wyniku zwiększonej absencji pracowników.
- Potencjalne zagrożenie utrzymania płynności finansowej przez niektórych kontrahentów w wyniku zatorów płatniczych kontrahentów.
- Zmienność kursów walutowych, w szczególności osłabienia kursu PLN względem EUR i USD.

Na dzień sporządzenia sprawozdania nie odnotowano ograniczeń popytu na rynku nawozowym. Negatywne skutki mogą potencjalnie dotyczyć sprzedaży eksportowej, może nastąpić przesunięcie części sprzedaży do kontrahentów zagranicznych na rzecz sprzedaży krajowej.

Grupa otrzymała informacje od kilku odbiorców melaminy o czasowym ograniczeniu produkcji. Skala tego zjawiska nie wpłynie jednak znacząco na wysokość sprzedaży w I kwartale 2020 roku, niemniej Grupa dostrzega ryzyko zmniejszania zapotrzebowania w kolejnych miesiącach. Pojawiło się natomiast zwiększone zapotrzebowanie na produkt z obszarów dotychczas zaopatrywanych przez Chiny.

W obszarze kaprolaktamu pojawiają się pierwsze ograniczenia zamówień z różnych branż zastosowań. Największe spadki spodziewane są w branży motoryzacyjnej, które skutkować będą spadkiem zamówień w całym łańcuchu dostaw. Ograniczenia logistyczne mogą również wpłynąć na zmniejszenie sprzedaży kaprolaktamu. Skala tego zjawiska nie wpłynie jednak znacząco na wysokość sprzedaży w I kwartale 2020 roku, niemniej Spółka dostrzega ryzyko zmniejszania zapotrzebowania w kolejnych miesiącach.

W obszarze usług remontowych i projektowych spodziewany jest spadek przychodów, wynikający z przesunięcia na 2021 rok lub wstrzymania przez kontrahentów realizacji projektów.

Grupa spodziewa się znacznej presji na wydłużanie terminów płatności za zrealizowane dostawy i usługi oraz wystąpienia opóźnień w regulowaniu przez kontrahentów płatności za dostarczony towar.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania dostawy surowców odbywają się na bieżąco. Posiadane zapasy zabezpieczają potrzeby produkcyjne na okres od kilkunastu do kilkudziesięciu dni

w zależności od surowca, z wyłączeniem gazu ziemnego i energii elektrycznej, które są dostarczane w sposób ciągły.

Podmioty wchodzące w skład Grupy Kapitałowej wdrożyły i rozszerzają działania mające na celu zmniejszenie narażenia pracowników na możliwość zarażenia, a tym samym ograniczenie potencjalnego wzrostu absencji pracowników.

Ze względu na duże zróżnicowanie podmiotów wchodzących w skład Grupy Kapitałowej w zakresie kondycji finansowej oraz różnych rynków, na których funkcjonują, wpływ aktualnej sytuacji na ich funkcjonowanie, osiągnięte wyniki oraz sytuację finansową jest różny.

Biorąc pod uwagę iż przychody uzyskiwane przez Grupę na obszarach dotkniętych w największym zakresie epidemią (Włochy, Hiszpania, Francja) stanowią około 4,5% ogółem przychodów ze sprzedaży (strukturę geograficzną przychodów ze sprzedaży przedstawiono w nocie 16), Zarząd Jednostki Dominującej ocenia iż zakłócenia we współpracy z kontrahentami zlokalizowanymi we wskazanych krajach nie powinny w najbliższym czasie znacząco wpłynąć na działalność i wyniki Grupy.

Grupa posiada niski poziom zadłużenia oraz wysokie nadwyżki środków pieniężnych. Co zaprezentowano w odpowiednio w notach 36-40 oraz 32 i 34 niniejszego sprawozdania. Ekspozycja walutowa Grupy przedstawiona w nocie 44.2 oraz zaprezentowana w nocie 44.3 analiza wrażliwości wskazują, iż wpływ zmian kursów walutowych na wyniki i sytuację finansową Grupy oceniany jest w najbliższym czasie na nieznaczny.

Zgodnie z najlepszą wiedzą na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania, w ocenie Zarządu Jednostki Dominującej, obecna sytuacja wynikająca z epidemii choroby COVID-19 nie wpływa istotnie na dokonane osądy i szacunki przedstawione w niniejszym sprawozdaniu. Kontynuacja działalności Grupy oraz realizowalność aktywów wykazanych w sprawozdaniu nie jest istotnie zagrożona.

Rzeczywista skala skutków epidemii COVID-19 i ich wpływu na działalność Grupy jest nieznana i niemożliwa do oszacowania oraz podlega dynamicznym zmianom. W najbliższym czasie nie można jednak wykluczyć wzrostu ryzyka istotnego negatywnego wpływu epidemii COVID-19 na działalność Spółki oraz jej Grupy Kapitałowej.

Główny Księgowy – Anna Gol

Anna Zarzycka-Rzepecka Prezes Zarządu

Andrzej Skwarek Członek Zarządu